

पाटन नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पाटन , बैतडी
सुदूरपश्चिम प्रदेश नेपाल

स्वास्थ्य तर्फको
बार्षिक प्रतिवेदन २०८१/०८२

पाटन नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पाटन .बैतडी

Email:- ptnmun@gmail.com
website: www.patanmun.gov.np

मिति: २०८२/०६/३१

नगर प्रमुखको मन्तव्य

हाम्रो पाटन नगरपालिका बैतडीको स्वास्थ्य शाखाले आ.व.२०८१/०८२ मा सम्पादन गरेका स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्न लागेकोमा खुशी लागेको छ। पाटन नगरपालिका भित्र स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको क्रममा सचालन भएका मुख्य मुख्य गतिविधिहरू, स्वास्थ्य सेवाको हालको अवस्था, समस्या तथा चुनौतिहरूलाई समेटने प्रयास गरिएको छ। सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्र समेतबाट स्वास्थ्य सेवाको प्रवाहका गतिविधिहरू समावेश भएको यो प्रतिवेदन सबैको साझा प्रयासको परिणाम हो भन्ने लागेको छ।

नेपालको संविधान २०७२ ले स्वास्थ्य सेवालाई आधारभूत मौलिक हकको रूपमा राखेको छ। आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहको काधमा आईसके पश्चात नेपाल सरकारको नीति अनुरूप तोकिएका स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न पाटन नगरपालिका प्रयासरत छ। नगरपालिकाको आन्तरिक आय न्यून छ, सिमित साधन श्रोतका बावजुत पनि स्वास्थ्य क्षेत्रको व्यवस्थापनको लागि बजेटको व्यवस्था गरि स्वास्थ्य संस्थाहरू थप गर्ने, औषधि तथा स्वास्थ्य सामग्रीहरू आपूर्ति तथा आवश्यकताको आधारमा स्वास्थ्यकर्मीहरू भर्ना गर्ने, स्वास्थ्य संस्था, खोप गाउघर क्लिनिकका भवन निर्माण गर्ने लगायतका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न गराउन व्यवस्थापकीय कार्य गर्दै आएका छौं।

स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न अहोरात्र खटिई रहनु भएका सम्पूर्ण महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवकहरू, आमा समुह, स्वास्थ्यकर्मी तथा सहयोगी कर्मचारीहरू, चिकित्सक तथा सेवाको व्यवस्थापनमा भूमिका खेल्नुहुने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, स्वास्थ्य शाखा प्रमुख, अन्य कर्मचारीहरू, जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति, राजनैतिक दल, विकास साझेदार संस्थाहरू सहित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई आगामी दिनहरूमा समेत निरन्तर सहयोग गर्न अनुरोध गर्दै स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन पु-याएको योगदानको लागि धन्यवाद सहित हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु।

गौरी सिंह रावल
नगर प्रमुख

पाटन नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
पाटन, बैतडी
सुदूरपश्चिम प्रदेश नेपाल

Email:- ptnmun@gmail.com
website: www.patanmun.gov.np

मिति: २०८२/०६/३१

नगर उप प्रमुखको मन्तव्य

पाटन नगरपालिका बैतडीको स्वास्थ्य शाखाले आ.व.२०८१/८२ मा सम्पादन गरेका स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्न लागेकोमा हर्षित छु । यस नगरपालिकाले स्वास्थ्य तर्फ सम्पादन गरेका मुख्य कार्यहरू समेटेर तयार गरिएको प्रतिवेदन एक दस्तावेजको रूपमा रहने छ, र सरोकारवाला सबैलाई जानकारी प्रदान हुनेछ ।

सिमित साधन श्रोतका बीच पनि हामी शिक्षा, स्वास्थ्य क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी योजना तथा नीति निर्माण गरि कार्वान्वयन गर्दै आई रहेका छौ । नेपालको संबिधान अनुसार स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहको भएपनि स्वास्थ्य संस्थाको भवन निर्माण ठुला किसिमका औजार उपकरण र मेसिनहरूको ब्यबस्थापन गर्न समस्या परि रहेको अवस्था छ, यस्ता कार्यहरूको लागि प्रदेश तथा संघ सरकारले सहयोग गर्न जरुरी देखिन्छ ।

स्वास्थ्य क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान गर्न हुने यस पाटन नगरपालिका अन्तर्गत कार्यरत सम्पूर्ण महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवकहरू, आमा समुह, स्वास्थ्यकर्मी, सहयोगी, चिकित्सक, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शाखा प्रमुख, अन्य कर्मचारीहरू, जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति, राजनैतिक दल, तथा विकास साझेदार संस्थाहरू सहित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन पु-याएको योगदानको लागि धन्यवाद सहित हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

कमल सिंह बोहरा अपी
नगर उप प्रमुख

पाटन नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
पाटन, बैतडी
सुदूरपश्चिम प्रदेश नेपाल

Email:- ptnmun@gmail.com
website: www.patanmun.gov.np

मिति: २०८२/०६/३१

शुभकामना

पाटन नगरपालिका बैतडीले स्वास्थ्य तर्फ आ.व २०८१/८२ मा सम्पादन भएका स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको बार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्न लागेकोमा खुशी लागेको छ। यस पाटन नगरपालिकामा स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको क्रममा सचालन भएका मुख्य मुख्य गतिविधिहरू, स्वास्थ्य सेवाको हालको अवस्था, समस्या तथा चुनौतिहरूलाई समेटेको छ। सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्र समेतबाट स्वास्थ्य सेवाको प्रवाहका गतिविधिहरू समावेस गर्ने प्रयास गरिएको छ।

नेपालको संविधान २०७२ ले स्वास्थ्य सेवालाई आधारभूत मौलिक हकको रूपमा राखेको छ। आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने क्रममा नेपाल सरकारको नीति अनुरूप तोकिएका स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न पाटन नगरपालिका प्रयासरत छ। सिमित साधन श्रोतका बावजुत पनि स्वास्थ्य क्षेत्रको व्यवस्थापनको लागि बजेटको व्यवस्थापन गरि स्वास्थ्य संस्थाहरू थप गर्ने, औषधि आपूर्ति तथा आवश्यकताको आधारमा स्वास्थ्यकर्मीहरू भर्ना गर्ने, स्वास्थ्य संस्था, खोप गाउघर क्लिनिकका भवन निर्माण गर्ने लगायतका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न गराउन व्यवस्थापकीय कार्य गर्दै आइरहेका छौं।

यस नगरपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवकहरू, आमा समुह, स्वास्थ्यकर्मी, सहयोगी, चिकित्सक, सबै कर्मचारीहरू तथा जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति, राजनैतिक दल, तथा विकास साझेदार संस्थाहरू सहित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूले स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन पु-याएको योगदानको लागि धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

टेक राज अर्याल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
स्वास्थ्य कार्यालय बैतडी
सुदूरपश्चिम प्रदेश नेपाल

मिति: २०८२/०६/३१

मन्तव्य

स्वास्थ्य सेवाको स्थिति झल्कने गरि पाटन नगरपालिकाको वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्न गई रहेकोमा उक्त कार्यको उच्च मूल्यांकन गर्दै धन्यवाद सहित खुशी प्रकट गर्न चाहन्छु। तिनै तहको सरकार बीच कुशलता पूर्वक समन्वय र सहकार्य गर्दै पाटन नगरपालिकाको समग्र स्वास्थ्य स्थितिको सूचकलाई गत आ.ब.को तुलनामा गिरावट आउन नदिई अझै राम्रो गर्नु भएकोमा सम्पूर्ण पालिका तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु।

पाटन नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरूले निरन्तर रूपमा दिई रहेको स्वास्थ्य सेवाको गतिविधिहरूको तुलनात्मक अवस्था, समस्या, प्राप्त उपलब्धिहरू तथा चुनौतीका साथै अवसरहरू समेत यो प्रतिवेदनमा समेटिएको हुदा नगरपालिकाको स्वास्थ्य क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न गुणस्तरीय अनुगमन, योजना तर्जुमा र मुल्यांकनको साथै समग्र नगरपालिकाको स्वास्थ्य क्षेत्रमा अपेक्षित सुधार ल्याउन उल्लेख्य भूमिका खेल्न उपयोगी हुने विस्वास लिएको छु।

अन्तमा पाटन नगरपालिकाको समग्र स्वास्थ्य अवस्थालाई माथि उठाउन सहयोग गर्नु हुने महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरू, सरोकारवालाहरू र रीहस्वास्थ्यकर्मी र अन्य कर्मचा, यो प्रतिवेदन तयार गर्ने स्वास्थ्य शाखा प्रमुख तथा वहाँको सम्पूर्ण टीमलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दै पाटन नगरपालिकाको स्वास्थ्य अवस्था अझै प्रभावकारी र फलदायी हुनेछ भन्ने बिस्वास सहित निरन्तर सहयोग समन्वय, र सहकार्यको अपेक्षा गर्दछु।

तिर्थ राज भट्ट
(जनस्वास्थ्य अधिकृत)
कार्यालय प्रमुख

पाटन नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
पाटन, बैतडी
सुदूरपश्चिम प्रदेश नेपाल

Email:- ptnmun@gmail.com
website: www.patanmun.gov.np

मिति: २०८२/०६/३१

शुभकामना

पाटन नगरपालिका बैतडीले सामाजिक विकास क्षेत्र अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ आ.व २०८१/८२ मा सम्पादन भएका स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको बार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्न लागेको छ । यस पाटन नगरपालिका अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको क्रममा सचालन भएका कार्यहरूको उपलब्धि, स्वास्थ्य सेवाको हालको अवस्था, समस्या तथा चुनौतिहरूलाई समेटने प्रयास गरिएको छ ।

आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने क्रममा नेपाल सरकारको नीति अनुरूप तोकिएका स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न पाटन नगरपालिका विभिन्न क्षेत्र बाट प्रयास गर्दै आईरहेको छ । सिमित साधन श्रोतका हुदा पनि सामाजिक विकास समितिले शिक्षा स्वास्थ्य क्षेत्रको ब्यबस्थापनको लागि बजेटको व्यवस्था गर्दै आईरहेको छ, औषधि आपूर्ति तथा आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्यकर्मीहरू करार सेवामा भर्ना गर्ने, स्वास्थ्य संस्था, खोप गाउघर क्लिनिकका भवन निर्माण गर्ने लगायतका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता प्रदान गर्दै आईरहेका छौ ।

यस नगरपालिका अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा खटिई रहनु भएका सम्पूर्ण महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवकहरू, आमा समुह, स्वास्थ्यकर्मी, सहयोगी, चिकित्सक, सबै कर्मचारीहरू तथा जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति, राजनैतिक दल, तथा विकास साझेदार संस्थाहरू सहित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई आगामी दिनहरूमा समेत निरन्तर सहयोग गर्न अनुरोध गर्दै स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन पु-याएको योगदानको लागि धन्यवाद सहित हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

हरि सिंह विष्ट (हरिश)
संयोजक
सामाजिक विकास समिति

पाटन नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पाटन, बैतडी

सुदूरपश्चिम प्रदेश नेपाल

Email:- ptnmun@gmail.com

website: www.patanmun.gov.np

मिति: २०८२/०६/३१

दुई शब्द

नेपालको संविधान २०७२ ले परिकल्पना गरेको तीन तहको शासन व्यवस्था प्रणाली लागु भए वमोजिम आधारभूत स्वास्थ्य सेवा स्थानीय तहको जिम्मामा आए पश्चात आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरि प्रकाशन गर्न पाउँदा धेरै खुशी लागेको छ । नगरपालिका अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको स्थितीको अवस्था यस वार्षिक प्रतिवेदनले विगतको तिन वर्षको स्वास्थ्य सुचांकहरूको तुलनात्मक विश्लेषण तथा विभिन्न तहमा समिक्षा गरि प्राप्त पृष्ठपोषण समेतको आधारमा स्वास्थ्य व्यवस्थापन सुचना प्रणालीबाट प्राप्त सुचनालाई एकिकृत गरि प्रतिवेदन तयार पारिएको छ ।

यो प्रतिवेदन स्वास्थ्य क्षेत्र संग प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष सरोकार राख्ने सबै सरकारी, गैरसरकारी संघसंस्था, पालिका, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा अन्य महानुभावहरू लाई पाटन नगरपालिकाको समग्र स्वास्थ्य स्थितिका बारेमा जानकारी लिन उपयोगी हुने छ भन्ने बिस्वास गरेको छु ।

पाटन नगरपालिकाको समग्र स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्नको लागि नीतिगत सहजीकरण गर्न महत्वपूर्ण भूमिकाको लागि नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा विभाग, सामाजिक विकास मन्त्रालय, धनगढी कैलाली, स्वास्थ्य निर्देशनालय दिपायल डोटी र स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र धनगढी, निरन्तर सुझाव, सल्लाह, पृष्ठपोषण प्रदान गर्न हुने स्वास्थ्य कार्यालय बैतडीका प्रमुख तीर्थराज भट्ट ज्यू सहित कार्यालय परिवार, स्वास्थ्यको विभिन्न क्षेत्रमा सहयोगी भूमिका खेल्न हुने UNFPA, Peacewin Nepal TPO Nepal, Ipas, Medic-mobile लगायतका संघ संस्थाहरू तथा सरकारी कार्यालय प्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

स्वास्थ्य क्षेत्रका लागि निरन्तर रूपमा आवश्यक श्रोत व्यवस्थापन, निर्देशन, सहयोग तथा अभिभाकत्व प्रदान गर्दै आउनु भएका नगर प्रमुख श्री गौरी सिंह रावल ज्यू, उप प्रमुख श्री कमल सिंह बोहरा अपि ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यूहरू अम्मर राज जोशी, नारायण बहादुर बिष्ट ज्यू, सामाजिक बिकास समितिका संयोजक ज्यू, वडा अध्यक्ष ज्यूहरू, राजनितिक दलका पदाधिकारी, कार्यपालिका सदस्यहरू, नगरसभा सदस्यहरू, शाखा प्रमुख ज्यूहरू तथा स्वास्थ्य शाखा परिवार प्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

अन्तमा स्वास्थ्य क्षेत्रको जगको रूपमा निःस्वार्थ खटिई रहनु भएका सम्पूर्ण महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका ज्यूहरू, आमा समूह, अहोरात्र स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिरहनु भएका सम्पूर्ण स्वास्थ्यकर्मी तथा सहयोगी कर्मचारी ज्यूहरू, स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति, पत्रकार, संचारकर्मी, संचार माध्यमहरू सहित प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष सहयोग गर्ने तथा सरोकार राख्ने महानुभावहरू सहित सरकारी, गैरसरकारी संघ संस्थाहरूको महत्वपूर्ण भूमिकाको उच्चकदर गर्दै आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

मदन सिंह महारा

स्वास्थ्य संयोजक

बिषयसूची

क्र.सं.	शिर्षक	पेज नं.
खण्ड १	पाटन नगरपालिकाको सामान्य परिचय	१-४
१.१.	नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय	१
१.२.	भौगोलिक अवस्थिति	१
१.३.	बैतडी जिल्लाको नक्सा	२
१.४.	पाटन नगरपालिकाको नक्सा	२
१.५.	वडा अनुसारको जनसंख्या जम्मा घरधुरी संख्या (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)	३
१.६.	स्वास्थ्य संरचनाहरूको विवरण	३
१.७.	स्वास्थ्य तर्फ सेवा प्रदान गर्नुपर्ने लक्षित जनसंख्या	४
१.८.	सोह्रौं योजनामा स्वास्थ्य	४
१.९.	दिगो बिकास लक्ष्य (२०१६-२०३०)	६
१.१०.	राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०७६	८
खण्ड २	शारांस तथा कार्यक्रमको विश्लेषण	१०
२.१.	तथ्यांकको स्रोत तथा विश्लेषण	१०
२.२.	प्रतिवेदन पेश गरेको अवस्था	१०
२.३.	राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम	१०
२.४.	पोषण कार्यक्रम	११
२.५.	समुदायमा आधारित नवजात शिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन कार्यक्रम	११
२.६.	मातृ तथा नव शिशु स्वास्थ्य कार्यक्रम	११
२.७.	परिवार योजना कार्यक्रम	११
२.८.	राष्ट्रिय सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम	१२
२.९.	गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम	१२
२.१०.	क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम	१२
२.११.	कुष्ठरोग नियन्त्रण तथा रोकथाम कार्यक्रम	१२
२.१२.	यच्.आई.भी. तथा यौन रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	१२
२.१३.	मलेरीया नियन्त्रण कार्यक्रम	१३
२.१४.	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम	१३
२.१५.	एम्बुलेन्स सेवा	१३
२.१६.	स्वास्थ्य वित्तिय व्यवस्थापन	१३
२.१७.	स्वास्थ्य व्यवस्थापन सुचना प्रणाली	१३
२.१८.	किशोरकिशोरी स्वास्थ्य कार्यक्रम	१३
खण्ड ३	बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमको प्रगती विवरण	१४-२०
३.१.	राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम	१४
३.२.	समुदायमा आधारित नवजात शिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन कार्यक्रम	१६

३.३	पोषण कार्यक्रम	१८
खण्ड ४	प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रमको प्रगती विवरण	२१-२८
४.१	मातृ तथा नव शिशु स्वास्थ्य कार्यक्रम	२१
४.२	परिवार योजना कार्यक्रम	२३
४.३	किशोर किशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम	२४
४.४	गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम	२५
४.५	सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम	२७
खण्ड ५	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको प्रगती विवरण	२९-३२
५.१	औलो नियन्त्रण कार्यक्रम	२९
५.२	क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम	२९
५.३	कुष्ठरोग नियन्त्रण तथा रोकथाम कार्यक्रम	३१
५.४	HIV रोकथाम तथा नियन्त्रण कार्यक्रम	३२
खण्ड ६	स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन कार्यक्रमको प्रगती विवरण	३३-३५
खण्ड ७	मानव शंसाधन	३६-४०
७.१	स्वास्थ्य तर्फका स्थायी कर्मचारीहरूको विवरण	३७
७.२	करार सेवाका कर्मचारीहरूको विवरण	३९
खण्ड ८	विविध विवरण	४१-५०
८.१	देखि ८.१७ सम्म	
खण्ड ९	अनुसूचीहरू	५१-५६
अनुसूची १	पाटन नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरूको विवरण	५१
अनुसूची २	सामाजिक विकास समितिको विवरण	५१
अनुसूची ३	प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत र शाखा प्रमुखको विवरण	५२
अनुसूची ४	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरूको विवरण	५२
अनुसूची ५	पाटन नगरपालिका अन्तर्गत संचालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरूको विवरण	५३
अनुसूची ६	शाखा प्रमुखहरूको विवरण	५३
अनुसूची ७	स्वास्थ्य बिमा अन्तर्गतका दर्ता सहयोगीहरूको विवरण	५३
अनुसूची ८	परिवार नियोजन तथा गर्भपतन सेवा सम्बन्धी विवरण	५४
अनुसूची ९	स्वास्थ्य सेवा सुधारका लागि गरिएको प्रयासहरू	५४
अनुसूची १०	मापदण्ड तथा सुचकहरू	५५
अनुसूची ११	स्वास्थ्य संस्थाहरूको मुल्यांकन फारम २०८०।०८१	५७
अनुसूची १२	स्वास्थ्य संस्था अनुसारको प्रगती विवरण	५८-६८
अनुसूची १३	छोटकरी रूप	६९
अनुसूची १४	फोटो ग्यालरी	७१-७४

खण्ड - १

(पाटन नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय तथा आवधिक लक्ष्यहरु)

१.१ पाटन नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

स्थापना : बि सं. २०७१/०८/१६

भौगोलिक अवस्थिति कूल क्षेत्रफल: २१९.२६ बर्ग कि.मि

सिमाना

पूर्वमा : सिगास गाउँपालिका

पश्चिममा : दशरथचन्द नगरपालिका र मेलौली नगरपालिका

उत्तरमा : सुर्नया गाउँपालिका/ दोगडा केदार गाउँपालिका

दक्षिणमा : डडेल्धुरा जिल्ला रहेका छन् ।

काठमाण्डौं देखिको दुरी: ८३३.३ कि. मि.

समुद्री सतहदेखि उचाई : २४३९ देखि ६९३६ फीट

१० वटा वडाहरुमा विभाजित रहेको छ ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को संक्षिप्त नतिजा अनुसार जम्मा जनसंख्या : २९२३०

पुरुष जनसंख्या : १३५५८ र महिला जनसंख्या: १५६७२

परिवारको औसत आकार : ४.५४ , जनघनत्व : १३३

परिवार संख्या : ६४४२

साक्षरता दर (%) :

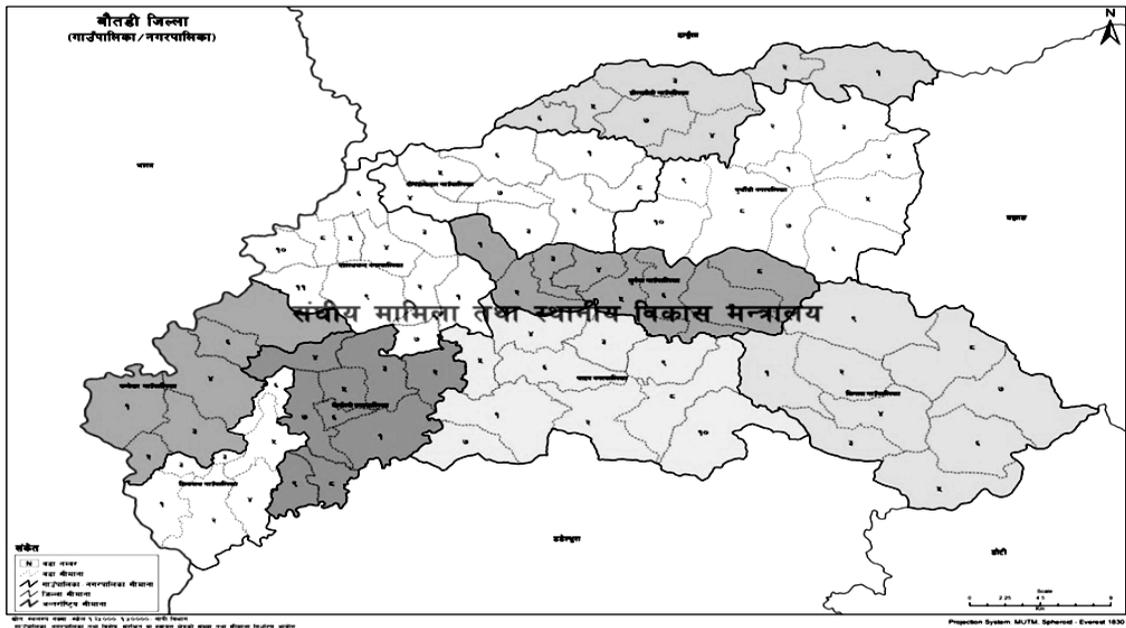
जम्मा : ८०.५३ पुरुष : ९१.८६ महिला : ७१.१५

विभिन्न जात जाती तथा समुदायका मानिसहरुको बसोबास रहेको यस क्षेत्रमा विभिन्न चाड पर्व मनाउने गरिन्छ । जस्तै: दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ति, होली, गौरा, औंले संक्रान्ति , कृष्ण जन्माष्टमी, विशु पर्व लगायतका यहाँका प्रमुख चाड पर्वको रुपमा रहेको पाइन्छ ।

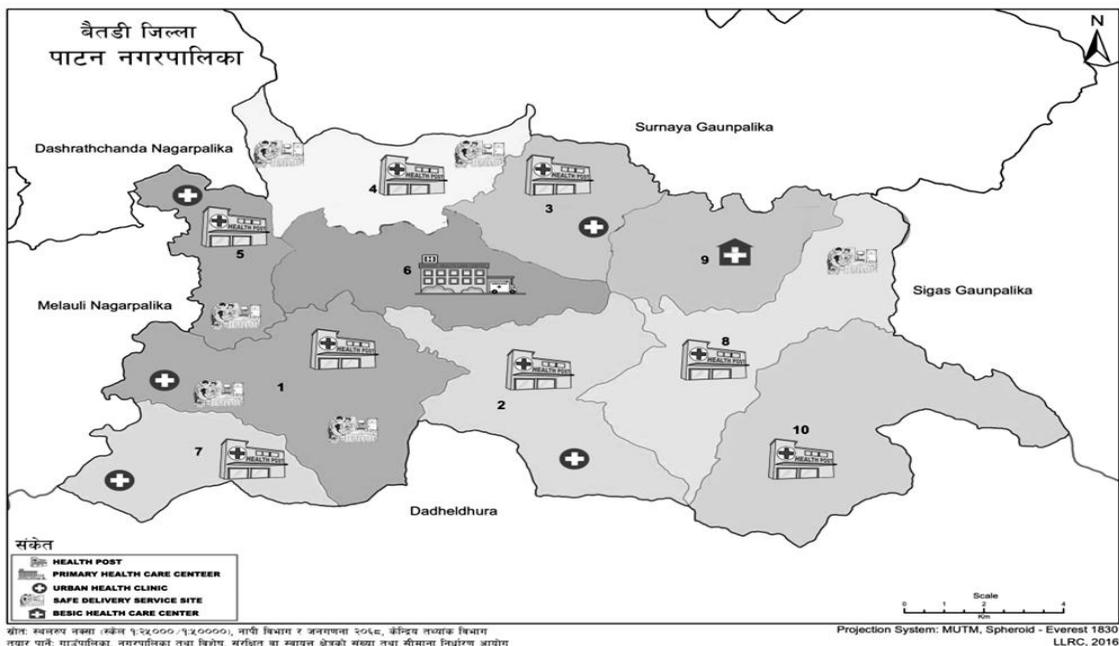
१.२ भौगोलिक अवस्थिति

नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गत वैतडी जिल्लामा अवस्थित यस पाटन नगरपालिका भौगोलिक क्षेत्रको हिसाबले पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ । पाटन नगरपालिका नेपालको मानचित्रमा हेर्दा २९ डिग्री २३ मिनेट ५ सेकेन्ड देखि २९ डिग्री ३१ मिनेट ५ सेकेन्ड दक्षिण र अक्षांश ८० डिग्री ४३ मिनेट १४ सेकेन्ड सम्म पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको छ । यो नगरपालिका समुद्र सतहबाट ७८० मिटर देखि २४२० मिटर सम्मको उचाइमा अवस्थित रहेको छ ।

१.३ बैतडी जिल्लाको नक्सा

१.४ पाटन नगरपालिकाको नक्सा

१.५ वडा अनुसारको जनसंख्या जम्मा घरधुरी संख्या (राष्ट्रिय जनगणना २०७८)

वडा नं.	पुरुष	महिला	जम्मा	घरधुरी संख्या
१	१६३५	१९२०	३५५५	७२६
२	११७१	१२८७	२४५८	५०३
३	११४१	१३६२	२५०३	५९४
४	१५०७	१७७९	३२८६	६८५
५	१०६६	१३७५	२४४१	५७१
६	२६५७	२९६४	५६२१	१३२७
७	९८०	१०७१	२०५१	३९९
८	१३५०	१५०३	२८५३	६७०
९	९०४	११०७	२०११	४४३
१०	११४७	१३०४	२४५१	५२४
जम्मा	१३५५८	१५६७२	२९२३०	६४४२

१.६ स्वास्थ्य संरचनाहरूको विवरण

सेवाकेन्द्र तथा	वडा अनुसारका स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा प्रदान गर्ने ईकाई तथा संख्या										
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	जम्मा
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र						१					१
स्वास्थ्य चौकी	१	१	१	१	१		१	१		१	८
आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र									१		१
शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	१	१	१		१		१				५
सुरक्षित प्रसुती केन्द्र	२			२	१			१			६
खोप क्लिनिक	४	४	५	४	५	५	२	४	४	४	४१
गाउघर क्लिनिक	५	४	४	३	२	४	३	५	३	५	३८
राष्ट्रिय सा. महिला स्वयंसेविका जना	१५	१३	१२	११	१०	१८	७	७	५	११	१०९
कडा कुपोषित बालबालिकाको लागि बहिरंग उपचार केन्द्र	१			१		१		१			४
किशोर किशोरी मैत्री प्रमाणीकरण भएका स्वास्थ्य संस्था	१	१		१		१		१	१	१	७
पोषण मैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा	१							१	१		३
पूर्ण संस्थागत सुत्केरी वार्ड घोषणा	१										१

१.७ स्वास्थ्य तर्फ सेवा प्रदान गर्नुपर्ने अनुमानित लक्षित जनसंख्या

सूचकहरू	२०७९/८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
जम्मा जनसंख्या	२८८३१	२९०८५	२८६०१
०-११ महिनाका शिशु संख्या	५४५	५९५	४८६
०-२३ महिनाका बालबालिका संख्या	१०९१	११६९	९५९
०- ५९ महिनाका बालबालिका संख्या	३०५०	२७१०	२२७५
६- ५९ महिनाका बालबालिका संख्या	२४४६	२४१३	२०३५
१२-५९ महिनाका बालबालिका संख्या	२१७१	२११५	१७८९
१० - १९ वर्षका किशोरी किशोरीहरूको संख्या	५४०८	६३२७	५५२४
१५-४४ वर्षका प्रजनन उमेरका महिला संख्या	८२९३	८६१४	८५६१
१५-४९ का विवाहित महिला संख्या	६२९४	६५७४	६५३९
अनुमानित जीवित जन्म	५१२	६०६	५१७
अनुमानित गर्भवती संख्या	६५६	९७०	६१२
६० वर्ष माथिका जनसंख्या	३४२४	३४५०	३४७०

तोकिएका विभिन्न आवधिक लक्ष्यहरू

१.८) १६ औं योजनामा स्वास्थ्य

पृष्ठभूमि

मानवपुँजीले आर्थिक सामाजिक रूपान्तरण र आर्थिक विकासमा बहुआयामिक योगदान प्रदान गर्दछ । सामुहिक ज्ञान, सीप र क्षमता तथा स्वास्थ्य जनशक्तिबाट मानव पुँजी निर्माण हुन्छ । स्वास्थ्य, शिक्षा र खेलकुद क्षेत्रमा गरिने लागनीले आर्थिक वृद्धि र सामाजिक कल्याणलाई बढावा दिन्छ । नेपालको संविधानले मौलिक हक तथा राज्यका नीतिहरू मार्फत स्वास्थ्य, शिक्षा तथा मानव जीवनका समग्र पक्षलाई समेटेको मानव पुँजी निर्माणका लागि मार्गदर्शन गरेको छ ।

स्वास्थ्यले मानवको जीवनभर उत्पादकत्व र श्रम शक्ति सहभागितालाई प्रभाव पार्छ । मानव पुँजी निर्माणको चक्रले वर्तमान पुस्ता मात्र नभई भावी पुस्ताका लागि पनि बलियो आधार तयार गर्दछ । स्वास्थ्य आमामा बाबुले

बच्चाहरुको लागि पोषण र स्वस्थ वातावरण प्रदान गर्दछन । जनसंख्याको स्वास्थ्य स्थितिले दीर्घकालीन आर्थिक समृद्धि र सामाजिक -आर्थिक रुपान्तरणमा महत्वपूर्ण योगदान दिन्छ । यस सन्दर्भमा सर्वसुलभ तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवासहितको प्रणाली सुनिश्चित गर्नु आवश्यक छ ।

उद्देश्यहरु:

१. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा सबै किसिमका स्वास्थ्य सेवाहरुको सन्तुलित विकास र विस्तार गर्नु ।
२. सर्वसुलभ र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको लागि सरकारको उतरदायित्व र प्रभावकारी नियमन अभिवृद्धि गर्दै नाफामूलक स्वास्थ्य क्षेत्रलाई सेवामूलक क्षेत्रको रूपमा क्रमशः रुपान्तरण गर्नु ।
३. बहुक्षेत्रीय समन्वय तथा साझेदारी सहित स्वास्थ्य सेवामा नागरिकको पहुँच तथा उपभोग बढाई सेवा प्रदायक र सेवाग्राहीलाई थप जिम्मेवार बनाउदै स्वस्थ जीवनशैली प्रवर्द्धन गर्नु ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्याका प्रमुख कार्यक्रमहरु

१. स्वास्थ्य क्षेत्रमा लागानी अभिवृद्धि गर्ने ।
२. आधारभूत र सामुदायिक स्वास्थ्य सेवाको सुदृढीकरण गर्ने ।
३. स्वास्थ्य बीमा तथा सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षाको एकीकृत कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
४. स्वास्थ्य सेवा एवं प्रदायक संस्थाहरुको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने ।
५. सघन स्वास्थ्य क्षेत्र मानव संसाधन प्रणाली विकास तथा संचालन गर्ने ।
६. स्वास्थ्य क्षेत्र डिजिटलाईजेशन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
७. विशिष्टीकृत सेवा अस्पताल संचालन गर्ने ।
८. स्वास्थ्य क्षेत्र एकीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
९. बहुक्षेत्रीय तथा बहुपक्षीय संयन्त्र मार्फत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
१०. बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाको तेस्रो कार्यान्वयनलाई उच्च प्रामिकता दिने ।
११. कीटजन्य, सर्ने तथा नसर्ने र उन्मुलनको नजिक रहेका रोगहरुको नियन्त्रण तथा रोकथाम गर्ने ।
१२. सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई प्राथमिकता साथ संचालन गर्ने ।
१३. जलवायु परिवर्तन उत्थानशील स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
१४. जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला सुदृढीकरण गर्ने ।
१५. मानसिक तथा वैकल्पिक स्वास्थ्यसम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
१६. अध्ययन अनुसन्धानमा आधारित स्वास्थ्य तथा जनसंख्या व्यवस्थापन प्रणाली क्रियाशील बनाउने ।
१७. समतामूलक तथा समावेशी स्वास्थ्य कार्यक्रमको सुनिश्चितता गर्ने ।
१८. सरकारी,सामुदायिक तथा निजी क्षेत्रबाट संचालित स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको नियमन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
१९. औषधि र औषधिजन्य सामग्री उत्पादन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
२०. अन्तराष्ट्रिय स्वास्थ्य पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

सोहौ योजनाका परिमाणात्मक राष्ट्रिय लक्ष्य र गन्तव्य देहाय बमोजिमका रहेका छन् ।

क्र.स.	सुचक	एकाई	आ.ब. २०७९/०८०को अवस्था	आ.ब. २०८५/०८६को लक्ष्य
१.	मातृ मृत्यु दर (प्रति लाख जीवित जन्ममा)	जना	१५१	८५
२.	नवजात शिशु मृत्यु दर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)	जना	२१	१३
३.	पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको मृत्यु दर(प्रति हजार जीवित जन्ममा)	जना	३३	२२
४.	पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको पुङ्कोपनको अवस्था	प्रतिशत	२५	१७
५.	सडक दुर्घटनाका कारण ज्यान गुमाउने व्यक्तिको संख्या (प्रति एक लाख जनसंख्यामा)	जना	९५.	५
६.	पूर्ण खोप पाउने बालबालिका	प्रतिशत	८०	९५
७.	स्वास्थ्यकर्मीको उत्पादन (प्रति हजार जनसंख्यामा)	जना	१.९४	४.६४
८.	स्वास्थ्य विमामा आबद्ध भएको जनसंख्या	प्रतिशत	२१	७०
९.	स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा नबिकरण दर	प्रतिशत	६९	९०
१०.	कुल स्वास्थ्य खर्चमा व्यक्तिगत तहमा हुने खर्च	प्रतिशत	५४.२	३८
११.	३० मिनेटको दुरीमा स्वास्थ्य संस्था भएका घरधुरी	प्रतिशत	७७	८६
१२.	पाच वर्षमुनिका बच्चाहरु मध्ये जन्म दर्ता गरिएको बालबालिका	प्रतिशत	७४	१००

१.९ दिगो बिकास लक्ष्य (2016-2030)

विश्वका सबै सरकारहरुले प्रतिबद्धता जनाएका ती विकास लक्ष्यहरुले सन् २०३० सम्ममा सबै प्रकारका गरिबी र भोकमरी उन्मुलन गर्ने देखि विपद सँग जुध्ने क्षमता मजबुत बनाउने सहित १७ वटा उद्देश्य र १६९ वटा लक्ष्य राखेका छन्। त्यस मध्ये उद्देश्य ३ स्वास्थ्य क्षेत्रसँग सम्बन्धित छ । यस अन्तर्गतका मुख्य लक्ष्यहरु देहाय बमोजिमका छन् ।

दिगो बिकास लक्ष्यका सूचकहरु

दिगो विकास लक्ष्य, उद्देश्य ३ : स्वस्थ जीवन सुनिश्चित गर्दै सबै उमेर समुहको अरोग्यता प्रबर्द्धन गर्ने						अनुगमनको खाका		
लक्ष्य तथा सूचकहरु	२०१५	२०१९	२०२२	२०२५	२०३०	तथ्यांकको श्रोत	Frequency	जिम्मेवार निकाय
लक्ष्य ३.१ सन् २०३० को अन्त्यसम्म, विश्वको मातृ मृत्युदर लाई ७० प्रति लाख जीवित जन्मभन्दा कम गर्ने								
३.१.१ मातृ मृत्युदर	२५८*	१२५	११६	९९	७०	NDHS	५ वर्ष वार्षिक	स्वास्थ्य मंत्रालय

३.१.२ दक्ष स्वास्थ्यकर्मीद्वारा गरिएका जीवित जन्मको अनुपात	५५.६*	६९	७३	७९	९०	NMICS	५ वर्ष	स्वास्थ्य मंत्रालय
लक्ष्य ३.२ सन् २०३० को अन्त्यसम्म, नवशिशु तथा पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाको रोकथाम गर्न सकिने मृत्युहरूको अन्त्य गर्ने, यस्को लागि सबै देशहरूले नवशिशु मृत्युदरलाई कम्तिमा १२ प्रति १००० जीवित जन्म वा सो भन्दापनि कम तथा पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको मृत्युदरलाई कम्तिमा २५ प्रति १००० जीवित जन्म वा सो भन्दापनि कम गर्ने								
३.२.१ पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको मृत्युदर	३८*	२८	२७	२४	२०	NDHS, NMICS	वार्षिक, ५ वर्ष	स्वास्थ्य मंत्रालय
३.२.२ नवशिशु मृत्युदर	२३*	१८	१६	१४	१२	NDHS, NMICS	वार्षिक, ५ वर्ष	स्वास्थ्य मंत्रालय
लक्ष्य ३.७.१ आवश्यकता अनुसार आधुनिक परिवार नियोजनका साधनको सेवाबाट सन्तुष्ट प्रजनन उमेर समुह(१५-४९ वर्ष)का महिलाहरूको अनुपात	६६	७१	७४	७६	८०	NDHS	५ वर्ष	स्वास्थ्य मंत्रालय
लक्ष्य ३.७.२ किशोरीहरूमा जन्म दर(१०-१४ वर्ष, १५-१९ वर्ष) उक्त उमेर समुहको प्रति १००० महिलामा	७१	५६	५१	४३	३०	NDHS	५ वर्ष	स्वास्थ्य मंत्रालय
लक्ष्य ३.a.१- उमेर अनुसार मनानिकृत १५ वर्ष र माथिका उमेर समुहमा सुर्तीजन्य प्रदर्थ प्रयोग गर्ने (prevalence)	३०.८	२६.१८	२४.३३	२१.५६	१५.०९	STEPS	३ वर्ष	स्वास्थ्य मंत्रालय
लक्ष्य ३.b.१ लक्षित जनसंख्याले राष्ट्रिय कार्यक्रम अनुसार सबै खोप पाएको अनुपात	८८	९०	९५	९५	९५	HMIS, NDHS	५ वर्ष	स्वास्थ्य मंत्रालय

१.१० राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०७६

नेपालको संबिधानले आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई प्रत्येक नागरिकको मौलिक अधिकारको रूपमा प्रत्याभूत गरेको छ। देशको संघीय संरचना र संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको क्षेत्राधिकार अनुसार स्वास्थ्य सेवालाई संस्थागत गर्न तथा नेपालले गरेका राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धतालाई सम्बोधन गर्न राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०७६ जारी भएको हो। राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीतिले स्वस्थ तथा सुखी जीवन लक्षित सचेत नागरिकको परिकल्पना गर्दै संघीय संरचनामा सबै वर्गका नागरिकका लागि सामाजिक न्याय र सुशासनमा आधारित स्वास्थ्य प्रणालीको विकास र विस्तार गर्दै गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच र उपभोग सुनिश्चित गर्ने लक्ष्य लिएको छ।

यसले अंगिकार गरेका नीतिहरू निम्न अनुसार छन्।

१. सबै तहका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट तोकिए बमोजिमको निशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गरिनेछ।
२. स्वास्थ्य विमा मार्फत विशेषज्ञ सेवाको सुलभ पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ।
३. सबै नागरिकलाई आधारभूत आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ।
४. स्वास्थ्य प्रणालीलाई संघीय संरचना अनुरूप संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा पुनर्संरचना, सुधार, एवं विकास तथा विस्तार गरिनेछ।
५. स्वास्थ्यमा सर्वब्यापी पहुँच को अवधारणा अनुरूप प्रवर्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक, पुनर्स्थापनात्मक तथा प्रशामक सेवालाई एकिकृत रूपमा विकास तथा विस्तार गरिनेछ।
६. स्वास्थ्य क्षेत्रमा सरकारी, निजि तथा गैर सरकारी क्षेत्रबीचको सहकार्य तथा साझेदारीलाई प्रवर्द्धन, ब्यबस्थापन तथा नियमन गर्नुका साथै स्वास्थ्य शिक्षा, सेवा र अनुसन्धानका क्षेत्रमा निजि, अन्तरिक तथा बाह्य लगानीलाई प्रोत्साहन एवं संरक्षण गरिनेछ।
७. आयुर्वेद, प्राकृतिक चिकित्सा, योग, तथा होमिओप्याथिक लगायतका चिकित्सा प्रणालीलाई एकिकृत रूपमा विकास र विस्तार गरिनेछ।
८. स्वास्थ्य सेवालाई सर्वसुलभ, प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय बनाउन जनसंख्या, भूगोल र संघीय संरचना अनुरूप सीप मिश्रित दक्ष स्वास्थ्य जनशक्तिको विकास तथा विस्तार गर्दै स्वास्थ्य सेवालाई ब्यबस्थित गरिनेछ।
१०. सेवा प्रदायक व्यक्ति तथा संस्थाबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी, जवाफदेही र गुणस्तरीय बनाउन स्वास्थ्य ब्यवसायी परिषदहरूको संरचनाको विकास, विस्तार तथा सुधार गरिनेछ।
१०. गुणस्तरीय औषधि तथा प्रविधिजन्य स्वास्थ्य सामग्रीको आन्तरिक उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्दै कुशल उत्पादन, आपूर्ति, भण्डारण र बितरणलाई नियमन तथा प्रभावकारी ब्यबस्थापन मार्फत पहुँच एवं समुचित प्रयोग सुनिश्चित गरिनेछ।
११. सरुवा रोग, किटजन्य रोग, पशुपन्छीजन्य रोग, जलवायु परिवर्तन र अन्य रोग तथा महामारी नियन्त्रण लगायत विपद ब्यबस्थापन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यको एकिकृत उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ।

१२. नसर्ने रोगहरुको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि व्यक्ति, परिवार, समाज तथा सम्बन्धित निकायलाई जिम्मेवार बनाउदै एकिकृत स्वास्थ्य प्रणालीको विकास तथा विस्तार गरिनेछ ।
१३. पोषणको अवस्थालाई सुधार गर्न, मिसावटयुक्त तथा हानिकारक खानालाई निरुत्साहित गर्दै गुणस्तरीय एवं स्वास्थ्यवर्धक खाद्य पदार्थको प्रवर्धन, उत्पादन, प्रयोग र पहुँचलाई विस्तार गरिनेछ ।
१४. स्वास्थ्य अनुसन्धानलाई अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप गुणस्तरीय बनाउदै अनुसन्धानबाट प्राप्त प्रमाण र तथ्यहरुलाई नीति निर्माण, योजना तर्जुमा तथा स्वास्थ्य पद्धतिको विकासमा प्रभावकारी उपयोग गरिनेछ ।
१५. स्वास्थ्य ब्यबस्थापन सूचना प्रणालीलाई आधुनिकीकरण, गुणस्तरीय तथा प्रविधि मैत्री बनाई एकिकृत स्वास्थ्य सूचना प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
१६. स्वास्थ्य सम्बन्धि सूचनाको हक तथा सेवाग्राहीले उपचार सम्बन्धि जानकारी पाउने हकको प्रत्याभूति गरिनेछ ।
१७. मानसिक स्वास्थ्य, मुख, आँखा, नाक, कान, घाँटी स्वास्थ्य सेवा लगायतका उपचार सेवालाई विकास र विस्तार गरिनेछ ।
१८. अस्पताल लगायत सबै प्रकारका स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तर सुनिश्चित गरिनेछ ।
१९. स्वास्थ्य क्षेत्रमा नीतिगत, संगठनात्मक तथा ब्यबस्थापकीय संरचनामा समयानुकूल परिमार्जन तथा सुधार गर्दै सुशासन कायम गरिनेछ ।
२०. जीवनपथको अवधारणा अनुरूप सुरक्षित मातृत्व, बाल स्वास्थ्य, किशोर-किशोरी तथा प्रजनन स्वास्थ्य, प्रौढ तथा जेष्ठ नागरिक लगायतका सेवाको विकास विस्तार गरिनेछ ।
२१. स्वास्थ्य क्षेत्रको दिगो विकासका लागि आवश्यक वित्तीय स्रोत तथा विशेष कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।
२२. बढ्दो शहरीकरण, आन्तरिक तथा बाह्य बसाइ-सराइ जस्ता बिषयहरुको समयानुकूल ब्यबस्थापन गर्दै यसबाट हुने जनस्वास्थ्य सम्बन्धि समस्याहरु लाई समाधान गरिनेछ ।
२३. जनसांख्यिक तथ्यांक ब्यबस्थापन, अनुसन्धान तथा विश्लेषण गरी निर्णय प्रक्रिया तथा कार्यक्रम तर्जुमासँग आबद्ध गरिनेछ ।
२४. प्रति-जैविक प्रतिरोधलाई न्यूनीकरण गर्दै संक्रामक रोग नियन्त्रण तथा ब्यबस्थापनका लागि एकद्वार स्वास्थ्य पद्धतिको विकास तथा विस्तार गरिनुका साथै वायु प्रदूषण, ध्वनि प्रदूषण, जल प्रदूषण लगायतका वातावरणीय प्रदूषणका साथै खाद्यान्न प्रदूषणलाई बैज्ञानिक ढंगले नियमन तथा नियन्त्रण गरिनेछ ।
२५. आप्रवासन प्रक्रियाबाट जन स्वास्थ्यमा उत्पन्न हुन सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न तथा विदेशमा रहेका नेपाली नागरिकहरुको स्वास्थ्य सुरक्षाका लागि सुमुचित ब्यबस्थापन गरिनेछ ।

खण्ड -२ सारांश तथा कार्यक्रमको विश्लेषण

२.१. तथ्यांकको श्रोत तथा विश्लेषण

यो प्रतिवेदनको मुख्य श्रोत स्वास्थ्य संस्थाहरूले सेवा प्रदान गरे पश्चात सेवाको विवरण मासिक रूपमा स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली Dhis-2 (in Management System) मा प्रविष्ट गरि प्राप्त एकीकृत सूचनाहरू हुन । यो प्रतिवेदनमा अन्य माध्यमबाट प्राप्त सूचना तथा तथ्यांकहरू जस्तै राष्ट्रिय जनगणना २०७८, विभिन्न विभिन्न अवधिका लागी तोकिएका लक्ष्यहरू स्वास्थ्य शिविर बाट सेवा दिएको विवरण र स्वास्थ्य संस्थाहरूले उपलब्ध गराएको विवरण समेत प्रयोग गरिएको छ ।

यस वार्षिक प्रतिवेदनमा बिगत तीन आ.व मा पाटन नगरपालिका बैतडीमा सम्पन्न भएका स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको तथ्यांक र गत आ.व मा संचालित कार्यक्रमहरूको सुक्ष्म समीक्षाका साथै कार्यक्रमका सफलता, सम्पन्न गर्दाका चुनौती र सुधारका उपायहरू प्रस्तुत गरिएको छ । प्रतिवेदन स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली, १० वटै वडाका स्वास्थ्य संस्थाहरूले वार्षिक समीक्षा गोष्ठीमा प्रस्तुत गरिएका प्रस्तुतिकरणहरूलाई समेत आधार बनाएर तयार गरिएको छ ।

कोभिड -१९ महामारीको समयमा रोजगारीको शिलसिलामा घर बाहिर रहेका सबै व्यक्तिहरू घर फर्केका कारण स्वास्थ्य सूचकांकहरूमा उच्च प्रगति अर्थात तोकिएको लक्ष्य संग मेल खाएको देखिन्छ भने कोभिड - १९ महामारी घटे पश्चात घर फर्केका परिवार तथा व्यक्तिहरू पुनः रोजगारीको शिलसिलामा देश विदेश फर्के पछि स्वास्थ्य सूचकांकहरूको प्रगति प्रतिशत घटेको देखिन्छ । तैपनि पाउनुपर्ने तोकिएका सेवाहरू समयमै उपलब्ध गराउन स्वास्थ्य संस्था तथा स्वयंसेविकाहरूको परिचालन गरिएको छ ।

२.२. प्रतिवेदनको अवस्था

मासिक रूपमा स्वास्थ्य संस्थाहरूले दिने प्रतिवेदनको आधारमा आ.व. २०८०/८१ मा समग्र प्रतिवेदन १००%, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम् सेविका प्रतिवेदन ९९. प्रतिशत, खोप केन्द्रहरूको मासिक प्रतिवेदन १०० प्रतिशत र गाउँघर क्लिनिक प्रतिवेदन १०० प्रतिशत रहेको छ थियो भने आ.व. २०८१/८२ मा स्वास्थ्य संस्थाको प्रतिवेदन १००%, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम् सेविका प्रतिवेदन ९७ प्रतिशत, खोप केन्द्रहरूको मासिक प्रतिवेदन १०० प्रतिशत र गाउँघर क्लिनिक प्रतिवेदन १०० प्रतिशत रहेको छ । आगामी आर्थिक वर्ष देखि पछि फरक नपर्ने गरी समयमै प्रतिवेदन तयार भेरिफिकेशन सहित प्रतिवेदन प्रविष्ट गर्ने कार्यलाई महत्व दिन आवश्यक देखिन्छ ।

२.३. राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम

पाटन नगरपालिकाको खोप कार्यक्रमको समग्र अवस्था गत आ.व. भन्दा घटेको देखिन्छ । आ.व. २०८१/८२ मा BCG, - - -3 र MR-2, खोपको कभरेज क्रमसः ७४, ८० र ९३ प्रतिशत रहेको छ त्यस्तै BCG आ.व.२०७०/८१ भन्दा ४ % ले बढेको देखिन्छ भने Penta-3 २ प्रतिशत ले घटेको र MR-2 आ.व.०८०/८१ को तुलनामा ८ प्रतिशतले बढेको छ । यस्तै गर्भवती आमालाई दिने खोप Td2 र Td2+ को कभरेज पनि ३% ले बढेको अवस्था छ । - - 1 खोप लगाएको बच्चा दादुरारुबेला दोश्रो मात्रा लगाउदा सम्म हुने ड्रप आउट -१९.८४ प्रतिशत रहेको छ जुन गत आर्थिक वर्षमा -९.६ % थियो ।

यस्तै - - -1 बिरुद्ध - - -3 को ड्रप आउट दर -७.५७ रहेको छ । यस्तै खोपको खेर जाने दर हेर्दा डिपीटी हिपबि हिव गत आ. व. भन्दा १.५ प्रतिशतले बढेर ३५.६१ प्रतिशत पुगेको छ र दादुरारुवेलाको खेर जाने दर ७३.७१ प्रतिशत रहेको छ । गर्भवती आमालाई दिने TD खोपको खेर जाने दर ५५.६९ प्रतिशत रहेको छ जुन गत वर्ष भन्दा बढेको छ । कोहि बालबालिकाहरु पाउनु पर्ने सबै खोप बाट बन्चित नहुन/नछुट्टुन भन्ने उद्देश्यले राष्ट्रिय नीति अनुसार पूर्ण खोप पालिकालाई निरन्तरता प्रदान गर्न घरधुरी सर्वेक्षण गरी छुट पाईएका बालबालिकाहरुलाई खोप लगाउने र प्रत्येक वर्ष पुर्णखोप वाई / पालिका शुनिश्चित गर्ने कार्य समेत गरिदै आएका छौ ।

२.४. पोषण कार्यक्रम

पाटन नगरपालिकामा एक वर्ष मुनिका बच्चाहरुको बृद्धि अनुगमनको कभरेज आ.व. २०८१/८२ मा ७९.९४ प्रतिशत रहेको छ भने औसतमा बच्चाको बृद्धि अनुगमन २१ पटक रहेको छ, यस्तै गर्भावस्थामा सेवन गर्ने १८० आइरन चक्रीको बितरण दर ५८.१९ र १८० क्याल्सियम चक्री सेवन गर्नेको दर ५८.७६ प्रतिशत रहेको छ । जुन आ.व. २०८०/८१ को तुलनामा घटेको देखिन्छ ।

२.५. समुदायमा आधारित नवशिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन कार्यक्रम

यस नगरपालिकामा पाँच वर्षमुनिका बच्चाहरुमा निमोनिया हुने दर आ.व.२०८१/८२ मा प्रतिहजारमा १२३ रहेको छ जुन आ.व.२०८०/८१ मा १३० प्रतिहजारमा रहेको थियो । आ.व.२०८०/८१ मा दुइ महिना मुनिको शिशुमा व्याक्टेरिया को सम्भावित गम्भीर संक्रमण १२.५ प्रतिशत रहेको छ । यस्तै झाडापखालाको दर आ.व.२०८१/८२ मा प्रतिहजारमा १९० रहेको छ जुन आ.व. २०८०/०८१ मा २०३ प्रतिहजारमा रहेको थियो । झाडापखालाका विरामीहरु मध्ये जिवनजल र जिंकचक्रीबाट उपचार गरीएको प्रतिशत १०० रहेको छ ।

२.६. मातृ तथा नवशिशु कार्यक्रम

यस आर्थिक वर्षमा जुनसुकै समयमा कम्तीमा एक पटक गर्भ जाँच गराउने गर्भवती महिला ८२.८८ प्रतिशत रहेको छ जुन अघिल्लो आ.व. भन्दा ८.८८ प्रतिशतले बढेको छ । प्रोटोकल अनुसार आठ पटक गर्भजाँच गराउने गर्भवती आमाहरु ४२.८८ प्रतिशत मात्र रहेको छ । जुनसुकै समयमा गर्भ जाँच गराउने भन्दा प्रोटोकल अनुसार गर्भजाँच गराउने महिलाहरुको संख्या निकै कम रहेको छ । सस्थागत प्रसुती हुने गर्भवती महिलाहरु पाटन नगरपालिका भित्रका र बाहिरका अस्पताल गरि ८४ प्रतिशत रहेको छ भने घरमा भएको प्रसुती ५ जना मात्र रहेको छ । सस्थागत प्रसुति हुने गर्भवती आमाहरु मध्ये SBA तालिम प्राप्त प्रसुतिकर्मीबाट प्रसुति गराईएका आमाहरु ३४.८४ प्रतिशत रहेको र अन्य स्वास्थ्यकर्मीबाट प्रसुती गराइएका आमाहरुको संख्या १५.३१ रहेको छ ।

२.७. परिवार योजना कार्यक्रम

पाटन नगरपालिकामा परिवार नियोजनका आधुनिक साधनहरुको प्रयोग दर को अवस्था आ.व. २०८१/८२ मा ५५ प्रतिशत रहेको थियो भने गत आ.व २०८०/०८१ मा ५७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । १० वटै

वडाहरूको तुलनामा वडा नं. १ को परिवार नियोजनका आधुनिक साधनहरूको प्रयोग दर उच्च रहेको छ भने वडा नं. ३ मा सबै भन्दा कम रहेको छ ।

२.८. राष्ट्रिय सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका कार्यक्रम

नगरपालिका भरिमा १०९ जना महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूले समुदायमा विभिन्न सेवाहरू दिइ रहेका छन् । आ.व.मा प्रत्येक महिनामा सेवा दिएर प्रतिवेदन दिने गरेकोमा यस आ.व.मा ९७ प्रतिशतले प्रतिवेदन पेश गरेको देखिन्छ । प्रत्येक महिला स्वयमसेवकले औसतमा २८ जनालाई प्रति महिनामा सेवा दिएको देखिन्छ। यस्तै स्वास्थ्य आमा समूहको बैठक १०० प्रतिशत संचालन भएको देखिन्छ ।

२.९. गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम

यस नगरपालिकामा रहेका जम्मा ३८ वटा गाउँघर क्लिनिकहरू मासिक रूपमा १ पटक संचालन गरिन्छन् । जुन स्वास्थ्य संस्था भन्दा टाढाका बस्तिहरूमा सेवा प्रदान गर्ने उद्देश्यले स्थापना गरिएका हुन् । आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा १०० प्रतिशत संचालनमा रहेको देखिन्छ भने प्रति गाउँघर क्लिनिक संचालन गर्दा औसत रूपमा प्रति क्लिनिक १७ जनालाई सेवा दिएको अवस्था रहेको छ ।

२.१०. क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम

पाटन नगरपालिका भित्र जम्मा १० डट्स केन्द्र र ३ माईक्रोस्कोपिक केन्द्रबाट सेवा संचालन भईरहेको छ । आ.व.२०८१/८२ मा क्षयरोगको उपचार सफलहुने दर १०० प्रतिशत र गत आ.व. मा यो दर ९० प्रतिशत रहेको थियो। क्षयरोगको केस नोटीफीकेसन दर आ.व.२०८१/८२ मा ५८ प्रतिशत रहेकोमा २०८१/८२ मा बढेर ९६.९९ प्रतिशत पुगेको छ ।

२.११. कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम

बिगत आर्थिक वर्षमा पाटन नगरपालिकामा कुष्ठ रोगका विरामीहरू पत्ता लागेको अवस्था छैन । कुष्ठ रोग प्रति समाजमा नाकारात्मक धारणा अझै पनि हटन सकेको छैन । कुष्ठ रोगको औषधिहरू सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा निशुल्क रूपमा उपलब्ध छन् ।

२.१२. यौन रोग तथा एच आइ भी नियन्त्रण कार्यक्रम

पाटन नगरपालिका अन्तर्गत प्रा.स्वा.के. पाटन बाट HIV पिडित व्यक्तिहरूको लागि निशुल्क औषधि वितरण कार्य भई रहेको छ । M संस्थाले आ.व. २०८१/८२ मा पाटन नगरपालिका अन्तर्गतका ३६८४ जना प्रवाशीहरू तथा तिनका परिवारको HIV जाच गरेको छ । त्यस्तै सबै स्वास्थ्य संस्थाहरू बाट गर्भवतीहरूको निशुल्क रूपमा स्वेच्छिक रूपमा HIV जाच भई रहेको छ । यस आ.व. मा ५५९ जना गर्भवती हरूको परिक्षण गर्दा कुनै पनि महिलामा संक्रमण देखिएन ।

२.१३. मलेरीया उन्मुलन कार्यक्रम

मलेरियाको सुक्ष्म स्तरीकरण २०२१ अनुसार पाटन नगरपालिकाका सबै वडाहरू मलेरीयाको मध्य जोखिममा रहेका छन् । आ.व.२०८१/८२ मा मलेरियाको लागि ८६९ जनाको रगत परिक्षण गर्दा नयाँ पत्ता लागेका जम्मा मलेरियाका बिरामी संख्या १ जना रहेको छ ।

२.१४. उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा नगरपालिकाको कुल जनसंख्याको ११४ प्रतिशत नया बिरामीले बहिरङ्ग सेवा अन्तर्गत सेवा लिएको देखिन्छ । जस मध्ये महिलाहरूले ६० प्रतिशतले सेवा लिएको थियो । बहिरङ्ग सेवा अन्तर्गत सेवा लिएका रोगीहरू मध्ये सबभन्दा बढि पहिलोमा का बिरामीहरू, दोस्रोमा उच्च रक्तचाप र तेस्रोमा G र चौथो, पाचौं, छैटौं, सातौं, आठौं, नवौं र दशौंमा क्रमश स्वास्थ्यप्रस्वास, चोटपटक, मधुमेह, दम, बाथरोग, छालाको समस्या र रहेका छन् ।

२.१५. एम्बुलेन्स सेवा

पाटन नगरपालिका भित्र प्रा.स्वा.के. पाटन र सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी बाट गरी हालजम्मा २ वटा एम्बुलेन्स संचालनमा रहेका छन् भने नेपाल भारत सहयोग अन्तर्गत थप एक थान एम्बुलेन्स भारतीय राजदुतावास मार्फत प्राप्त भएको छ ।

२.१६. स्वास्थ्य वित्तीय व्यवस्थापन

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा शसर्त अनुदान मार्फत संघीय सरकारबाट रु ५,५०,८५००० प्राप्त भएकोमा रु ५,३५,४२,७१३ (९७%) खर्च भएको छ भने पालिका बाट प्राप्त चालु रु ६४,००००० मध्ये ६२,३४,८४७ (९७%) खर्च भएको अवस्था छ ।

२.१७. स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

स्वास्थ्य क्षेत्रका सूचना व्यवस्थापन गर्नको लागि नगरपालिका अन्तर्गतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको नियमित प्रयोग भइ रहेको छ । आ.व. २०८१/८२ मा नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाको प्रतिवेदन १०० प्रतिशत रहेको छ ।

२.१८. किशोर किशोरी स्वास्थ्य कार्यक्रम

कुल जनसंख्याको २० प्रतिशत हिस्सा किशोर किशोरीहरूको रहेको छ । किशोर किशोरीहरूले आवश्यकता अनुसारका सेवाहरू सममै निर्वाध प्राप्त गरुन भन्ने उद्देश्यले सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट किशोर किशोरी मैत्री सेवा शुनिश्चित गर्ने , स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई तालिम प्रदान गर्ने कार्य पनि गरिदै छ । यस नगरपालिका अन्तर्गतका सबै स्वास्थ्य संस्था बाट किशोर किशोरी सम्बन्धि स्वास्थ्य सेवा प्रदान भईरहेको भए पनि जम्मा ७ वटा संस्था किशोर किशोरी मैत्री स्वास्थ्य संस्था प्रमाणीकरण भएका छन् । अन्य लाई पनि आगामी वर्ष भित्र प्रमाणीकरण गर्ने गरी कार्य हुदैछ ।

खण्ड ३ : बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमको प्रगति विवरण

३.१ राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम

पृष्ठभूमि

नेपालमा वि.सं. २०३४ सालमा बिफर उन्मूलन भए पश्चात् विस्तारित खोप आयोजनाको रूपमा खोप कार्यक्रम केही जिल्लाबाट संचालन गरिएको हो। यस कार्यक्रमले शुरुमा बि.सि.जी.र डि.पि.टी. खोप शुरु गरी २०३६/३७ सालमा पोलियो, टि.टि. थप गरी क्रमशः २०४५ सालमा नेपालका सबै जिल्लामा विस्तार गरिएको थियो। विस्तारित खोप कार्यक्रम अन्तर्गत ६ वटा रोगहरु क्षयरोग, भ्यागुते रोग, धनुष्टंकार, लहरे खोकी, पोलियो र दादुरा बिरुद्ध समावेश गरिएकोमा क्रमश वि.सं. २०६० सालमा हेपाटाईटिस बि, २०६४ सालमा जापानिज ईन्सेफलाईटिस र २०६६ सालमा हेमोफिलस ईन्फुलुन्जा खोप थप गरिएको थियो। वि.सं. २०७१ सालमा सुईबाट दिईने पोलियो खोप (एफ.आई.पि.भि.) तथा न्युमोकोकल खोप, २०७७ मा झाडापखाला बिरुद्धको रोटा खोप, टाइफाइड, र २०८१ मा किशोरीहरुको लागि खोप समेत शुरुवात गरी हाल १४ वटा रोग बिरुद्ध खोप प्रदान गरिन्छ। यी खोपहरु संस्थागत तथा बाह्य क्लिनिक मार्फत संचालन गरिन्छ।

राष्ट्रिय खोप कार्यक्रमको परिचय

राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम अन्तर्गत हाल नेपालमा १५ महिना मुनिका बालबालिकाहरु र गर्भवती महिलाहरुका लागि निःशुल्क खोप सेवा प्रदान गरिदै आएको छ। १५ महिना मुनिका बालबालिकाहरुलाई १३ वटा सुरुवा रोगहरु (क्षयरोग, भ्यागुते रोग, लहरेखोकी, धनुष्टंकार, हेपाटाइटिस बि, हेमोफिलस इन्फुल्यूएन्जा बी, पोलियो, दादुरा, रुबेला, निमोनिया, जापानिज इन्सेफलाइटिस, झाडापखाला र टाइफाइड) को खोप तथा गर्भवती महिलाहरुका लागि टी.डी. खोप उपलब्ध गराउँदै आएको छ। पाटन नगरपालिका भित्रका ४१ खोप केन्द्रहरु मार्फत १५ महिना मुनिका बालबालिकाहरु र गर्भवती महिलाहरुका लागि निःशुल्क खोप सेवा प्रदान गरिदै आएको छ।

खोप कार्यक्रमको लक्ष्य

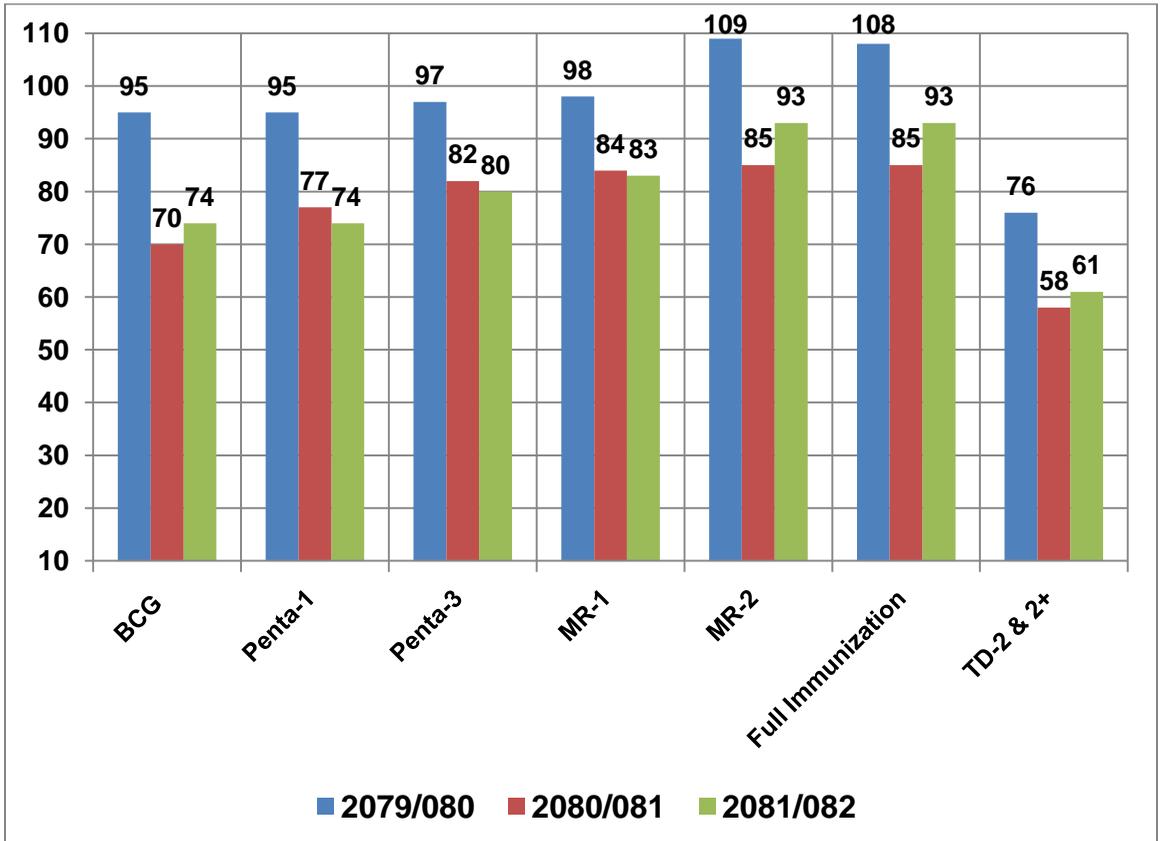
- खोपबाट बचाउन सकिने रोगहरु बिरुद्ध विभिन्न खोपहरु प्रदान गरि ति रोगहरु लाग्ने दर, रोगहरुको कारणबाट हुने अपाङ्गता दर, र रोगहरुको कारणबाट हुने बाल मृत्युदरमा उल्लेखनीय रूपमा कमि ल्याउनु हो।

खोप लगाएका बालबालिकाहरुको ३ बर्षको विवरण

सुचकहरु	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
बि.सि.जी.खोप लगाएका बालबालिका संख्या	५१८	४११	३८२
डि.पि.टी.हेप.बि.हिब पहिलो खोप लगाएका बालबालिका	५१७	४४८	३८३
डि.पि.टी.हेप.बि.हिब दोश्रो खोप लगाएका बालबालिका	५३३	४५८	४२२
डि.पि.टी.हेप.बि.हिब तेश्रो खोप लगाएका बालबालिका	५२९	४७९	४१२
पि.सि.भि. पहिलो खोप लगाएका बालबालिका संख्या	५१७	४४८	३८३
पि.सि.भि. दोश्रो खोप लगाएका बालबालिका संख्या	५३३	४५८	४२२
पि.सि.भि. तेश्रो खोप लगाएका बालबालिका संख्या	५३४	४८९	४२५
आ.ई.पि.भि. दोश्रो खोप लगाएका बालबालिका संख्या	३१०	४८७	४२६

सुचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
जे.ई. खोप लगाएका बालबालिका संख्या	५५१	४८६	४५७
दादुरा रूबेला पहिलो खोप लगाएका बालबालिका संख्या	५३६	४८९	४२७
दादुरा रूबेला दोश्रो खोप लगाएका बालबालिका संख्या	५९३	४९१	४५९
टि.डि. २ र २+ खोप लगाएका गर्भवती संख्या	५०१	४१२	३९७
टाइफाइड खोप लगाएका बालबालिका संख्या	५९३	४९१	४५७
पूर्ण खोप खोप लगाएका बालबालिका संख्या	५९०	४९१	४५६
डि.पी.टी-हेप बि १- डि.पी.टी-हेप बि तेस्रो बिचको ड्रपआउट दर	-२.३	-६.९	-७.५७
डि.पी.टी-हेप बि १ र दादुरा रूबेला दोश्रो खोप बिचको ड्रपआउट दर	-१४.७	-९.६	-१९.८४

खोप लगाउने बालबालिकाहरूको विवरण (प्रतिशतमा)

३.२ नवजात शिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन कार्यक्रम

परिचय

पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाहरूमा देखा पर्ने मुख्य स्वास्थ्य समस्याहरूको एकीकृत रूपमा समस्या पहिचान गर्ने, मूल्याङ्कन गर्ने र वर्गीकरण गरि त्यसैको आधारमा उक्त रोगहरूको उपचार तथा व्यवस्थापन गर्ने प्रणालीलाई समुदायमा आधारित नवजात शिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन भनिन्छ ।

नवजात शिशु तथा बाल रोगको एकीकृत व्यवस्थापन (**Integrated Management of Neonatal and Childhood Illness**) कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य पाँचवर्ष मुनिकाबालबालिकाहरूमा प्रायःजसो देखिने रोग तथा अन्य स्वास्थ्य समस्याहरूको उपचार तथाव्यवस्थापन गरी त्यसबाट हुने मृत्यु दर घटाउनु हो । यो उमेर समुहका बालबालिकाहरू मध्ये नवजात शिशु अझ बढी जोखिममा हुने भएकोले सुरक्षित तरिकाले सुत्केरी गराउने, नवजात शिशुको अत्यावश्यक स्याहार गर्ने जस्ता पक्षलाई यो कार्यक्रमले विशेष महत्व दिएको छ ।

लक्ष्य

- नवजात शिशु तथा ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको स्वास्थ्यमा सुधार गर्दै उनीहरूको जीवन रक्षा, स्वस्थ्य, बृद्धि र बिकासमा योगदान पुर्याउने र बिरामी दर तथा मृत्युदरमा उलेख्य सुधार ल्याउने ।

उद्देश्यहरू

- अत्यावश्यक नवजात शिशु स्याहारलाई प्रवर्द्धन गरि नवजात शिशुहरूमा हुने बिरामी दर तथा मृत्युदर घटाउने ।
- नवजात शिशुहरूमा देखापर्ने मुख्य स्वास्थ्य समस्याहरूको व्यवस्थापन गरि बिरामी दर तथा मृत्युदर घटाउने ।
- ५ वर्ष मुनिका बालबालिकामा हुनसक्ने मुख्य स्वास्थ्य समस्या तथा रोगको उचित व्यवस्थापन गरि बिरामी दर तथा मृत्युदर घटाउने ।

आई.एम.एन.सि.आई .(IMNCI) कार्यक्रम अन्तरगतका सेवाहरू

नेपालमा सन १९९७ देखि सुरु भएको CB-IMCI कार्यक्रम तथा सन २००९ मा शुरु भएको CB-NCP कार्यक्रम लाई समायोजन गर्दै CB-IMNCI कार्यक्रम प्याकेजको विकास गर्ने स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्रालयको मिति २०७१/६/२८ को निर्णयानुसार यो समुदायमा आधारित नवजात शिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन (CB-IMNCI) कार्यक्रम प्याकेजको विकास गरिएको छ ।

यस कार्यक्रमले पाँच वर्षमुनिका बालबालिका तथा नवजात शिशु हरु बिरामी हुने मुख्य कारणहरूलाई सम्बोधन गर्दछ र बिरामी भएको अवस्थामा सो रोगको समयमै व्यवस्थापन तथा उपचार गर्ने कार्यगर्दछ । यस कार्यक्रम अन्तरगतका सेवाहरूलाई मुख्य रूपमा दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

नवजात शिशु केन्द्रित सेवाहरू

- स्वास्थ्य संस्थामै प्रसूती गराउन प्रवर्द्धन गर्ने ।
- अत्यावश्यक नवजात शिशु स्याहार तथा प्रसूति पश्चात स्वास्थ्यकर्मीद्वारा नवजात शिशु र सुत्केरी आमाको नियमित जाँच ।

- ०-५९ दिनको बच्चामा व्याक्टेरीयाको सम्भावित गम्भीर संक्रमण तथा स्थानीय संक्रमणको व्यवस्थापन
- जन्मदा सास नफेरेको वा नरोएको शिशुको पहिचान तथा व्यवस्थापन
- जन्मदैं कम तौल भएको शिशुको मूल्याङ्कन तथा व्यवस्थापन
- शिताङ्गको रोकथाम, मूल्याङ्कन तथा व्यवस्थापन

दुई महिनादेखि पाँचवर्ष सम्मका बालबालिकाहरूमा हुने रोगहरूको एकीकृत व्यवस्थापन

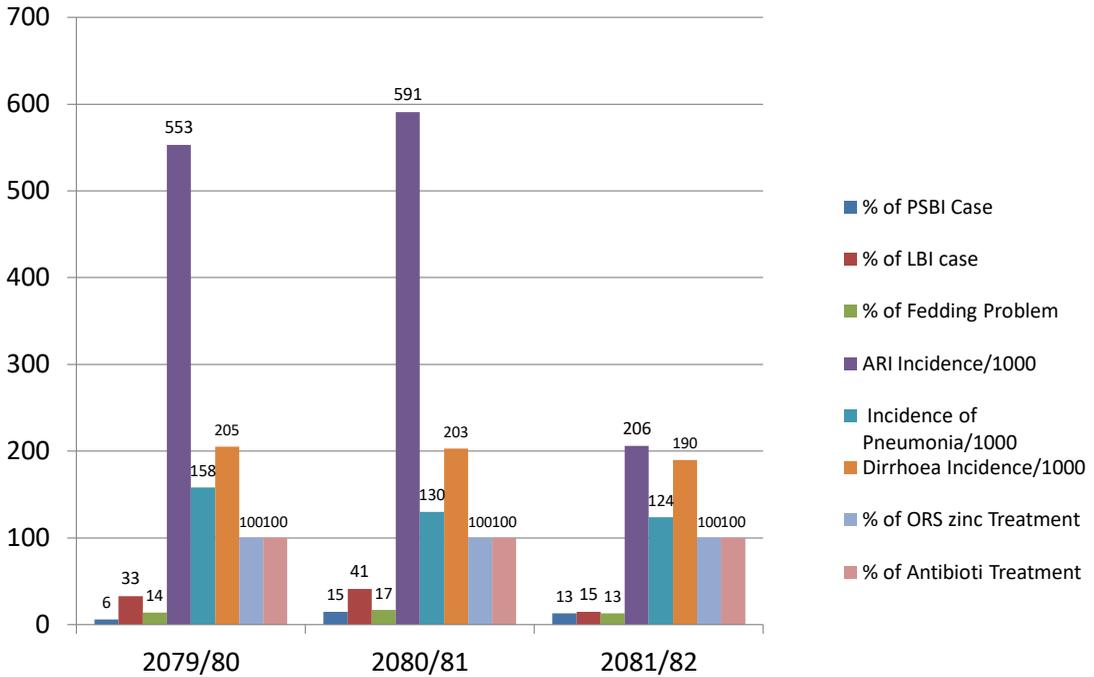
- श्वास प्रश्वास रोग
- पखाला
- दादुरा
- कुपोषण
- मलेरिया

शिशु तथा बालरोगको एकीकृत व्यवस्थापन (CB-IMNCI) कार्यक्रमका सूचकहरूको अवस्था

सूचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
२ महिना मुनिका उपचारको लागि आएका जम्मा शिशुहरू	६६	६६	४०
२ महिना मुनिका शिशुहरूमा स्थानीय संक्रमण (जना)	२२	२७	६
२ महिना मुनिका शिशुहरूमा गम्भीर संक्रमण (जना)	४	१०	५
२ महिना मुनिका गम्भीर संक्रमण मध्ये G सुईको पहिलो डोज लगाएका (जना)	१	६	२
२ महिना मुनिका गम्भीर संक्रमण मध्ये G सुईको पुरा डोज लगाएका (जना)	१	४	२
२ महिना मुनिका प्रेषण गरिएका शिशुहरू (जना)	५	६	५
२ महिना देखि ५ वर्ष सम्मका बालबालिकाहरू			
स्वासप्रश्वास रोग लागेका जम्मा बालबालिका संख्या	१७७४	१५०२	१४२६
निमोनिया नभएका पाँचवर्ष मुनिका बालबालिकाहरू संख्या	१०७६	१२४०	११३५
निमोनिया भएका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू संख्या	४२५	३४५	२८९
कडा निमोनिया भएका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू	१	२	२
झाडापखाला लागेका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू संख्या	५४७	५३६	४१६
झाडापखाला लागेका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू मध्ये केहि जलाबियोजन भएका संख्या	९	८	८
झाडापखाला मध्ये आउ रगत देखा परेका बालबालिका	२५	२०	२६
५ वर्ष मुनिका झाडापखालाका बिरामी मध्ये जिंक र पुनर्जलीय झोलबाट उपचार पाएकाको संख्या	५५६	५४४	४२४
प्रेषण गरिएका ५ वर्ष मुनिका बालबालिका संख्या	२०	१५	१४
बिरामी भए पश्चात फलोअपमा आएका बालबालिका संख्या	१७७	२७२	१४१

जम्मा २ महिना मुनिका शिशुको जम्मा मृत्यु	२	१	१
जम्मा २-५९ महिना बालबालिकाको जम्मा मृत्यु	१	२	०

शिशु तथा बालरोगको एकीकृत ब्यबस्थापन कार्यक्रमको प्रगति विवरण

३.३ पोषण कार्यक्रम

परिचय

विश्वमा पाँच वर्ष मुनिका करिब ४५ प्रतिशत बालबालिकाको मृत्यु कुपोषणको कारणले हुने गरेको अध्ययनहरूले देखाएका छन् (Lancet Child Health and Nutrition Series, 2013)। नेपाल जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण, २०१६ अनुसार नेपालका पाँच वर्षमुनिका बालबालिकाहरूमा ३६ प्रतिशत पुङ्कोपन, २७ प्रतिशत कम तौल तथा १० प्रतिशत ख्याउटेपन रहेको छ । त्यसैगरी ६ देखि ५९ महिनाको बालबालिकामा ५३ प्रतिशत र १५ देखि १९ वर्ष भित्रका किशोरीहरूमा ४४ प्रतिशत रक्त अल्पताको समस्या रहेको छ । साथै प्रजनन (१५-४९ वर्ष) उमेरसमुहका महिलाहरूमा ४१ प्रतिशत रक्त अल्पताको समस्या तथा १७ प्रतिशत दीर्घ शक्तिको कमि रहेको अवस्था छ (NDHS 2016), विगतको तुलनामा नेपालले पोषणको क्षेत्रमा केहि प्रगति गरेको देखिन्छ ।

पाटन नगरपालिकामा पोषणसंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू

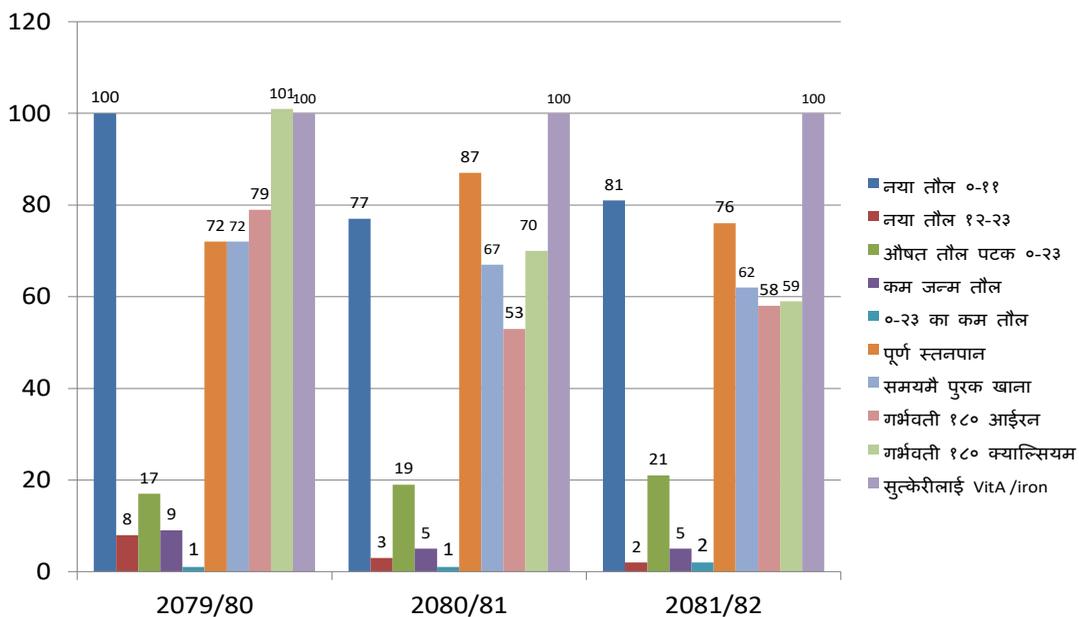
- मातृशिशु तथा बाल्यकालिन पोषण (MIYCN)

- बृद्धि अनुगमन तथा परामर्श(GMP)
- आईरनको कमीबाट हुने रक्तअल्पता(Anemia)को नियन्त्रण
- भिटामिन ए को कमीको उपचार, रोकथाम र नियन्त्रण
- आयोडिनको कमीबाट हुने विकृतिको रोकथाम
- जुकाको औषधिद्वारा परजिबिहरूको नियन्त्रण
- विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण शिक्षा कार्यक्रम
- बहुक्षेत्रिय पोषण योजना
- शिघ्र कुपोषणको एकिकृत व्यवस्थापन (IMAM)
- समुदायमा आधारित शिशु तथा बाल्यकालीन पोषणर बहूसुक्ष्म पोषण तत्व (बालभिट्टा)सामुदायिक प्रवर्धन कार्यक्रम (IYCF-MNP)
- बहूसुक्ष्म पोषक तत्व वितरण कार्यक्रम (Vitamin A, Deworming tablets, Iron, Iodine)
- किशोरीहरूलाई आईरन फोलिक एसिड वितरण कार्यक्रम

पोषणका सूचकहरूको अवस्था (जना)			
सूचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
कम जन्म तौल भएका नवजात शिशुको संख्या	२६	१३	१२
पहिलो पटक तौल लिएका मध्ये सामान्य तौल भएका १ वर्ष मुनिका बालबालिकाको संख्या	५३८	४४५	४१६
पहिलो पटक तौल लिएका मध्ये कम तौल भएका १ वर्ष मुनिका बालबालिकाको संख्या	२	४	६
जन्मेको ६ महिनासम्म स्तनपानमात्रै गराएको बच्चाहरूको संख्या	३९२	३९२	३१७
जन्मेको ६ महिना पुरा भएपछि ठोस आहार खुवाउन शुरू गरेका बालबालिका संख्या	३९२	३९२	३१६
पहिलो पटक बालभिट्टा पाएका ६-११ महिनाका बालबालिका संख्या	२६९	३५७	३४३
तेस्रो पटक बालभिट्टा पाएका १८-२३ महिनाका बालबालिका संख्या	९४	२०५	२१६
गर्भवती अवस्थामा पहिलो पटक आइरन चक्की प्राप्त गरेका गर्भवती महिलाहरूको संख्या	४८२	३९७	३९२
गर्भवती अवस्थामा पहिलो पटक १ चक्की जुकाको औषधि प्राप्त गरेका गर्भवती महिलाहरूको संख्या	४८३	३९७	३९२
गर्भवती अवस्थामा १८० आइरन चक्की प्राप्त गरेका गर्भवती महिलाहरूको संख्या	४०५	३२१	३०७

सुचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
सुत्केरी अवस्थामा भिटामिन ए प्राप्त गरेका महिलाहरूको संख्या	३८०	२८९	२६७
सुत्केरी अवस्थामा ४५ आईरन चक्की प्राप्त गरेका महिलाहरूको संख्या	३८०	२८९	२६७
भिटामिन क्याप्सुल पाएका ६ महिना देखि ५ वर्षका	२६५४	२१५७	२३०२
जुकाको औषधि पाएका ६ महिना देखि ५ वर्षका	२२४५	२०४०	१८८५
२ पटक जुकाको औषधि खाएका विद्यार्थी संख्या	१४०९६	१३९३०	१२४७७

पोषण कार्यक्रमको प्रगति प्रतिशत

पाटन नगरपालिका अन्तर्गत पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

क्र.स.	पोषणमैत्री घोषणा भएका स्वास्थ्य संस्थाहरू	घोषणा भएको मिति
१	सकार स्वास्थ्य चौकी	२०८०/०३/१३
२	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र टकरे	२०८२/०३/१८
३	सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	२०८२/०३/२१

४.१ मातृ तथा नव शिशु स्वास्थ्य कार्यक्रम

परिचय

नेपाल सरकारद्वारा संचालित सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य आमा तथा नवशिशुहरूको अवस्था तथा मृत्युदरलाई घटाउने हो । यस कार्यको लागि विभिन्न किसिमका प्रवर्द्धनात्मक तथा प्रतिकारात्मक सेवाहरू संचालन गरि गर्भावस्था, प्रसूति तथा सुत्केरी अवस्थाहरूमा उचित स्याहार पुर्याएर बिरामी तथा मृत्यु रोकथाम गर्न सकिने सबै किसिमका कारणहरूको व्यवस्थापन गरिन्छ । विभिन्न अनुसन्धानहरूका आधारमा यस्ता रोकथाम गर्न सकिने कारणहरूलाई तिन ढिलाई (सेवा लिने निर्णयमा ढिलाई, सेवाकेन्द्रमा पुग्दाको ढिलाई र सेवा पाउनमा ढिलाई) भनेर वर्गीकरण गरिएको छ ।

नेपाल सरकारले आमा तथा नवशिशुहरूको बिरामी तथा मृत्युदर घटाउनको लागि मुख्य तथा निम्नलिखित रणनीतिहरूलाई लागु गरेको छ ।

- सुत्केरी तयारी तथा जटिलता व्यवस्थापनको प्रवर्धन गर्ने र यसको लागि गर्भावस्था, प्रसूति तथा सुत्केरी अवस्थामा पैसाको व्यवस्थापन, यातयातको व्यवस्थापन, रगतको व्यवस्थापन, स्वास्थ्य संस्थाको छनौट गर्ने तथा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- चौविसै घण्टा सेवा दिने प्रसूति केन्द्रहरूको विस्तार गर्ने साथै आमा सुरक्षा कार्यक्रम (गर्भवती जाँच तथा संस्थागत प्रसूति)को प्रवर्धन गर्ने ।
- सबै जिल्लाका निश्चित ठाउँहरूमा २४ सै घण्टा सेवा दिने CEONC/ BEONC केन्द्र विस्तार गरी आकस्मिक प्रसूति सेवा विस्तार गर्ने ।

पाटन नगरपालिका भित्र सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि मुख्य कार्यक्रम तथा गतिविधिहरू

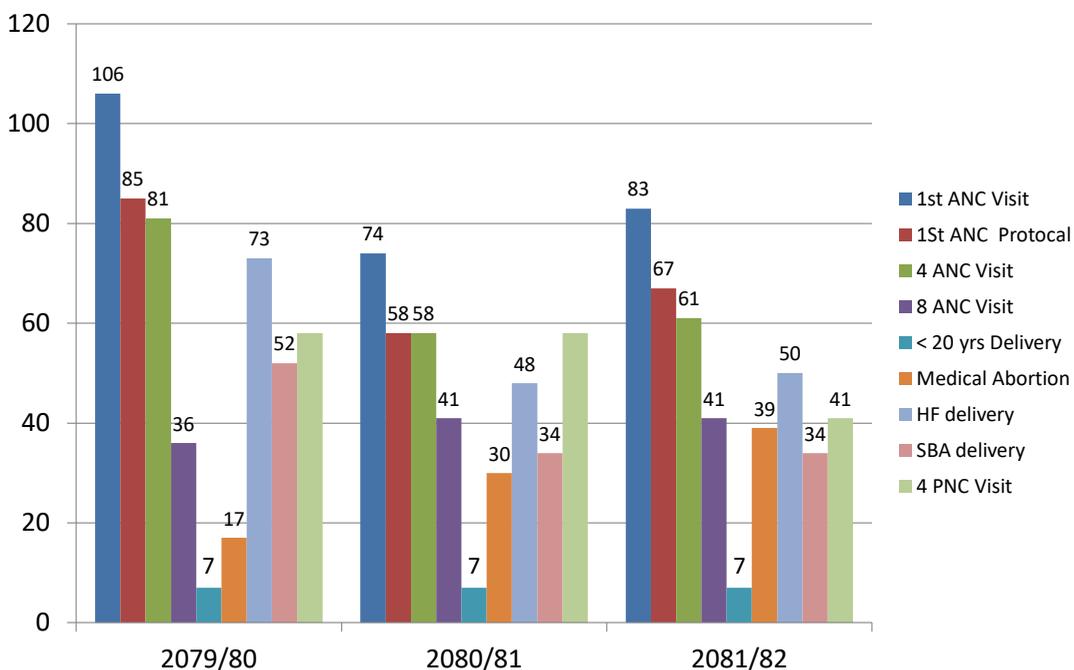
▪ पुर्व प्रसूति स्याहार (ANC)	▪ सुत्केरीलाई न्यानो झोला कार्यक्रम
▪ निशुल्क आकस्मिक प्रसूति सेवा सहितको २४ घण्टा सस्थागत सुत्केरी सेवा	▪ उत्तर प्रसूति स्याहार (PNC)
▪ गर्भवतिलाई ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड (R-USG)कार्यक्रम	▪ गर्भवतिलाई Iron, जुकाको औषधि र टि डी खोप
▪ नवशिशु स्याहार	▪ स्वास्थ्य शिक्षा प्रवर्धन कार्यक्रम

सुरक्षित मातृत्व तथा नवशिशु स्वास्थ्य कार्यक्रमका सूचकहरूको अवस्था

सूचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
प्रोटोकल अनुसार पहिलो पटक गर्भवती जाँच गराएका २० वर्ष मुनिका गर्भवती महिलाहरूको संख्या	३८	२१	३०
प्रोटोकल अनुसार पहिलो पटक गर्भवती जाँच गराएका २० वर्ष माथिका गर्भवती महिलाहरूको संख्या	४०५	३२७	४०३

सुचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती भएका जम्मा संख्या	३७३	२८८	२६२
दक्ष प्रसुतिकर्मीद्वारा प्रसुति द्वारा स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती भएका	२६४	२०४	१८२
अन्य प्रसुतिकर्मीद्वारा प्रसुति द्वारा स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती भएका	१०९	८४	८०
प्रोटोकल अनुसार ३ पटक सुत्केरी जाच गरेका महिला	४१३	३६०	३१३
प्रोटोकल अनुसार ४ पटक सुत्केरी जाच गरेका महिला	४६८	४१३	३१३
संस्थागत सुत्केरी मध्ये आमा सुरक्षा यातायात खर्च पाउने संख्या	३७३	२८८	२६२
संस्थागत सुत्केरी मध्ये चारपटक गर्भ जाँच गराए वापतको प्रोत्साहन लिनेको संख्या	३२४	२४७	२११
सुरक्षित गर्भपतन सेवा लिने महिलाहरूको जम्मा संख्या	१०७	२०९	१९१
सुरक्षित गर्भपतन सेवा लिने मध्ये २० वर्ष मुनिका संख्या	१	०	१२
गर्भ, प्रसव र सुत्केरी अवस्थामा जम्मा मातृ मृत्यु संख्या	०	०	०
जम्मा नवजात मृत्यु संख्या	२	२	१
जम्मा मृत जन्म संख्या	३	४	३

मातृ तथा नव शिशु कार्यक्रमको प्रगति प्रतिशत

४.२ परिवार योजना कार्यक्रम

परिवार योजना भन्नाले दम्पतिको शुसुचित निर्णय द्वारा परिवारको उचित सकारात्मक व्यवस्थापनका लागि स्वेच्छिक रूपमा आवश्यकता अनुरूप परिवार नियोजनको साधन प्रयोगद्वारा उपयुक्त समयमा गर्भधारण गर्ने र निश्चित समयको गर्भान्तर राख्ने प्रयासलाई जनाउदछ। राष्ट्रिय परिवार योजना कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य व्यक्ति र दम्पतिहरूले उनीहरूको प्रजनन आवश्यकताहरू पूर्व शुसुचित छनौटहरूमा आधारित उपयुक्त परिवार नियोजनका विधिहरूको प्रयोग गरेर गर्न सक्छन् भनेर सुनिश्चित गर्नु हो।

परिवार योजना कार्यक्रमको उद्देश्य

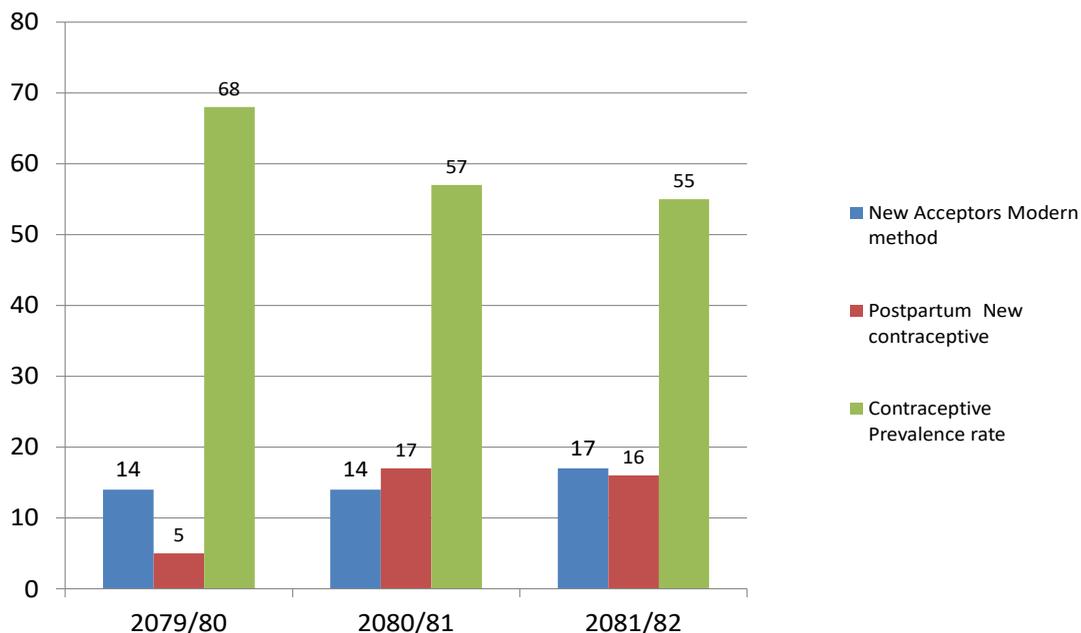
परिवार योजना कार्यक्रमको उद्देश्य सबै व्यक्ति र दम्पतिद्वारा परिवार योजना सेवाको शुसुचित छनौट र स्वेच्छिक उपयोग मार्फत स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार ल्याउनु रहेको छ। थप विशिष्ट उद्देश्यहरू यस प्रकार रहेका छन्।

- क) सबै व्यक्ति र दम्पतिको सुरक्षित प्रभावकारी तथा स्वीकार्य हुने गुणस्तरीय परिवार योजना सेवाको पहुच र उपयोगमा विस्तार गर्ने। विशेष गरि दुर्गम तथा ग्रामिण क्षेत्र र परिवार योजना सेवाको धेरै अपरिपुर्त माग रहेको गरिब, दलित र अन्य सीमान्तकृत समुदायमा र पोस्टपार्टम, पोस्ट-एबोर्शन र उपयोगमा विस्तार गर्न विशेष ध्यान केन्द्रित गर्ने।
- ख) परिवार नियोजनका साधनहरूको दिगो प्रयोग, परिवार योजना सेवाको अपरिपुर्त माग अनईच्छित गर्भधारण र परिवार योजनाका साधनहरूको प्रयोग नगर्ने अभ्यास घटाउने।
- ग) पुरुष, महिला तथा किशोरकिशोरीहरूमा परिवार योजना सेवाको पहुच बढाउन उपयुक्त बातावरण सिर्जना गर्ने।
- घ) रणनीतिक व्यवहार परिवर्तन संचार गतिविधि कार्यन्वयन गरेर परिवार योजना सेवाहरूको माग बढाउने।

क) प्रजनन उमेरका मध्ये परिवार योजनाका साधनहरूका नयाँ प्रयोगकर्ताको संख्या

सुककहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
पिल्स नया प्रयोगकर्ता संख्या	४३५	४१२	४७२
पिल्स लगातार अपनाईरहेका	७६९	६४५	६२५
डिपो नया प्रयोगकर्ता	७६४	७८९	८६१
डिपो लगातार प्रयोगकर्ता	१०१५	६६५	९२७
नया प्रयोगकर्ता	२६०	२२७	२१५
लगातार प्रयोगकर्ता	१९३७	१९८४	१९४५
IUCD नया प्रयोगकर्ता संख्या	३२	४०	३४
IUCD लगातार प्रयोगकर्ता संख्या	४००	४२१	४२४
कण्डम वितरण गोटा	१६०३५०	१६७२५०	११४६४९

परिवार नियोजन कार्यक्रमको प्रगति प्रतिशत

४.३ किशोर किशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम

राष्ट्रिय किशोरकिशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम परिवार कल्याण महाशाखाको प्राथमिक कार्यक्रम मध्ये एक हो। साउथ एशियामा सन् २००० मा राष्ट्रिय किशोरकिशोरी स्वास्थ्य तथा विकास रणनीति भित्र्याउने नेपाल पहिलो देश हो।

बिगत ३ आ व मा किशोरकिशोरीहरू द्वारा स्वास्थ्य सेवाको उपयोग

सुचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
सुरक्षित गर्भपतन सेवा लिने मध्ये किशोरीहरूको संख्या	१	०	१२
पहिलो पटकजुनसुकै समय गर्भजाच गराउने मध्ये किशोरीहरूको संख्या	३८	२५	३०
प्रोटोकल अनुसार पहिलो पटक गर्भजाच गराउने मध्ये किशोरीहरूको संख्या	१९	२३	२६
प्रोटोकल अनुसार आठ पटक गर्भजाच गराउने मध्ये किशोरीहरूको संख्या	८	१२	८
परिवार योजनाका नया प्रयोगकर्ता मध्ये २० वर्ष मुनिका	८	३२	७

पाटन नगरपालिका अन्तर्गत किशोरकिशोरीमैत्री सेवा प्रमाणीकरण भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विवरण

क्र.स.	किशोर किशोरी मैत्री प्रमाणिकरण भएका स्वास्थ्य संस्था	प्रमाणिकरण भएको मिति
१	सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	२०७३/०८/२१
२	सकार स्वास्थ्य चौकी	२०७६/०४/२०
३	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	२०८०/०७/२२
४	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	२०८०/०७/२१
५	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र टकरे	२०८०/०९/०४
६	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र पाटन	२०८०/१०/२८
७	भूमेश्वर स्वास्थ्य चौकी	२०८१/०३/१०

४.४ गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम

परिचय

नेपालको स्वास्थ्य नीति १९९१ अनुसार हरेक नेपालीहरू माझ स्वास्थ्य सेवाको सहज पहुँच पुर्याउन हरेक गाउँगाउँमा स्वास्थ्य चौकीहरू स्थापना गरिएको थियो र यस्ता स्वास्थ्य चौकीहरूको स्थापना मुख्यतया नागरिकको प्रतिकारात्मक, प्रतिरोधात्मक र उपचारात्मक सेवाहरूमा पहुँच बृद्धि गर्नु रहेको थियो तर बिभिन्न कारणले नागरिकको स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच हुन नसक्दा वि. स. २०५१ मा स्वास्थ्य सेवालाई समुदायको नजिक पुर्याउने उद्देश्यले नेपाल सरकारले प्राथमिक स्वास्थ्य गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम संचालनमा ल्याई दुर्गम पिछडीएका नागरिकको स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्ने हकको सुनिश्चितता गरेको पाईन्छ।

यस्ता गाउँघर क्लिनिकहरूको संचालन सम्बन्धित स्वास्थ्य सस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूले गर्दछन्। स्थानिय समुदायको आवश्यकता अनुसार यस्ता क्लिनिकहरूलाई निश्चित मिति, समय र स्थानमा नियमित रूपमा आयोजना गरिन्छ। गाउँघर क्लिनिकबाट निम्नलिखित विषयहरूमा प्रतिकारात्मक, प्रतिरोधात्मक र उपचारात्मक सेवाहरू प्रवाह गरिन्छ।

क) सुरक्षित मातृत्व तथा नवशिशु स्वास्थ्य

- गर्भवती, सुत्केरी तथा नवशिशुको जाच उपचार तथा परामर्श सेवा
- आईरन चक्री वितरण
- खतराको लक्षण तथा चिन्हहरूको पहिचान तथा रेफरल

ख) गाउँघर क्लिनिक रणनीति अनुसार गाउँघर क्लिनिकहरूमा उपलब्ध हुने सेवाहरू

ग) परिवार योजना

- डिपो सुई, निरोधक चक्री तथा कन्डम वितरण र निरन्तर प्रयोगको लागि अनुगमन
- परिवार योजना बारे शिक्षा तथा प्रामर्श
- IUCD, इम्प्लांट तथा स्थायी बन्ध्याकरणको लागी परामर्श तथा प्रेषण
- डिफल्टर केशहरुको अनुगमन

घ) बाल स्वास्थ्य

- वृद्धि अनुगमन
- निमोनिया तथा झाडापखालाको उपचार तथा प्रेषण

क) स्वास्थ्य शिक्षा तथा परामर्श

- परिवार योजना
- मातृशिशु स्याहार
- बाल स्वास्थ्य
- यौनरोग/यच.आई.भि एडस,एच
- किशोरकिशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य

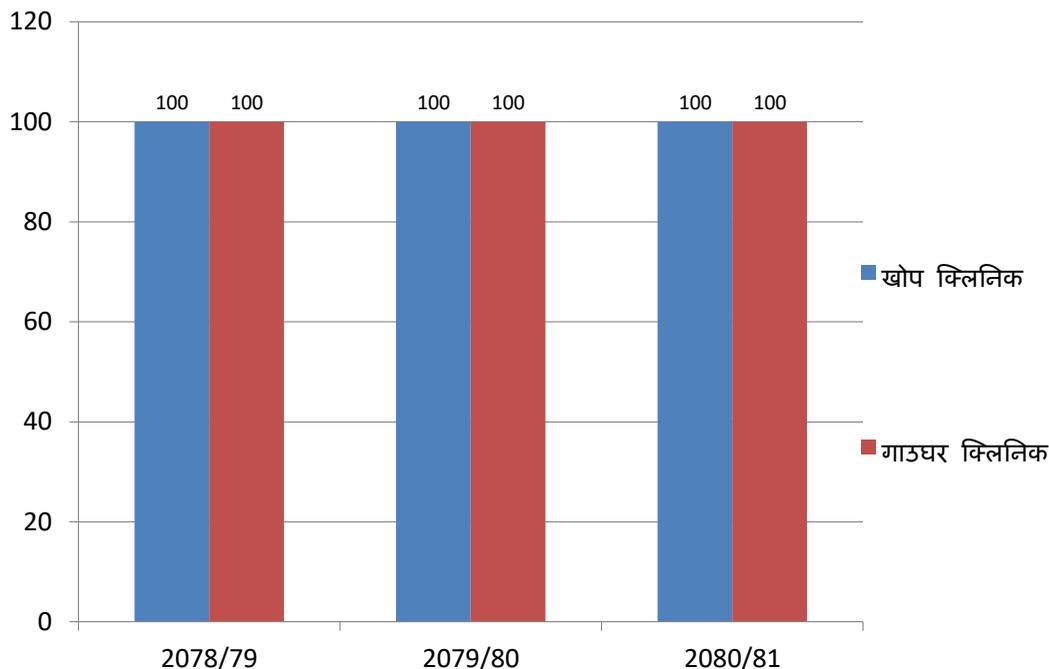
ख) प्राथमिक उपचार

- प्राथमिक उपचार
- बिरामी जाच
- नसर्ने रोगहरु स्क्रीनिंग
- औषधि वितरण
- जटिल केशहरुको प्रेषण
- स्वास्थ्य शिक्षा तथा परामर्श सेवा

खोप तथा गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रमको प्रगति विवरण

सूचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
गाउँघर क्लिनिक संचालन प्रतिशत	१००	१००	१००
गाउँघर क्लिनिकबाट सेवा लिएका सेवाग्राहीको औसत संख्या	२०	२०	१७
गाउँघर क्लिनिक बाट सेवा लिएको जम्मा संख्या	८७९७	८९०९	७९६८
खोप क्लिनिक संचालन प्रतिशत	१००	१००	१००
खोप क्लिनिक सेवा लिएका सेवाग्राहीको औसत संख्या	९	८	८
खोप क्लिनिक बाट सेवा लिएका जम्मा सेवाग्राहीको संख्या	४५९४	३८३५	३९३४

खोप तथा गाउघर क्लिनिक संचालन भएको प्रतिशत

४.५ राष्ट्रिय सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम

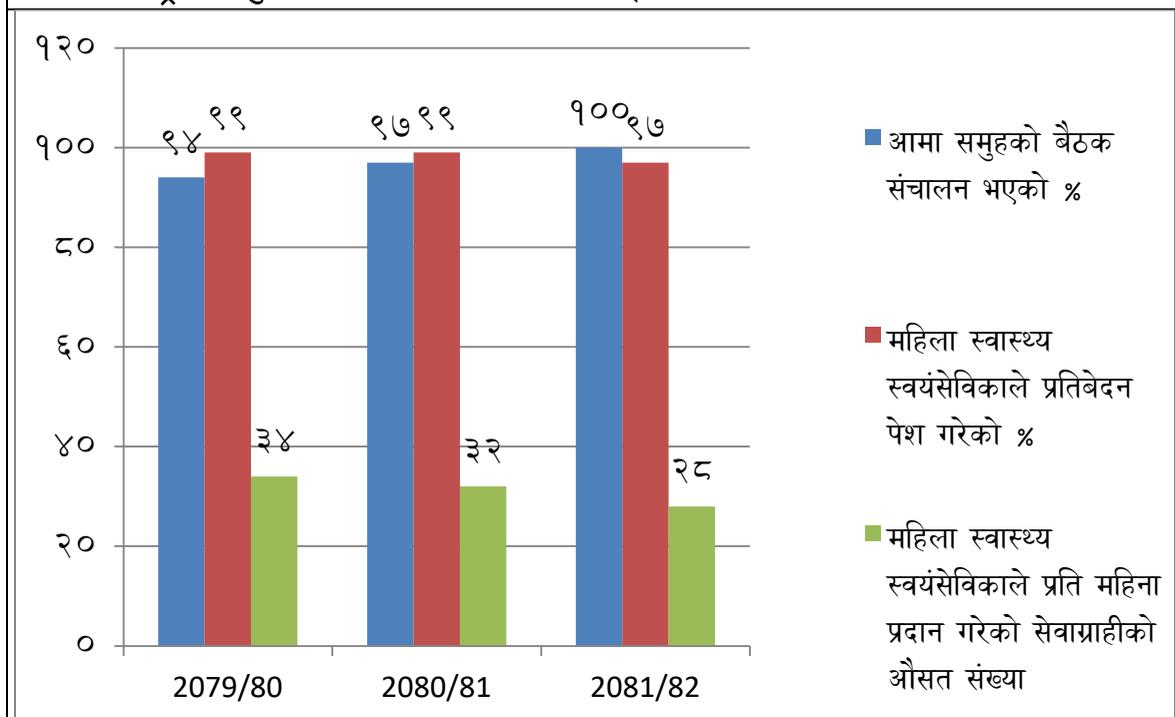
परिचय

नेपाल सरकारले महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम वि.स २०४५/४६ मा देशका २७ वटा जिल्लाहरूमा सुरुवात गरि ७५ वटै जिल्लाहरूमा विस्तार गरेको हो । हाल देशभरी ४८१७२, सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ६०४२, बैतडीमा ८३१ तथा पाटन नगरपालिका अन्तर्गत १०९ जना महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरू परिचालित छन्। महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रमको छनोट स्वास्थ्य आमा समुहहरूबाट हुन्छ र १८ दिने आधारभूत तालिम पश्चात् औषधि बाकस, शैक्षिक सामग्रीहरू, परिवार नियोजनका साधनहरू, परिचय पत्र तथा अन्य कागजातहरू सहित कार्यक्षेत्रमा पठाइन्छ । महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रमको उद्देश्य मुख्यतया सुरक्षित मातृत्व, बालस्वास्थ्य, परिवार नियोजन तथा अन्य समुदाय स्तरिय स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूमा पैरवी र सहयोग गर्ने हुन्छ। यसका साथै कण्डम, गर्भनिरोधक औषधि, पुर्नजलिय झोल, आइरन, भिटामिन ए, आदि आवश्यकता अनुसार वितरण गर्ने समुदायका व्यक्तिहरूलाई स्वास्थ्य शिक्षा दिने, स्वास्थ्य सेवाहरू लिन उत्प्रेरित गर्ने कार्यहरू मुख्यतया महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूले गर्नुहुन्छ। महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रमले नेपालीको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याई मातृ मृत्युदर, बाल मृत्युदर, कुल प्रजनन दर घटाउने मुख्य भूमिका रहेको छ ।

महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाबाट प्राप्त प्रतिवेदनको अवस्था

सुचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
आमा समूहको बैठक संचालन प्रतिशत	९४.२	९७	१००
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाले प्रतिवेदन पेश गरेको %	९९	९९	९७
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाले प्रति महिना प्रदान गरेको सेवाग्राहीको औसत संख्या	३४	३२	२८
महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाले प्रदान गरेको कुल संख्या	४३८५०	४२५०१	३५१६८

राष्ट्रिय सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका कार्यक्रमको प्रगति ग्राफमा

खण्ड -५ : महामारी तथा रोग नियन्त्रण

५.१ औलो रोग नियन्त्रण कार्यक्रम

परिचय

औलो कार्यक्रम नेपालको सबै भन्दा पुरानो कार्यक्रम हो र सुदूरपश्चिम प्रदेशका सबै जिल्लाहरूमा लागु गरिएको छ। मलेरियाको जोखिम हुनुमा हाम्रो समुदायमा रहेका भेक्टरको जनसंख्या, मानिसहरूको आवतजावत, उपयुक्त तापक्रम र वातावरण, जोखिममा रहेका बस्तीहरू, आर्थिक अवस्थाले प्रभाव पार्दछ।

औलो कार्यक्रमको रणनीति २०१४-२०२५

परिकल्पना (Vision) : सन् २०२५ सम्ममा नेपाललाई औलो मुक्त बनाउने

ध्येय (Mission) : स्वास्थ्यकर्मी तथा औलोको जोखिममा रहेका समुदायलाई औलोबारे जानकारी तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

लक्ष्य (Goal) : सन् २०१५ सम्ममा औलोबाट हुने मृत्यु संख्या शून्यमा पुऱ्याउने र त्यसलाई निरन्तरता दिने । यसै लक्ष्य अनुरूप पाटन नगरपालिका का १० वटै वडाहरूमा औलो रोगका शंकास्पद बिरामीहरूको निशुल्क रूपमा रगत परिक्षण गरी अवस्था पत्ता लगाउने कार्य गरिन्छ ।

औलो रोग नियन्त्रणको प्रगति विवरण

औलो नियन्त्रण कार्यक्रमका सूचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
औलोको रक्त नमुना संकलन संख्या	६७५	९४७	८६९
औलोको स्लाइड नमुना पोजेटिभ दर	०.१५	०.१०	०.११
आयातित औलोरोगको प्रतिशत (नयाँ औलो रोग मध्ये)	१	१	१
स्थानीय औलोरोगको प्रतिशत (नयाँ औलो रोग मध्ये)	०	०	०
जम्मा औलो पोजेटिभ संख्या	१	१	१

५.२ क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रम

परिचय

क्षयरोग विश्वमा जनस्वास्थ्यको प्रमुख समस्याको रूपमा रहँदै आएको छ । सन् १९९३ मा विश्व स्वास्थ्य संगठनले क्षयरोगलाई जनस्वास्थ्यको प्रमुख समस्याको रूपमा घोषणा गरी यसको व्यवस्थापनका लागि नयाँ नीति तथा कार्यक्रमहरूमा जोड दिँदै आएको छ । नेपालमा पनि क्षयरोग जनस्वास्थ्यको प्रमुख समस्याको रूपमा रहेको छ । गरिवी, अशिक्षा, चेतनाको कमी, आन्तरिक बसाई सराई र खुला सिमाना लगायत आदि कारणले क्षयरोगबाट संक्रमित हुने दर बढ्दो छ । स्वास्थ्य सेवामा सबैको समान पहुँच नभएको, सेवाको गुणस्तर तथा वितरणमा रहेका कमी कमजोरीका कारणले समेत अपेक्षित उपलब्धी हासिल गर्न कठिनाई देखिएको छ ।

राष्ट्रिय रणनीतिक योजना(National Strategic Plan)

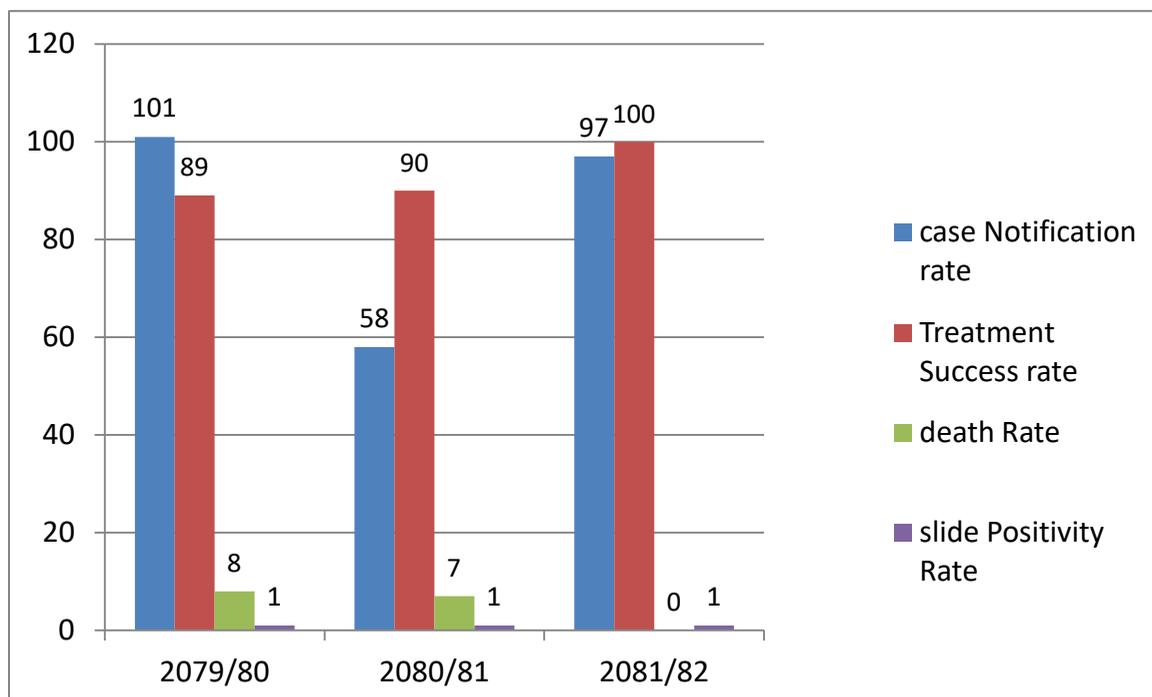
परिकल्पना (Vision): क्षयरोगमुक्त संसार (A World Free of TB)

लक्ष्य(Goal): क्षयरोगबाट हुने बिरामी दर र मृत्युदर घटाई, रोगसर्ने प्रक्रियालाई रोकी यसलाई जनस्वास्थ्य समस्याको रूपमा रहन नदिने ।

क्षयरोगका बिरामीहरुको ३ वर्षको विवरण

सूचकहरु	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
क्षयरोग पत्ता लागेका क्षयरोग बिरामी जना	२९	१७	२८
क्षयरोग पत्ता लागेका क्षयरोग नया बिरामी जना	१५	९	२५
पुन बल्लिआएका क्षयरोगका बिरामी जना	६	३	३
क्षयरोग निको भएका क्षयरोगका बिरामी जना	२३	२४	१७
क्षयरोग मृत्यु भएका क्षयरोगका बिरामी जना	२	२	०
क्षयरोग उपचार असफल भएका क्षयरोगका बिरामी	१	१	०
उपचार असफल भई पुन भर्ना भएका बिरामी संख्या	२	०	०

क्षयरोग कार्यक्रमको प्रगति प्रतिशत

५.३ कुष्ठरोग नियन्त्रण तथा रोकथाम कार्यक्रम

परिचय

कुष्ठरोग एक प्रकारको सरुवा रोग मध्ये कम सर्ने रोग हो, यो रोग माइको ब्याक्टेरियम लेप्रे (Mycobacterium Lepae) नामक सुक्ष्म किटाणुबाट लाग्दछ। यस रोगले छाला र सतहको स्नायूमा असर गर्दछ। यस रोगलाई प्राचिनकालमा कुष्ठ, कोढ, महारोग, सुन बहिरी आदि नामले पनि चिनिन्थ्यो। समाजमा मानिसहरू देवी देवताको श्रापको प्रतिफल भनेर यस रोग देखि साह्रै डराउने गर्दथे। जसको कारण समयमै उपचार नगर्दा असमर्थता वा अङ्गभङ्ग हुन सक्छन्।

कुष्ठरोग प्राचिनकाल देखिनै मानव समाजमा परिचित हुँदै आएता पनि सन् १८७३) वि .सं .१९३० मा नर्वेका डा. गेरहार्ड हेनरीक आर्मर ह्यान्सनले यस रोगको किटाणु पत्ता लगाएका थिए। त्यसैले यसरोगलाई ह्यान्सनस् डिजिज पनि भनिन्छ।

नेपाल सरकारले वि.सं २०६६ माघ ५ गते तदनुसार सन् २०१० जनवरी १९ मा नेपालबाट कुष्ठरोग निवारण भएको घोषणा गरेको थियो। विगतको एक दशकमा सुदूरपश्चिम प्रदेशमा कुष्ठरोगका विरामीहरूको संख्यामा उल्लेखनिय रूपमा कमी आएता पनि कैलाली, कंचनपुर तथा अछाम जिल्लामा कुष्ठरोगको प्रिभलेन्स उच्च रहेको पाइन्छ। नेपाल सरकारद्वारा कुष्ठरोग नियन्त्रणका लागि लक्षित मुख्य कार्यक्रमहरूलाई सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले पनि कुष्ठरोग नियन्त्रणका लागि संचालन गरिरहेको छ तथापि ती कार्यक्रमहरू प्रयास रहेका छैनन्। कुष्ठरोग प्रति रहेको नकारात्मक धारणा र विश्वासले नै यो रोग नियन्त्रणको मुख्य चुनौतीको रूपमा रहेको छ।

परिदृष्टि (Vision): कुष्ठरोग मुक्त नेपाल ।

ध्येय (Mission): पहुँच योग्य, र सर्भसुलभ रूपमा स्वीकार योग्य, आर्थिक रूपमा प्रभावकारी तथा पुनर्स्थापना सहितको कुष्ठरोगको रोकथाम तथा गुणस्तरीय आवश्यक सेवा निरन्तर रूपमा उपलब्ध हुनेछ ।

रणनितिक परिदृष्टि: सन् २०१६-२०२० कुष्ठरोग नियन्त्रण कार्यक्रम समग्र उपायहरूलाई अवलम्बन गरी कुष्ठरोगको कारणबाट हुने दुष्परिणामलाई सम्बोधन गर्न दिगो प्रेषण प्रणाली स्थापना गरिनेछ र सार्वजनिक तथा निजी साझेदारीमा प्रभावितहरूको आवश्यकता अनुसारको पुनर्स्थापना गरिनेछ।

लक्ष्य (Goal): नेपालबाट कुष्ठरोग उन्मूलन गर्ने ।

कुष्ठ रोग नियन्त्रण कार्यक्रमको प्रगति विवरण

सूचकहरू	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
जम्मा नयाँ कुष्ठरोग लागेको संख्या (MB र PB, दुवै)	०	०	०
हाल उपचार रहेका कुष्ठरोग लागेको विरामी संख्या	०	०	०
कुष्ठरोगको रोग प्रकोप दर (प्रति १०००० मा)	०	०	०

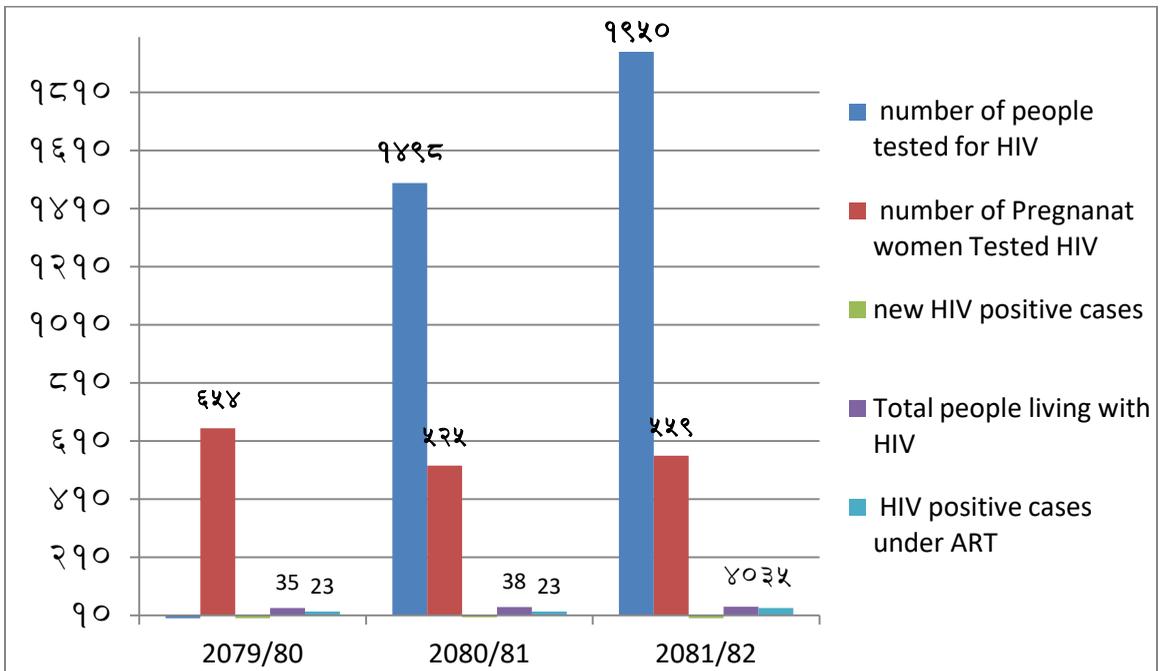
५.४ HIV/ नियन्त्रण कार्यक्रम

HIV रोकथाम, उपचार, हेरचाहमा विश्व ब्यापी पहुच हासिल गर्ने लक्ष्य अनुसार देशभर HTC साइटहरुको बिस्तार गरी ९०-९०-९० को लक्ष्य प्राप्त गर्न रणनीतिक योजना २०१६-२०२१ शुरु गरिएको हो ।

२०२० सम्ममा HIV बाट बाचिरहेका सबै व्यक्तिहरु मध्ये ९० प्रतिशतले जाच गरी आफ्नो आफ्नो अवस्था थाहा पाउने छन HIV निदान भएका मध्ये ९० प्रतिशतले Antiretroviral औषधिको सेवन गर्ने छन् र सेवन गरिरहेका व्यक्तिहरुमा भाईरल लोड ९० प्रतिशतले कम गर्ने लक्ष्य रहेको छ । जस अनुरूप पालिकाका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट स्वेच्छिक रुपमा गर्भवती आमाहरु र अन्य सबै व्यक्तिहरुको निशुल्क रुपमा HIV जाच गर्ने गरिन्छ भने संक्रिमित व्यक्तिहरुलाई प्रा.स्वा.के.पाटन बाट निशुल्क रुपमा ART औषधि उपलब्ध गराइन्छ ।

सुचकहरु	२०७९/०८०	२०८०/०८१	२०८१/०८२
HIV/AIDS नियन्त्रण कार्यक्रम			
नयाँ एच. आइ. भी. पोजेटिभ विरामी संख्या	०	३	०
ए. आर. टी. उपचारमा रहेका जम्मा एच. आइ. भी. प्रभावितको संख्या	२०	२३	३५

HIV/Aids नियन्त्रण कार्यक्रम

खण्ड -६ स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापन

स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संस्थाहरू महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका, गाऊघर क्लिनिक, खोप क्लिनिक, स्वास्थ्य चौकी, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, विभिन्न तहका अस्पताल तथा निजी र गैह्रसरकारी संस्थाबाट दैनिक प्रदान गरिएका सेवाहरूको अभिलेख राख्ने, सूचना संकलन गर्ने, प्रशोधन गर्ने, विश्लेषण गर्ने तथा सूचनाको विवेचना गर्ने र प्राप्त सूचनाहरूको आधारमा निर्णयमा पुग्ने प्रकृत्या हो। स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापन प्रणालीले कार्यक्रमको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन एवं मुल्यांकनका प्रत्येक चरणमा सूचनाको प्रयोगलाई जोड दिएको हुन्छ। स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापनको माध्यमबाट योजना तर्जुमा कार्यक्रमको अनुगमन र मूल्याङ्कन, कार्यक्रमको अवस्थाको विश्लेषण, लक्ष्य अनुसारको प्रगति, सेवाको पहुचको अवस्था, सेवाबाट बन्चित समुहहरू, राज्यको लगानि अनुसारको उपलब्धि एव कार्ययोजना बनाएर समस्याको समाधान गर्न सहयोग गर्दछ ।

गुणस्तरीय सूचना प्राप्त गरी स्वास्थ्य संस्थाहरूको व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले आ.ब. २०५१/०५२ देखि एकीकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Health Management Information System - HMIS) लागू गरेको हो । यस अघि विभिन्न स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको छुट्टाछुट्टै तवरले झण्डै ११० अभिलेख तथा प्रतिवेदन फारामहरूको प्रयोग गरि सूचना संकलन गर्ने गरिन्थ्यो जुन खर्चिलो, अव्यवहारिक तथा झंझटिलो थियो। आ.ब २०४३/०४४ मा एकीकृत परियोजना शुरु भए पश्चात स्वास्थ्य कार्यक्रमहरू एकिकरण गरिए र स्वास्थ्य क्षेत्र एकीकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको आवश्यकता महसुस गरियो । सोही अनुरूप आ.ब. २०५१/५२ देखि स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले विगतका अभिलेख प्रतिवेदन फारामहरूलाई परिमार्जन गरि ३८ बटा अभिलेख तथा प्रतिवेदन फारामहरू तय गरी एकीकृत स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापन प्रणाली लागू गरिएको हो । एकीकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली अन्तरगत प्रयोग भएका अभिलेख प्रतिवेदन फारामहरू आवश्यकता अनुसार समय समयमा परिमार्जन गरी अद्यावधिक हुँदै आइरहेका छन् । आ. ब २०७०/०७१ मा व्यापक परिमार्जन गरी एकीकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीभित्र समाहित हुन नसकेका केही कार्यक्रमहरूको अभिलेख तथा प्रतिवेदनहरूलाई समेत एकीकृत गरेर यस प्रणालीलाई अझ बढी बृहत बनाईएको छ । यसले नेपाल स्वास्थ्य क्षेत्र कार्यक्रमले निर्धारण गरेका स्वास्थ्य सूचकहरूको विश्लेषण गर्न समेत सहयोग पुग्ने भएको छ ।

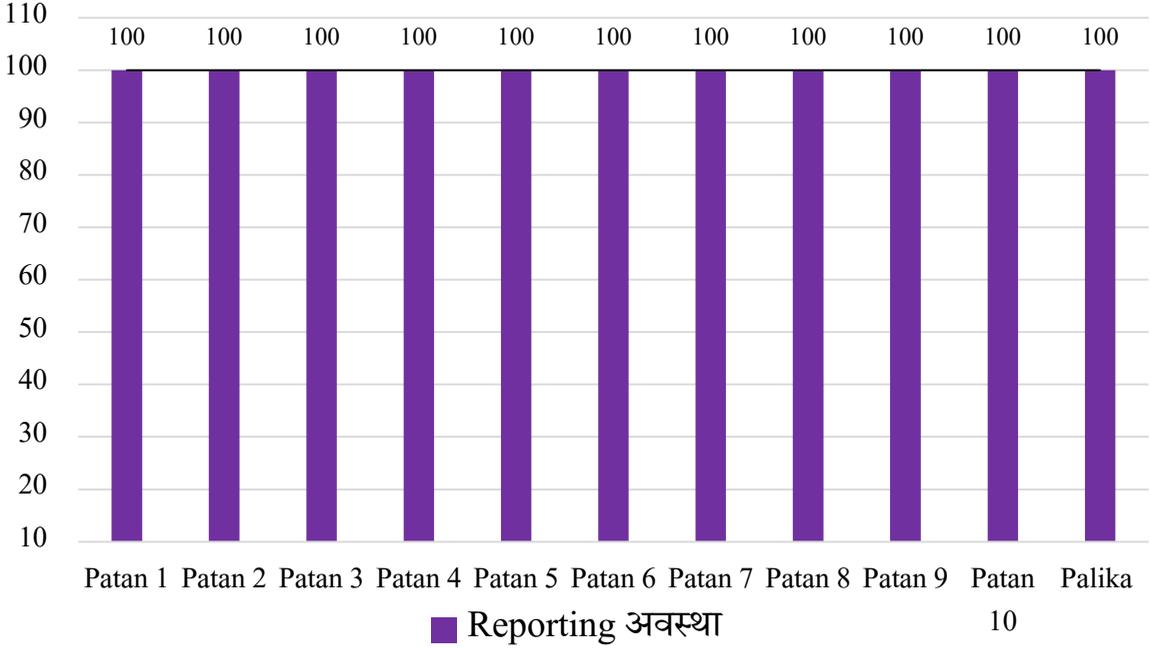
आ. ब २०७०/७१ देखि एकीकृत स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली भित्र विभिन्न कार्यक्रमसित सम्बन्धित अभिलेख तथा प्रतिवेदन फारामहरू गरि ५० किसिमका अभिलेख तथा फारामहरूको ब्यस्था गरिएको छ । विगतको लिखित प्रतिवेदन गर्ने प्रकृत्यामा सुधार गर्दै Web Based बनाउन Software विकास तथा Internet पहुच बृद्धि गरी संस्थाहरूले प्रदान गरेको सेवाको विवरण आ.ब..२०७५/७६ देखि पालिकहरूले केन्द्रीय प्रणालीमा

सोझै प्रविष्ट गर्ने व्यवस्था समेत गरिएको छ । सन २०२१ सम्म प्रत्येक स्वास्थ्य सस्थाहरुबाट केन्द्रीय प्रणालीमा सूचना प्रविष्ट गर्ने लक्ष्य समेत नेपाल सरकारको रहेको छ । आ.व.२०७९/८० देखि लागु हुने गरि HMIS Tool मा पुनः परिमार्जन गरि कुल ७४ वटा HMIS Tool को अवधारणा ल्याईएको छ । पाटन नगरपालिका भित्र रहेका १० वटा वडाका स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई तालिम प्रदान गरिएको छ । प्रत्येक महिनामा दिइएको सेवा र मासिक प्रतिवेदन अनुसार प्रविष्ट गरिएका तथ्यांकको आधारमा प्रत्येक कार्यक्रमको मासिक, अर्ध वार्षिक र वार्षिक प्रगतिको अवस्थाको विप्लेषण गर्न सकिन्छ । सूचना प्रणाली एउटा ब्यवस्थापकीय औजार हो

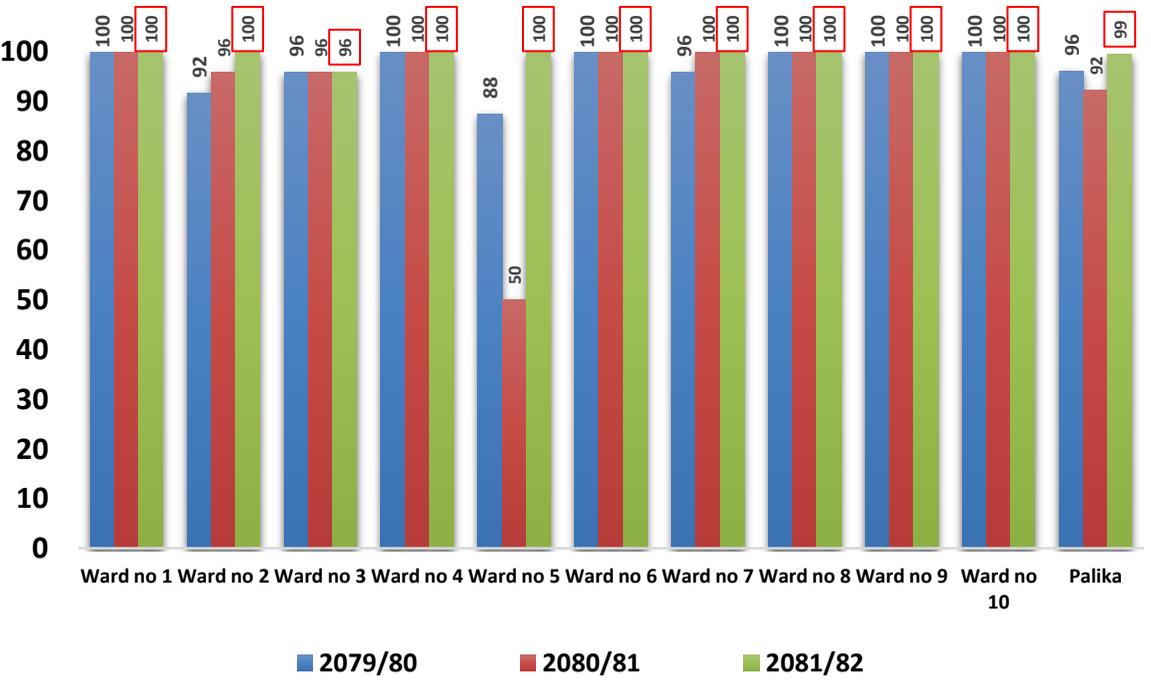
स्वास्थ्य सस्थाबाट प्राप्त मासिक प्रतिवेदनको अवस्था

सि.न.	वडा /स्वास्थ्य संस्था	मासिक प्रतिवेदनको अवस्था (प्रतिशतमा)		
		२०७८/०७९	२०७९/०८०	२०८१/०८२
१	सकार स्वास्थ्य चौकी	१००	१००	१००
२	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	१००	१००	१००
३	गुजर स्वास्थ्य चौकी	१००	१००	१००
४	भूमेश्वर स्वास्थ्य चौकी	१००	१००	१००
५	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	१००	१००	१००
६	प्रा.स्वा.सेवा केन्द्र पाटन	१००	१००	१००
७	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	१००	१००	१००
८	सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	१००	१००	१००
९	आ. स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	१००	१००	१००
१०	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१००	१००	१००
११	बयलचौरा नगर स्वा.केन्द्र	१००	१००	१००
१२	हुंगेली नगर स्वा.केन्द्र	१००	१००	१००
१३	गुरुडा नगर स्वा.केन्द्र	१००	१००	१००
१४	ओदालीनगर स्वा.केन्द्र	१००	१००	१००
१५	उपल्लावाटुला नगर स्वा.केन्द्र	१००	१००	१००
	पालिकाको जम्मा	१००	१००	१००

स्वास्थ्य संस्थाहरुले 2 मा मासिक रिपोर्ट प्रविष्ट गरेको अवस्था

स्वास्थ्य संस्थाहरुले 2 मा मासिक रिपोर्ट १४ गते भित्र प्रविष्ट गरेको

खण्ड -७ मानव शंसाधन

यस पाटन नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्वास्थ्य जनशक्तिको अवस्था विश्लेषण गर्दा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा चिकित्सकको स्थायी दरबन्दी रिक्त रहेको छ । करार सेवामा चिकित्सकको पद पूर्ति गरिएको छ । साबिकका ९ वटा गाबिस हरू रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्थायी दरबन्दी स्वीकृत रहेका छन र सोहि अनुसार पदपूर्ति भएको अवस्था छ भने नया वडा मा स्थापना गरिएको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, नगर स्वास्थ्य क्लिनिक, सुरक्षित प्रसुति केन्द्र र अन्य अति आवश्यक जनशक्तिहरू करार सेवा बाट पूर्ति गरि सेवा संचालन गरिएको छ । नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखामा रहेको जनस्वास्थ्य अधिकृत र पब्लिक हेल्थ नर्सको दरबन्दी पदपूर्ति लोक सेवा आयोगबाट हुन सकेको छैन । स्वास्थ्य क्षेत्रको जनशक्तिको विवरण तल तालिकामा देखाइएको छ ।

हाल कार्यरत स्वास्थ्य जनशक्तिको अवस्था

पद	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	हाल कार्यरत	
			स्थायी	करार
मेडिकल अधिकृत	१	०	०	१
जनस्वास्थ्य अधिकृत	१	०	०	०
हे.अ./ज.स्वा.नि./सि.अ.हे.ब.अधिकृत	१०	१०	१०	२
स्टाफ नर्स	२	०	०	०
अ.हे.व./ सि./अ.हे.व.	१८	१८	१९	५
अ.न.मी. / सि. अ.न.मी.	१९	१७	१७	१४
रेडियोग्राफर	०	०	०	०
फार्मैसी सहायक	०	०	०	१
ल्याब असिस्टेन्ट	१	१	१	३
एम्बुलेन्स चालक	०	०	०	२
स्वीपर	०	०	०	११
कार्यालय सहयोगी	११	६	६	२४
जम्मा	६३	५२	५२	५२

७.१ पाटन नगरपालिका अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फका स्थायी दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

सि.नं.	कर्मचारीहरूको नाम	पद	कार्यरत स्वास्थ्य संस्था	वडा नं.	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	कैलाश पन्त	हे.अ.	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	९८४८८००७९५	
२	नरेन्द्र राज भट्टराई	सि.अ.हे.ब.	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	९८४७२७३५४४	
३	गणेश दत्त भट्टराई	सि.अ.हे.ब.	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	९८६८५४७५३९	
४	बिपना जिरल	अ.न.मि.	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	९८४३७३७३०८	
५	धना पन्त	सि.अ.न.मि.	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	९८६८७४०४३९	प्रा.स्वा.के. काज
६	डम्बर सिंह रावल	कार्यालय सहयोगी	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	९८४८४०१४१७	
७	बिनोद भट्ट	जनस्वास्थ्य निरीक्षक	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	१	९८५८७८८६९९	पालिका काज
८	दिपेन्द्र बहादुर चन्द	सि.अ.हे.ब.	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	१	९८६८५८४१३७	
९	निर्मला पन्त	सि.अ.न.मि.	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	१	९८६८७९८७९५	
१०	हिरा दत्त भट्ट	अ.हे.ब.	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	१	९८४८७८१७६५	
११	सृजना नाथ	अ.न.मि.	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	१	९८४७०८७७५४	
१२	टिका दत्त पाण्डेय	कार्यालय सहयोगी	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	१	९८६८५६६३३१	
१३	बिष्णु देव पन्त	हे.अ.	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	९८४८७५१६०२	
१४	किरण बिस्ट	सि.अ.हे.ब.	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	९८४८४९२८७०	
१५	पुस्कर राज अवस्थी	अ.हे.ब.	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	९८४२५९५०७५	
१६		अनमी	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३		रिक्त
१७	नेहा भट्ट	अनमी	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	९८४८७८८९६५	प्रा.स्वा.के. काज
१८	राम दत्त पन्त	कार्यालय सहयोगी	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	९८६८३१४७८८	
१९	दमन्ती ऐर	ज.स्वा.नि.	भुमेस्वर स्वास्थ्य चौकी	४	९८५८७८३३१४	पालिका काज
२०	जगदीश बि.क	सि.अ.हे.ब.	भुमेस्वर स्वास्थ्य चौकी	४	९८४८७६५१४०	
२१	मिना अधिकारी	सि.अ.न.मि.	भुमेस्वर स्वास्थ्य चौकी	४	९८४८७५६६४४	
२२	जानकी भट्ट	सि.अ.न.मि.	भुमेस्वर स्वास्थ्य चौकी	४	९८६८७२४८३१	
२३	मनोज भट्ट	सि.अ.हे.ब.	भुमेस्वर स्वास्थ्य चौकी	४	९८४८७५०६०६	
२४	पदम सिंह बिस्ट	कार्यालय सहयोगी	भुमेस्वर स्वास्थ्य चौकी	४	९८६५८२९९३५	
२५	हरिश प्रसाद भट्ट	हे.अ.	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	५	९८६२४६५५२०	
२६	रूप बसन्त कठरिया	अ.हे.ब.	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	५	९८४८४५४४४६	
२७	गोमती चन्द	सि.अ.न.मि.	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	५	९८०५७९६५७४	

२८	सरिता चन्द	अ.न.मि.	बसन्तपुर स्वास्थ्यचौकी	५	९८६१९८९१३०	
२९	दिनेश भट्ट	अ.हे.ब.	बसन्तपुर स्वास्थ्यचौकी	५	९८६४७५६१६०	
३०		मेडिकल अधिकृत	प्रा.स्वा.के.पाटन	६		लोकसेवा माग
३१	प्रेम सागर भट्ट	ज.स्वा.नि.	प्रा.स्वा.के.पाटन	६	९८४८८०३४७६	
३२	ईन्द्र सिंह बिस्ट	सि.अ.हे.ब. अधिकृत	प्रा.स्वा.के.पाटन	६	९८४८८३६०१६	
३३		स्टाफ नर्स	प्रा.स्वा.के.पाटन	६		लोकसेवा माग
३४	कुमारी पुष्पा महर	सि.अ.न.मि.	प्रा.स्वा.के.पाटन	६	९८६५८२९३००	
३५	हेमा कुमारी जोशी	सि.अ.न.मि.	प्रा.स्वा.के.पाटन	६	९८६८७३८१२३	
३६	हेमन्ति कठायत	सि.अ.न.मि.	प्रा.स्वा.के.पाटन	६	९८४८८००६९२	
३७	श्याम कुवर	ब.ल्याब असिस्टेन्ट	प्रा.स्वा.के.पाटन	६	९८४८४२९०४८	
३८	सुभद्रा भट्ट	अ.हे.ब.	प्रा.स्वा.के.पाटन	६	९८४८९६६११३	
३९	उद्ब सिंह केशी	का.स.	प्रा.स्वा.के.पाटन	६	९८४९८२५५४३	
४१	नरेश बहादुर चन्द	सि.अ.हे.ब. अधिकृत	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	९८४६८९०९६२	
४२	तेज बहादुर साउद	सि.अ.हे.ब. अधिकृत	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	९८४८६५४२४५	
४३	श्रुती कुमारी	अ.हे.ब.	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	९७६९७८५०११	
४४		अ.न.मि.	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७		रिक्त
४५	गीता कुमारी लुहार	अनमी	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	९८४०९०४१८१	
४६	भिम दत्त पाण्डेय	कार्यालय सहयोगी	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	९८६८८७९६८०	
४७	विर बहादुर खाती	सि.अ.हे.ब. अधिकृत	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	९८४८४५४५८८	पालिका काज
४८	लक्ष्मी देवी भट्ट	सि.अ.न.मि. अधिकृत	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	९८४८४७१११७	
४९	जय राज भट्ट	सि.अ.हे.ब.	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	९८४८४६१६१९	
५०	पदम राज बोगटी	सि.अ.हे.ब.	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	९८६५९३६६२२	
५१	सिर्जना जोशी	अनमी	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	९८४७१२४१७२	
५२	दिपिका भट्ट	हे.अ.	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	९८६२४८९००९	
५३	महेन्द्र बहादुर बोहरा	अ.हे.ब.	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	९८६७५९३२२७	
५४	बबिता ठाकुर	अ.हे.ब.	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	९८४५८०९०२६	
५५	मिना महरा	अ न मि	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	९८६८७२८९००	
५६	लक्ष्मी भट्ट	अ न मि	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	९८६६१०३०७९	
५७		जनस्वास्थ्य अधिकृत	पालिका स्वास्थ्य शाखा	६		रिक्त(लोक सेवा माग)
५८	मदन सिंह महरा	अधिकृत छैटौ	पालिका स्वास्थ्य शाखा	६	९८४८८५११४९	
५९		पब्लिक हेल्थ नर्स	पालिका स्वास्थ्य शाखा	६		रिक्त(लोक सेवा माग)

७.२ पाटन नगरपालिका अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

सि.नं.	कर्मचारीहरूको नाम	पद	कार्यरत स्वास्थ्य संस्था	वडा नं.	सम्पर्क नम्बर
१	पोष राज पाण्डेय	अहेब	बयलचौरा शहरी केन्द्र	१	९८४८४६०२७१
२	निर्मला अवस्थी	अ.न.मि.	बयलचौरा शहरी केन्द्र	१	९८६८५९२८१६
३	मोहन लाल भट्टराई	कार्यालय सहयोगी	बयलचौरा शहरी केन्द्र	१	९८६५९६७३०८
४	दमन्ती भट्टराई	अ.न.मि.	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	९८६३३०१३६४
५	दिपक सिंह बोहरा	ल्याब असिस्टेन्ट	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	९८४८७१८३१८
६	मिना भट्टराई	अ.न.मि.	प्रसुती केन्द्र सकार	१	९८४८६२७८०३
७	निशा भट्टराई	स्वीपर	प्रसुती केन्द्र सकार	१	९८४८७१३२६५
८	भुवन भट्टराई	हे अ	पदमपुर नगर स्वास्थ्य केन्द्र	६	९८४१७१५४८४
९		अनमी	पदमपुर नगर स्वास्थ्य केन्द्र	१	रिक्त
१०	निरा बोहरा	स्वीपर	पदमपुर नगर स्वास्थ्य केन्द्र	१	९७४६२६६५८०
११	दुर्गा अवस्थी पन्त	अनमी	ढुंगेली शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	२	९८४८८४५२९०
१२	जयन्ति भट्ट पन्त	कास	ढुंगेली शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	२	९७४८८९६६१७
१३	सोभा रेग्मी पन्त	कास	ढुंगेली शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	२	९८६५९६६३९६
१४	माधवी जोशी पन्त	स्वीपर	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	२	९८४२८८३३९१
१५	लक्ष्मी लुहार	अनमी	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	९८६८६६६८१५
१६		स्वीपर	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	रिक्त
१७	नरेश कोलि	अहेब	गुरुडा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	३	९८४८२७३२५
१८	सावित्री शाही	अनमी	गुरुडा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	३	९८६८४२७२२९
१९	माधवी केशी	कार्यालय सहयोगी	गुरुडा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	३	९८६५५७०१९५
२०	कलावती महारा	अनमी	कुडी ढकालि प्रसुति केन्द्र	४	९८६५५५८०२९
२१	जानकी बिस्ट	स्वीपर	कुडी ढकालि प्रसुति केन्द्र	४	९८६५८०८६८६
२२	कविता बोहरा	अनमी	चिल्लेपानी प्रसुति केन्द्र	४	९७४२३८७८३६
२३	नन्दा कुमारी ऐरी	स्वीपर	चिल्लेपानी प्रसुति केन्द्र	४	९७४५३२५२९९
२४	जयन्ति महारा	स्वीपर	भुमेश्वर स्वास्थ्य चौकी	४	९७६४२९३४६३
२५	रमेश बडू	कार्यालय सहयोगी	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	५	९८४४१३६८९०
२६	गीता चन्द	अनमी	देवल प्रसुतिकेन्द्र	५	९८६६१०९८६९
२७	पुस्पा भाट ठगुन्ना	स्वीपर	देवल प्रसुतिकेन्द्र	५	९८६५६५००१८
२८	पशुपति सिंह	अनमी	ओदाली सहरी केन्द्र	५	९८४८६०२६४१
२९	हेमन्त भण्डारी	अहेब	ओदाली सहरी केन्द्र	५	९८४८८००९४१
३०	गीता बिक	कास	ओदाली सहरी केन्द्र	५	९७४६२६६५३६
३१	डा शुरेश ब. बिष्ट	मेडिकल अधिकृत	प्रा.स्वा.के. पाटन	६	९८४२२५८२२५
३२	प्रविण बिक	फार्मसी सहायक	प्रा.स्वा.के. पाटन	६	९८४८८०३४०३
३३		रेडियो ग्राफर	प्रा.स्वा.के. पाटन	६	रिक्त
३४	अनिता कुमारी के सि	अनमी	प्रा.स्वा.के. पाटन	६	९८४२२०१८२५

३५	संगीता साउद	ल्याब असिस्टेन्ट	प्रा.स्वा.के. पाटन	६	९८४८५२१८१६
३६	कौशिला साउद	अनमी	प्रा.स्वा.के. पाटन	६	९८४८९८०२२२
३७	भुवन भण्डारी	एम्बुलेन्स चालक	प्रा.स्वा.के. पाटन	६	९८६००३५६५१
३८	माधवी पन्त	स्वीपर	प्रा.स्वा.के. पाटन	६	९८४८८५१३१८
३९	रोशन कुमार केशी	कार्यालय सहयोगी	प्रा.स्वा.के. पाटन	६	९८४७१०७७०६
४०	बिमला बिक	स्वीपर	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	९७४४३५१६८०
४१	प्रकाश सिंह खत्री	अहेब	उपल्ला बाटुला शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	७	९८६२४६१२९५
४२	पुस्पा कुमारी भट्ट	अनमी	उपल्ला बाटुला शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	७	९८६८४६३७७१
४३	रत्ना ठगुन्ना	कार्यालय सहयोगी	उपल्ला बाटुला शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	७	९८४२४१०४६३
४४	माधवी भट्ट	अनमी	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	९८४८८६४२०८
४५	बिनोद अवस्थी	ल्याब असिस्टेन्ट	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	९८६८७३८१८२
४६	कृष्ण सिंह भाट	कार्यालय सहयोगी	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	९८६५८८६५५५
४७		स्वीपर	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	रिक्त
४८	लोकेन्द्र बिस्ट	एम्बुलेन्स चालक	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	९८४३७६१८५५
४९	यसोदा भट्ट	अ न मि	ज्याफु प्रसुती केन्द्र	८	९८६५९७५५०४
५०	चादनी बोहरा	स्वीपर	ज्याफु प्रसुती केन्द्र	८	९८६८५५०१६६
५१	प्रकाश भट्ट	हे अ	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र टकरे	९	९८४८८८९८५
५२	पारश ऐर	अहेब	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र टकरे	९	९८६४७५६५६७
५३	सिर्जना चन्द	अ न मि	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र टकरे	९	९८४९१२४८७३
५४	लक्ष्मी ऐर	अ न मि	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र टकरे	९	९८६३३६४३३०
५५	हिरा भाट	कार्यालय सहयोगी	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र टकरे	९	९८६४२९४९४५
५६	माया भट्ट	स्वीपर	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	९७६९८८९३१६

खण्ड : ८ विविध

८.१ आ.व. २०८१ /२०८२ को वित्तीय अवस्था

संघीय शसर्त कार्यक्रम

सि.नं.	बजेट उपशीर्षक	विनियोजित	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	स्वीकृत दरबन्दी अनुसारका स्थायी कर्मचारीहरुको तलब भत्ता	४१९०७०००	४१७५८१०३	९९.६४
२	बिरामीहरुलाई मासिक ५००० का दरले औषधि उपचार खर्च भुक्तानी	१०,८०,०००	११२००००	१०३.७
३	राष्ट्रिय क्षयरोग कार्यक्रम	२३३०००	१२४९७५	७१
४	एकीकृत महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन स्वास्थ्य	५३६००००	३९९४०३३	७५
५	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	१७००००	१७००००	
६	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम	१६३५०००	१६३५०००	१००
७	स्वास्थ्य कार्यक्रमको डाटाभेरिफिकेशन तथा गुणस्तर सुधार	२८००००	२८००००	१००
८	नर्सिंग तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	२३९८०००	२३८३२००	९९.३८
९	पोषण विशेष कार्यक्रम	७८४०००	७४५००२	९५.०३
१०	राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम	१०६८००	१०६८००	१००
११	प्रजनन रुग्णता सेवा कार्यक्रम	८६०००	८६०००	१००
१२	किशोर किशोरी स्वास्थ्य सेवा	९८०००	९८०००	१००
१३	परिवार योजना सेवा कार्यक्रम	१०००००	९०१८०	९०.१८
	जम्मा	५४२३७८००	५२६३२२९३	९७.०४

सि.नं.	शिर्षक	बिनियोजित बजेट	खर्च	प्रगता प्रतिशत
१	औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्री खरीद	२५,००,०००	२४,००,०८०	४१२
२	जेष्ठ नागरीक घरदैलो तथा नसर्ने रोगहरुको स्कीनिंग कार्यक्रम	६२,२००	६२,२००	०
३	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकीको छाना मर्मत तथा वाईरिंग	१,३७,८००	१,३७,८००	०
४	सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकीको मर्मत सम्भार तथा रंगरोगन	७२,०००	७२,०००	०
५	स्वास्थ्य संस्थाहरुको पानी, बिजुली, मसलन्द खर्च लगायत सेवा संचालन अनुदान	८,००,०००	८,००,०००	०
६	स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागी औजार उपकरण खरीद	३,००,०००	२,९८,६९३	०।४
७	डेङ्गु, स्क्वटाईफस, ग्लुकोज लगायतका टेस्ट कीटहरु ब्यबस्थापन	३,००,०००	३,००,०००	०
८	महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका संचार खर्च	१,५०,०००	१,३०,८००	१४।७
९	स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरुको मासिक रिपोर्टिंग बैठक	१,००,०००	९७,०३३	३।१
१०	औषधी , औजार, उपकरण तथा खोप ढुवानी,	३,००,०००	२,९०,७४१	३।२
११	ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड सेवा , दैनिक भ्रमण तथा प्रसुती सेवा प्रदायक खाजा खर्च	२,००,०००	१,८६,२००	७।४
१२	बिरामी पुर्जा, वार्षिक प्रतिवेदन लगायतका फर्मफरमेट	१,५०,०००	१,५०,०००	०
१३	स्वास्थ्य संस्थाहरुको लागी फर्निचर ब्यबस्थापन	३,००,०००	३,००,०००	०
१४	पोषण मैत्री स्वास्थ्य संस्था उन्मुख कार्यक्रम	१,००,०००	८१,३००	२३
१५	स्वास्थ्य दिवश तथा बिबिध खर्च	२८,०००	२८,०००	०
१६	HIV पिडितहरुलाई पोषण भत्ता	२,००,०००	२,००,०००	०
१७	स्वास्थ्य संस्थाहरुको ईन्टरनेट महशुल	७,००,०००	७,००,०००	०
	जम्मा	६४,००,०००	६२,३४,८४७	९७।४

पाटन नगरपालिका अन्तरगतका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा प्रसुती भएको विवरण २०८१।०८२

क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं.	हाल कार्यरत अ.न.मी. संख्या			प्रसुति भएका संख्या			दक्ष प्रसुतीकर्मी तालिम लिएका
			स्थायी	करार सेवा	जम्मा	दक्ष प्रसुती कर्मी बाट	अन्य स्वास्थ्य कर्मी बाट	जम्मा	
१	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	१	१	२	०	१२	१२	०
२	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	२	१	०	१	७	१	८	१
३	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	०	१	१	८	०	८	१
४	भूमेश्वर स्वास्थ्य चौकी	४	१	०	१	२७	२	२९	१
५	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	५	१	०	१	७	२	९	०
६	प्राथमिक स्वा.के.पाटन	६	४	२	६	४३	१८	६१	४
७	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	१	०	१	०	१८	१८	०
८	सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	८	२	१	३	४७	०	४७	३
९	आधारभुत स्वा.से.के.टकरे	९	०	२	२	५	०	५	१
१०	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	२	०	२	१४	४	१८	१
११	नगर स्वास्थ्य के.बयलचौरा	१	०	१	१	०	८	८	१
१२	नगर स्वास्थ्य केन्द्र ढुंगेली	२	०	१	१	०	०	०	०
१३	नगर स्वास्थ्य केन्द्र गुरुडा	३	०	१	१	१	०	१	१
१४	नगर स्वास्थ्य केन्द्र ओदाली	५	०	१	१	१	०	१	१
१५	नगर स्वा. के. उपल्लाबाटुला	७	०	१	१	०	५	५	०
१६	प्रसुती केन्द्र सकार	१	०	१	१	१३	०	१३	०
१७	प्रसुती केन्द्र पदमपुर	१	०	१	१	८	०	८	०
१८	प्रसुती केन्द्र चिल्लेपानी	४	०	१	१	०	३	३	०
१९	प्रसुती केन्द्र कुडी ढकाली	४	०	१	१	०	४	४	०
२०	प्रसुती केन्द्र देवल	५	०	१	१	०	२	२	०
२१	प्रसुती केन्द्र ज्याफू	८	०	१	१	०	२	२	०
जम्मा			१३	१८	३१	१८१	८१	२६२	१५

द.३ पाटन नगरपालिका भरि २०८१/८२ मा देखा परेका प्रमुख १० वटा रोगहरु

SN	Top 10 Disease	% of the new OPD	Rank of 2080/81
		(2081/82)	
1	COPD	8.8	1
2	Hypertension	7.2	3
3	Gastritis	5.8	2
4	Acute Respiratory Infection	5.1	4
5	Fall / Traumatic Injury	4.5	5
6	Diabetes	3.1	7
7	Asthama	2.6	8
8	Arthritis	2.4	6
9	Skin Problem	2.1	9
10	Lower Back Pain	1	10

द.४ २०८१/८२ मा जात जाति अनुसार मुख्य सेवा लिएका नया सेवाग्राहीहरुको विवरण

जातजाति	सेवा लिएको जम्मा संख्या	कुल सेवा ग्राहिको %	कैफियत
दलित	१००७३	२२.४	
जनजाती	७८	०.२	
मुस्लिम	३९	०.१	
मधेशी	०	०	
ब्राह्मण / क्षेत्री	३२२८६	७१.७	
ठकुरी	२५७२	५.७	
जम्मा	४५०४८	१००	

द.५- ०८१/०८२ मा स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट सेवा लिएका संख्या (उमेर समूह र लिंगको आधारमा)

उमेर समूह	पहिलो पटक आएका सेवाग्राही			नया र दोहरिएर आएका जम्मा			प्रेषण भएका
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
०-९ वर्ष	३००१	४३०७	७३०८	३२६४	४७५४	८०१८	१२
१०-१४ वर्ष	२०४३	२११२	४१५५	२१७९	२२४०	४४१९	९
१५-१९ वर्ष	२४४८	१८३२	४२८०	२७३०	१९८६	४७१६	१६
२०-५९ वर्ष	१७८२२	८५७२	२६३९४	२७७०२	१३८८६	४१५८८	९४
६०-६९ वर्ष	२६१४	१९६७	४५८१	३६००	२६१५	६२१५	२
७० वर्ष माथि	२४१२	२०००	४४१२	३२३७	२७५३	५९९०	६
कुल जम्मा	३०३४०	२०७९०	५११३०	४२७१२	२८२३४	७०९४६	१३९

द.६ स्वास्थ्य संस्थाहरुको न्यूनतम सेवा मापदण्डको अवस्था

स्वास्थ्य संस्थाको नाम	MSS गरेको मिति	खण्ड १: सुशासन र व्यवस्थापन	खण्ड २: क्लिनिकल सेवा व्यवस्थापन	खण्ड ३: स्वास्थ्य संस्था सहयोग सेवा व्यवस्थापन	कुल प्राप्तांक
सकार स्वास्थ्य चौकी	२०८२/२/३०	९२.२	८८.४	७८.९	८७
सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	२०८२/२/२२	८०	७२	७४.४३	७५.९४
गुजर स्वास्थ्य चौकी	२०८२/०२/२०	५५	६८.५३	६४.३१	६३
भुमेश्वर स्वास्थ्य चौकी	२०८२/०२/२३	९२.५	८१.६९	८६	८५
बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	२०८२/०२/२२	८१	६८	६२.१	७०
प्रा.स्वा.के. पाटन	२०८२/०२/३०	९७.५	८५.२	८१	८६.५
कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	२०८२/०२/१८	८५	७८.३	८१.१	७९.४
सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	२०८२/०२/२६	९८.७५	९१.२	८७.३	९१.९
आ. स्वा.से.केन्द्र टकरे	२०८२/०२/२५	९३.७	७७.२	७६.८	८०.४५
सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	२०८२/०२/२७	७०	६७	६१	६६.१

८.७ बिपिन्न नागरिक उपचार सहूलियत कार्यक्रम अन्तर्गत सिफारिस गरिएका बिरामीहरूको विवरण

कडा रोगहरूको नाम	2079/80	2080/081	2081/082	Remarks
1. Cancer	10	10	9	
2. Heart Disease	12	16	8	
3. Kidney Disease	8	4	3	
4. Spinal Injury		2	2	
5. Head Injury			1	
6. Alzheimer's				
7. Parkinson's				
8. Sickl cell anemia				
मासिक रु ५००० पाउने Spinal injury, cancer र kidney transplant को संख्या	15	19	19	

८.८- ४ आर्थिक बर्षको जन्म सम्बन्धि विवरण

सि.नं.	आर्थिक बर्ष	आफ्नै संस्था मा	न.पा. बाहिरका अन्य अस्पताल मा	घरमा	जम्मा	मृत जन्म	२८ दिन सम्मका मृत्यु	बाकि जीवित जन्म	अघिल्लो बर्ष को भन्दा कम जन्म	फरक %
१	२०७७/०७ ८	४८२	१५७	१४	६५३	४	४	६४५		
२	२०७८/०७ ९	४००	१३५	५	५४०	६	३	५३१	११४	१८
३	२०७९/८०	३४०	१३७	७	४८४	३	२	४७९	५२	१२
४	२०८०/८१	२६४	१५१	१	४१६	४	१	४११	६८	१४

८.९ पाटन नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थामा जन्म भएका मध्ये छोरी / छोराको संख्या

वडा.नं.	०७६ ०७७		०७७ ०७८		०७८ ०७९		०७९ ०८०	
	छोरी	छोरा	छोरी	छोरा	छोरी	छोरा	छोरी	छोरा
१	२८	३४	३४	३९	३०	२४	२३	३४
२	७	९	११	१०	६	१४	३	९
३	८	१५	१३	१८	१५	१७	६	११
४	१६	३०	२४	३५	१२	३२	१९	३२
५	९	१८	१९	१६	१५	११	८	१६
६	४७	५२	४७	६३	४१	५१	३७	४५
७	१७	१५	२२	२०	१७	१६	१४	११
८	३८	४२	३१	५४	३३	४४	२२	३५
९	४	८	७	८	१०	५	४	६
१०	७	८	१९	१९	१४	२१	११	२३
जम्मा	१८१	२३१	१८१	२३१	२२७	२८२	१४७	२२२

८.१० प्रसूती भएका आमाहरूको विवरण स्वास्थ्य संस्था अनुसार (२०८१/०८२)

वडा	संस्था	आफ्नै संस्थामा	न.पा. बाहिरका अन्य अस्पतालमा	घरमा	बाहिर पालिका बाट आएका	Neonatal Death	C/S delivery in Hospital
१	सकार स्वास्थ्य चौकी	४१	८	०	०		१
२	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	८	११	०	०	१	३
३	गुजर स्वास्थ्य चौकी	९	८	२	०		१
४	भुमेस्वर स्वास्थ्य चौकी	३६	१२	०	०		१
५	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	१२	१०	०	०		०
६	प्रा.स्वा.के.पाटन	६१	२०	०	१२		७

७	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	२३	४	०	१		१
८	सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	४९	२०	२	२५		३
९	आधारभूत स्वा.से.के.टकरे	५	१४	०	१	१	२
१०	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१८	८	२	५		४
	जम्मा	२६२	११५	६	४४	२	१३

द.११ मानसिक रोग सम्बन्धी सेवा			
सूचक	०७९/८०	०८०/८१	०८१/८२
Total number of mental health cases	11	27	28
Number of cases for Depression	5	3	4
Number of cases for Conversion disorder	0	1	0
Number of cases for Anxiety disorder	5	17	24
Number of cases for Acute Psychosis	1	1	0
द.१२ जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवा			
Number of Senior Citizens of Age > 60 Years Received Free Health Services in OPD	6340	5984	7993

द.१३ सामान्य आकस्मिक अवस्थाका सेवा			
सूचक	०७९/८०	०८०/८१	०८१/८२
Number of Clients Received Emergency Services	1025	1176	1091
Number of Emergency Patients Referred Out from the Hospital	83	76	28
Number of Total Emergency Patients Undergone Minor Surgeries	267	287	35

८.१४ ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड सेवाको प्रगति विवरण २०८१/८२

जम्मा अल्ट्रासाउण्ड गरिएका नया गर्भवती महिला संख्या	३०२
दोहिरिएर अल्ट्रासाउण्ड गरिएका नया गर्भवती महिला संख्या	७२१
जटिलता पत्ता लागी प्रेषण गरेका संख्या	२३

अल्ट्रासाउण्ड गरिएका गर्भवती मध्ये जटिलता देखा परेका लाई प्रेषण गरेको विवरण २०८१/८२

जटिलताको बर्गिकरण	जना
Placenta Previa	1
Post Date	1
Intra Uterine Fetal Death	1
Breech Presentation	4
Intra uterine Growth Retardation	0
Molar Pregnancy	4
Bilighted Ovum	1
Multiple Pregnancy	1
Fetal Abnormalities	1
Oligohydraminous	3
Twins/ big baby	6

८.१५ स्वास्थ्य संस्थाहरुको मूल्यांकनका लागि तोकिएका सूचकहरु २०८०/८१

सेवा मुलक १७ सूचक (८५)	र सुशासनका ३ सूचक (१५)
पेन्टा तेश्रो को प्रगति प्रतिशत	४ पटक सुत्केरी जाच गराएको %
MR दोश्रो को प्रगति प्रतिशत	परिवार योजनाका नया प्रयोगकर्ताको %
खोप तथा सरसफाई शोसन संचालन को %	क्षयरोगको केश नोटिफिकेशन दर
TD २ र TD २+ को कभरेज %	क्षयरोगको उपचार सफलता दर

बाल बृद्धि अनुगमनका लागि नया दर्ता ०-११ महिना को %	समयमै प्रतिबेदन गरेको %
औषत तौल लिएको पटक -(५)	किशोर किशोरिमैत्री स्वास्थ्य संस्था प्रमाणीकरण
निमोनिया /कडा निमोनियाको एन्टिबायोटिक बाट उपचार %	पोषण मैत्री स्वास्थ्य संस्था प्रमाणीकरण
झाडापाखाला को जिबनजल र जिंक बाट उपचार गरेको %	सार्वजनिक सुनुवाई
८ पटक गर्भ जाच गरेको %	अनलाईन जिन्सी ब्यबस्थापन
स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती भएको %	बाह्य लेखापरीक्षण

स्वास्थ्य संस्थाहरुले सूचक अनुसार प्राप्त गरेको प्राप्तांक विवरण २०८०/०८१

सि.नं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्राप्तांक	Rank
१	सकार स्वास्थ्य चौकी	८३.९६	२
२	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	५२.४२	१०
३	गुजर स्वास्थ्य चौकी	५६.१४	९
४	भुमेश्वर स्वास्थ्य चौकी	७०.३६	४
५	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	६७.५	७
६	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र पाटन	७७.५	३
७	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	६७.८५	६
८	सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	८५.१९	१
९	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र टकरे	६४.१३	८
१०	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	६९.०४	५

८.१६ स्वास्थ्य सेवा सुधारका लागि आ.व. २०८१/८२ मा गरिएका प्रयासहरु

१. सिद्धेश्वर, सिद्धपुर, भुमेश्वर र कैलपाल स्वास्थ्य चौकीमा बेबिवार्मर जडान गरिएको
२. प्रा.स्वा.के. पाटन र सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकीमा 3 Part Hematology Analyzer, Electrolyte Analyzer, Finecare plus, biochemistry analyzer लगायतका प्रयोगशाला उपकरण जडान
३. नर्सने रोग रोकथामको लागि घरदैलो स्वास्थ्य शिविर संचालन
४. ७ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरु किशोर किशोरी मैत्री सेवा प्रमाणीकरण गरिएको
५. ९ वटा स्वास्थ्य संस्थामा स्तनपान कर्नर स्थापना
६. विशेषज्ञ प्रजनन स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिएको
७. सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी र आ.स्वा. से.के. टकरे पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा

८.१७ स्वास्थ्य सेवा संचालन गर्न रहेका केहि समस्या तथा चुनौतिहरु

१. स्वास्थ्य संस्थाहरुको आवश्यकता अनुसारको भवन, फर्निचर, औजार उपकरण को अभाव रहनु
२. दक्ष प्रसुतीकर्मी लगाएतका अत्यावश्यक तालिमहरु प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीहरुको कमि
३. स्वास्थ्य संस्थाहरुमा रेकर्ड, रिपोर्ट, डाटा प्रबिस्ट र भेरिफिकेशन तोकिएको समयमै हुन नसक्नु
४. २४ सै घण्टे प्रसुती सेवा प्रदान गर्ने नर्सिग कर्मचारीहरुलाई स्वास्थ्य संस्थामा आवास नहुनु
५. कर्मचारीहरुलाई काम अनुसार प्रोत्साहन, कार्यवाही नहुनु
६. फिल्ड कार्यका लागि मोटरसाइकल नहुनु

खण्ड - ९ अनुसूचीहरु

अनुसूची १. पाटन नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरुको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	ठेगाना	सम्पर्क न.
१	गौरी सिंह रावल	नगर प्रमुख	पाटन नगरपालिका -१	९८५८७८२११२
२	कमल सिंह बोहरा (अपि)	नगर उप प्रमुख	पाटन नगरपालिका -५	९८४८८९०५२५
३	तर्क सिंह ठगुन्ना	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -१	९८४८८०००६५५
४	महेश प्रसाद पन्त	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -२	९८४८७१७२३०
५	करुणाकर भट्ट	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -३	९८६६४६०६७८
६	दिपक सिंह बिस्ट	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -४	९८४९७१६८७९
७	फुनी सिंह बोहरा	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -५	९८६५९५५२४३
८	राजेन्द्र सिंह बिस्ट	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -६	९८४८८०२२८७
९	ललित बहादुर चन्द	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -७	९८६५७५६८४६
१०	हरि सिंह बिस्ट (हरिश)	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -८	९८४८८३६४४०
११	कालु सिंह भाट	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -९	९८५८७५१४२४
१२	धन बहादुर कुँवर	वडा अध्यक्ष	पाटन नगरपालिका -१०	९८६८७८५३६२
१३	पार्वती चन्द	कार्यपालिका सदस्य	पाटन नगरपालिका -५	९८४८७१२३८२
१४	रमेश कोली	कार्यपालिका सदस्य	पाटन नगरपालिका -३	९८४८८३५८००
१५	कलावती ऐर	कार्यपालिका सदस्य	पाटन नगरपालिका -८	९८६५६७६७६९
१६	जयन्ती भाट बिजले	कार्यपालिका सदस्य	पाटन नगरपालिका -९	९८४८८५१३५०
१७	बिमला दमाई	कार्यपालिका सदस्य	पाटन नगरपालिका -९	९८६३५७७९८६
१८	दिपिका पन्त	कार्यपालिका सदस्य	पाटन नगरपालिका -१०	९८४८९८७०००
१९	दलिराम बि.क.	कार्यपालिका सदस्य	पाटन नगरपालिका -१	९८४२२३६८९८
२०	खेम राज लुहार	कार्यपालिका सदस्य	पाटन नगरपालिका -६	९८६४६००५६६

अनुसूची.२ समाजिक बिकास समितिको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क न.
१	हरि सिंह बिष्ट (हरिश)	संयोजक	९८४८८३६४४०
२	भिम दत्त भट्ट	सदश्य	९८४८८०३४५१
३	कलावती ऐर	सदश्य	९८६५६७६७६९
४	जयन्ति भाट विजले	सदश्य	९८४८८५१३५०
५	ललित कुमार पाण्डेय	सदश्य सचिव	९८४९७८५११७

अनुसूची.३ प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत / प्रशासन र स्वास्थ्य शाखाका कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क न.
१	टेक राज अर्याल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८७२२१११
२	राजेन्द्र प्रसाद भट्ट	प्रशासन शाखा प्रमुख	९८६८७०६४२०
३	मदन सिंह महारा	सि.अ.हे.व.अधिकृत	९८४८८५११४९
४	दमन्ती ऐर	ज.स्वा.नि.	९८५८७८३३१४

अनुसूची : ४ पाटन नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरूको विवरण

क्र.स.	नाम थर	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं.	पद	सम्पर्क न.
१	कैलाश पन्त	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	ज.स्वा.नि.	९८४८८००७९५
२	दिपेन्द्र बहादुर चन्द	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	२	सि.अ.हे.व.	९८६८५८४१३७
३	विष्णु देव पन्त	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	हे.अ.	९८४८७५१६०२
४	जगदिश बि.क.	भुमेस्वर स्वास्थ्य चौकी	४	सि.अ.हे.व.	९८४८७६५१४०
५	हरिश प्रसाद भट्ट	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	५	हे.अ.	९८६२४६५५२०
६	प्रेम सागर भट्ट	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र पाटन	६	ज.स्वा.नि.	९८४८८०३४७६
७	नरेश बहादुर चन्द	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	सि.अ.हे.व.अ.	९८४८७४६७६२
८	विर बहादुर खाती	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	सि.अ.हे.व. .अ.	९८४८४५४५८८
९	प्रकाश भट्ट	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र टकरे	९	हे.अ.	९८४८८८८९८५
१०	महेन्द्र ब. बोहरा	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	हे.अ.	९८६७५९३२२७
११	पोष राज पाण्डेय	नगर स्वास्थ्यकेन्द्र बयलचौरा	१	अ.हे.व.	९८४८४६०२७१
१२	दुर्गा अवस्थी पन्त	नगर स्वास्थ्यकेन्द्र हुंगेली	२	अ.न.मि.	९८४८८४५२९०
१३	नरेश कोली	नगर स्वास्थ्यकेन्द्र गुरुडा	३	अ.हे.व.	९७६९८७७७०८
१४	हेमन्त भण्डारी	नगर स्वास्थ्यकेन्द्र ओदाली	५	अ.हे.व.	९८४८८००९४१
१५	प्रकाश खत्री	नगर स्वास्थ्यकेन्द्र उपल्लाबाटुला	७	अ.हे.व.	९८६२४६१२९५

अनुसूची : ५ पाटन नगरपालिका अन्तर्गत संचालनमा रहेका एम्बुलेन्स सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	संस्थाको नाम	एम्बुलेन्स संख्या	चालकको नाम	सम्पर्क नं.
१	प्राथमिक स्वा. केन्द्र पाटन	१	भुवन भण्डारी	९७६५९१०२२० / ९८६००३५६५१
२	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	१	लोकेन्द्र बिष्ट	९८४३७६१८५५ / ९८५८७८१८५५

अनुसूची : ६ पाटन नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयका शाखा प्रमुखहरुको विवरण

क्र.सं.	नामथर	पद	शाखा	सम्पर्क नं.
१	राजेन्द्र प्रसाद भट्ट	अ.छैठौ	प्रशासन	9848706420
२	ललित कुमार पाण्डेय	अ.छैठौ	शिक्षा	9849785117
३	मदन सिंह महारा	अ.छैठौ	स्वास्थ्य	9848851149
४	हिकेश बिष्ट	अ.छैठौ	सूचना प्रविधि	9843409548
५	मदन सिंह कठायत	अ.छैठौ	पशु तथा भेटेरिनरि	9864323909
६	बिस्ना बिष्ट (भण्डारी)	अ.छैठौ	महिला तथा बालबालिका	9848803015
७	अन्जली बिस्ट	कृषि स्नातक	कृषि	9843289555
८	दीपक प्रसाद पन्त	ना.सु.	जिन्सी	9848710008
९	खेम राज अवस्थी	रोजगार सहायक	रोजगार	9865701522
१०	रोहित बिष्ट	MIS Operator	पञ्जिकरण	9868428586
११	बिर सिंह महता	पाचौ तह	योजना	9848770282
१२	शिव थापा	लेखापाल	आर्थिक प्रशासन	9868362026
१३	तर्क राज भट्ट	खरिदार	राजस्व	9840887019
१४	जनक बहादुर चन्द	अमिन	नापी	9844160654
१५	रमिता भण्डारी	उद्यम विकास सहजकर्ता	लघु उद्यम	9865660700

अनुसूची : ७ स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम अन्तर्गतका दर्ता सहयोगीहरुको नाम तथा सम्पर्क विवरण

सि.नं.	दर्ता सहयोगीको नाम थर	वडा नं.	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	दमयन्ती भट्टराई	१	९८६५९६२०७६	
२	निर्मला खत्री थापा	२	९८४८२११५९४	
३	बसन्ती भट्ट	३	९८४०१६९०१६	
४	मन्जु बिष्ट	४	९८४८८०३०१९	
५	किरण ठगुन्ना	५	९८६८४४३६८०	

६	लाल सिंह बिष्ट	६	९८४८८५५४७६	
७	प्रकाश सिंह खत्री	७	९८६२४६१२९५	
८	दिपक बिष्ट	८	९८४८७८५७९९	
९	अशोक सिंह महारा	९	९८४०१६९०२६	
१०	जानकी भट्ट	१०	९८४०१६९०३७	

अनुसूची : ८ स्वास्थ्य संस्थाहरूमा उपलब्ध परिवार नियोजन तथा गर्भपतन सेवा सम्बन्धि विवरण

क्र.स.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं.	ईम्प्लान्ट सेवा	IUCD सेवा	१० हप्ता सम्मको सुरक्षित गर्भपतन सेवा
१	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	√	√	√
२	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	२	√	√	
३	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	√	√	
४	भुमेस्वर स्वास्थ्य चौकी	४	√	√	√
५	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	५	√	√	
६	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र पाटन	६	√	√	√
७	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	√	√	√
८	सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी	८	√	√	√
९	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र टकरे	९	√	√	
१०	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	√	√	

अनुसूची : ९ स्वास्थ्य सेवा सुधारकालागि नगरपालिकाबाट गरिएका प्रयासहरू

- थप स्वास्थ्य संस्थाहरू स्थापना गरि करार सेवामा ५९ जना कर्मचारी भर्ना ।
- औषधि , औजार, उपकरण तथा स्वास्थ्य सामग्रीहरूको नियमित आपूर्ति ।
- १० वटै वडाहरूमा ल्यापटप, प्रिन्टर ,प्रोजेक्टरको व्यवस्थापन ।
- १० वटै वडाहरूमा इन्टरनेट तथा ब्याट्री ब्याकअप ईन्भर्टर को व्यवस्था ।
- आपूर्ति व्यवस्थापन सहजताको लागि स्वास्थ्य संस्थाहरू सम्म elmis तालिम संचालन गरि लागु गरिएको
- आकस्मिक प्रसुती प्रेषण सहयोग कोष स्थापना ।
- सबै वडाहरूमा पोषण क्लिनिक संचालन ।
- नियमित मासिक बैठक तथा समिक्षा ।

- सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूका लागि पोषाक, झोला ,संचार र प्रोत्साहन खर्चको को व्यवस्था ।
- १० वटै वडामा खोप तथा अक्सिटोसिन सुरक्षित राख्न रेफ्रीजेरेटर को व्यवस्था ।
- टकरे ,सिद्धपुर,सिलंगा स्वास्थ्य संस्थाका भवन निर्माण गरिएको र कैलपाल र गुजरमा निर्माण कार्य सुरु भएको ।
- ९ वटा स्थानमा स्तनपान कर्नर स्थापना गरिएको ।
- खोप तथा गाउघर क्लिनिकका भवन निर्माण गरिएको ।
- परिवार नियोजन , किशोरकिशोरी,सुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रदान गर्ने स्वास्थ्य संस्थाहरूको वृद्धि गरिएको ।
- सिद्धेस्वर स्वास्थ्य चौकी र प्रा.स्वा.के.पाटन बाट एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिएको ।
- प्रसूती सेवा प्रदायक लाई खाजा खर्चको व्यवस्था गरिएको ।
- चिकित्सक सहितको एकीकृत घुम्ती स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिएको ।
- नयाँ वडामा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र स्थापना गरि सेवा संचालन गरिएको ।

अनुसूची : १० मापदण्ड तथा सूचकहरू

नमुना स्वास्थ्य वडा / पालिका घोषणाका मापदण्डहरू

सि.न	मापदण्ड	प्रतिशत
१	स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्यकर्मिको उपलब्धता	१००
२	स्वास्थ्य संस्थामा औषधिको उपलब्धता	१००
३	खोप पाएका बच्चाहरू	१००
४	गर्भवति जाँच भएका महिला	१००
५	संस्थागत सुत्केरी	१००
६	परिवार नियोजन सेवा पाएका दम्पतिहरू	६०
७	स्थानिय तहहरूले स्वास्थ्य र सरसफाईको लागि छुट्याएको रकम	२५
८	धुम्रपान मुक्त कार्यालय	१००
९	सफा पानीको उपलब्धता (कार्यालय, विद्यालय, संस्था)	१००
१०	सफा चर्पीको उपलब्धता (कार्यालय, विद्यालय, संस्था)	१००
११	किशोर किशोरी उमेरमा विवाह हुने दम्पति	००
१२	खेल खेल्ने व्यवस्था भएका विद्यालय	१००
१३	धुँवा रहित चुलो प्रयोग गर्ने घरहरू	१००
१४	कुपोषित बच्चा (कडा कुपोषित)	००

१५	स्वास्थ्य आमा समुहको सक्रिय सहभागिता भएको	१००
१६	आयोडिनयुक्त नुनको प्रयोग गर्ने घरधुरी	१००

पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणाका लागि आवश्यक सूचकहरू

- १) गर्भवती महिलाले कम्तिमा ८ पटक पुर्वप्रसुती जाच गरेको प्रतिशत - >९०
- २) सुत्केरी महिलाले कम्तिमा ३ पटक उत्तरप्रसुती जाच गराएको प्रतिशत - >९०
- ३) गर्भवती महिलाले गर्भ अबधि भर १८० चक्की आईरन फोलिक एसिड खाएको प्रतिशत - >९०
- ४) स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराएको प्रतिशत - >९०
- ५) स्वास्थ्यसंस्थामा जन्म भएका मध्ये जन्मेको १ घण्टा भित्र स्तनपान शुरुगर्ने शिशुहरूको प्रतिशत - >९०
- ६) ६ देखि ५९ महिनाका बालबालिकाले बर्षमा २ पटक भिटामिन ए क्याप्सुल पाएको प्रतिशत - >९०
- ७) ६ देखि ५९ महिनाका बालबालिकाले बर्षमा २ पटक जुकाको औषधि पाएको प्रतिशत - >९०
- ८) २४ महिना सम्मका बालबालिकाले नियमित वृद्धि अनुगमन गरेको औषत पटक - >१८
- ९) वृद्धि अनुगमनका लागि दर्ता भएका बालबालिका मध्ये ६ महिना सम्म पूर्ण स्तनपान गराएको प्रतिशत - >९०
- १०) वृद्धि अनुगमनका लागि दर्ता भएका बालबालिका मध्ये ६ महिना पश्चात समयमै थप खानको शुरुवात गराएको प्रतिशत - >९०
- ११) वृद्धि अनुगमनका लागि दर्ता भएका बालबालिका मध्ये कमतौल भएका बालबालिकाको प्रतिशत - <५
- १२) कम जन्म तौल भएका शिशुको प्रतिशत - <५
- १३) पूर्ण खोप युक्त स्वास्थ्य संस्था भएको - घोषणा भएको
- १४) पुर्ण मात्रमा (१८० स्याचेट) बालभिता पाएका बालबालिकाको प्रतिशत - >९०
- १५) बालबालिकालाई झाडापखाला लागेका बेला जिंक चक्की र पुनर्जलीय झोल खुवाउने गरेको प्रतिशत ->९०
- १६) २६ हप्ता सम्म आईरन फोलिक एसिड चक्की पाएका किशोरीहरूको प्रतिशत - >९०

पोषणमैत्री स्थानीय शासन (Nutrition Friendly Local Governance - NFLG) का सूचकहरू

विषयगत क्षेत्र	संख्या
क) स्वास्थ्य क्षेत्र	२२
ख) शिक्षा क्षेत्र	१२
ग) खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्र	८
घ) कृषि विकास क्षेत्र	७
ङ) पशुपंक्षी विकास क्षेत्र	३
च) महिला तथा बालबालिका क्षेत्र	९
छ) शासकीय प्रबन्ध क्षेत्र	१५

अनुसूची : १२ स्वास्थ्य संस्था/ वडा अनुसार मुख्य सुचकहरुको प्रगति विवरण

Target Population 2081/082																
Ward	Total population	Total expected live birth	pop - Pop (6-11 months)	population under 1 year	pop - Pop (6-23 months)	Population 12 - 23 months	Pop (0-23 Month)	Population aged 6-59 months	Pop (12-59 Month)	under 5 years ARI/ CDD/ Nutrition	Population of 0-14 yrs	Married Female population aged 15-49 years	Female population aged 15-49 years	Total expected pregnancies	Adolescent Population Aged 10-19 Years	Adolescent Population Aged 10-19 Years Female
Patan 01	3,507	66	27	65	95	62	127	259	227	293	932	727	962	82	700	355
Patan 02	2,429	44	18	43	63	41	85	176	154	198	595	491	643	55	448	217
Patan 03	2,461	42	17	42	61	40	83	170	148	192	613	513	667	53	468	227
Patan 04	3,247	61	25	60	88	57	118	249	219	280	863	686	893	76	627	311
Patan 05	2,389	39	16	39	57	37	76	160	141	181	590	498	654	49	451	236
Patan 06	5,555	101	41	99	146	96	196	414	364	466	1,467	1,227	1,586	125	1,059	528
Patan 07	2,013	33	13	33	48	32	65	138	122	155	482	386	500	41	350	173
Patan 08	2,849	55	23	55	80	52	107	229	202	258	756	602	780	69	535	264
Patan 09	1,991	36	15	35	52	34	69	141	123	159	522	402	531	45	406	205
Patan 10	2,427	44	18	43	62	40	83	174	152	196	602	512	674	55	461	232
Patan Municipality	28,868	521	213	514	752	491	1,009	2,110	1,852	2,378	7,422	6,044	7,890	650	5,505	2,748

Total People served From Health Facilities , Clinics & FCHVs Fy. 2081/082

Ward No	New Clients Served From HF	Total Clients Served From HF	Immunization Clinics-Planned	Immunization Clinics-Conducted	People Served from Immunization Clinic	Outreach Clinics-Planned	Outreach Clinics-Conducted	Clinics-People Served	Total FCHVs	Total no.of FCHVs Report submitted	FCHVs-People Served	Immunization Sessions-Planned	Immunization -Hygiene sessions conducted	People benefitted from hygiene session
Patan 01	5,720	7,399	48	48	410	60	60	903	180	180	7,102	48	48	657
Patan 02	2,749	2,957	48	48	214	48	48	551	154	151	3,916	48	48	355
Patan 03	3,074	3,279	60	60	247	48	48	337	144	128	3,235	60	58	270
Patan 04	3,563	4,326	48	48	568	36	36	883	132	132	2,793	48	48	418
Patan 05	4,079	4,442	60	60	224	24	24	728	120	120	1,531	60	60	294
Patan 06	17,101	30,322	60	60	768	48	48	1,020	216	216	6,268	60	60	721
Patan 07	2,832	3,993	24	24	354	36	36	372	84	69	868	24	24	264
Patan 08	7,649	9,128	48	48	473	60	60	979	84	84	3,540	48	48	501
Patan 09	2,283	2,709	48	48	254	36	36	888	60	60	2,662	48	48	341
Patan 10	2,080	2,391	48	48	422	60	60	1,307	132	132	3,509	48	48	291
Patan Municipality	51,130	70,946	492	492	3,934	456	456	7,968	1,306	1,272	35,424	492	490	4,112

Ward Wise Immunization Coverage in %

Ward	% of BCG			% of DPT-HepB-Hib1			-% of DPT-HepB-Hib3			-% of Measles/rubella 1			% of JE U1 yr. child			% of measles/rubella 2			% of fully immunized			% of pregnant women(TD2 and TD2+)		
	079/80	080/81	081/82	079/80	080/81	081/82	079/80	080/81	081/82	079/80	080/81	081/82	079/80	080/81	081/82	079/80	080/81	081/82	079/80	080/81	081/82	079/80	080/81	081/82
Patan 01	121.57	72.97	67.51	119.61	82.43	64.44	119.61	86.49	72.11	117.65	93.24	70.58	117.65	86.11	88.47	139.22	77.78	102.94	139.22	77.78	102.94	127.42	54.44	48.78
Patan 02	87.23	64.	41.75	89.36	64.	51.02	91.49	62.	55.66	82.98	74.	60.3	74.47	69.39	77.84	91.49	77.55	72.97	91.49	77.55	72.97	55.36	39.34	49.09
Patan 03	89.13	52.08	64.11	95.65	70.83	68.86	104.35	68.75	61.74	110.87	64.58	73.61	119.57	75.	99.73	110.87	91.67	87.26	108.7	91.67	87.26	67.27	51.72	45.28
Patan 04	109.38	55.71	93.08	110.94	71.43	88.09	123.44	81.43	83.11	110.94	98.57	73.13	110.94	100.	76.98	135.94	97.1	87.48	134.38	97.1	87.48	88.75	48.24	68.42
Patan 05	68.09	69.77	53.7	65.96	74.42	58.81	70.21	95.35	66.48	63.83	74.42	84.38	68.09	95.24	80.86	68.09	78.57	88.95	68.09	78.57	88.95	51.67	38.46	55.1
Patan 06	92.79	69.81	73.54	82.88	79.25	73.54	75.68	91.51	88.65	88.29	82.08	85.62	101.8	81.9	91.42	105.41	83.81	91.42	105.41	83.81	91.42	78.03	80.31	81.6
Patan 07	82.93	70.27	90.66	90.24	67.57	102.75	82.93	70.27	105.77	97.56	78.38	96.7	87.8	86.49	102.84	85.37	100.	96.61	85.37	100.	87.26	50.	64.44	63.41
Patan 08	98.18	101.52	90.66	105.45	103.03	85.22	109.09	101.52	94.29	118.18	92.42	121.49	130.91	83.08	128.49	152.73	90.77	118.91	152.73	90.77	118.91	93.75	81.25	73.91
Patan 09	97.22	64.29	79.78	100.	64.29	82.63	108.33	69.05	82.63	102.78	69.05	88.33	97.22	66.67	93.86	83.33	78.57	93.86	83.33	78.57	93.86	69.05	54.9	55.56
Patan 10	97.87	75.51	81.17	95.74	71.43	71.9	102.13	69.39	81.17	95.74	91.84	74.22	89.36	95.74	89.75	91.49	76.6	84.77	89.36	76.6	84.77	63.16	40.	41.82
Patan Municipality	95.05	70.26	74.12	94.86	76.58	74.31	97.06	81.88	79.94	98.35	83.59	82.85	101.1	84.38	92.82	108.81	85.24	93.23	108.26	85.24	92.62	76.37	58.11	61.08

शिशु तथा बाल रोगको एकीकृत व्यवस्थापन कार्यक्रम

Ward No	% of children under five years enrolled in IMNCI programme			% of infants aged 0-2 months with (PSBI)			% of infants aged 0-2 months with Local Bacterial Infection			% of infants aged 0-2 months with PSBI receiving a complete dose of Gentamycin			Diarrhoea incidence rate among children under five years(per 1000)			ARI incidence rate among children under five years (per 1000)			Incidence of children under five years with ARI suffering pneumonia (per 1000)		
	2079/080	2080/081	2081/082	2079/080	2080/081	2081/082	2079/080	2080/081	2081/082	2079/080	2080/081	2081/082	2079/080	2080/081	2081/082	2079/080	2080/081	2081/082	2079/080	2080/081	2081/082
Patan 01	224.1	154.46	151.54	16.67	14.29	25.	16.67	28.57		100.	100.	100.	189.72	138.46	119.13	1043.48	704.62	551.39	181.82	152.84	80.25
Patan 02	168.64	133.19	127.78				100.	100.					211.86	168.14	156.14	881.36	663.72	644.7	288.46	313.33	218.75
Patan 03	59.65	61.5	64.06				100.						70.18	46.95	98.69	219.3	244.13	322.03	480.	230.77	317.46
Patan 04	89.66	101.85	98.21	20.			60.	60.					175.55	191.36	210.14	307.21	320.99	284.93	51.02	76.92	12.5
Patan 05	157.45	173.87	191.16			50.							336.17	432.16	374.66	348.94	477.39	782.39	292.68	229.17	153.85
Patan 06	150.36	270.18	134.12	11.11	4.35	5.88	61.11	60.87	23.53				143.12	247.46	124.12	422.1	1038.54	517.89	387.23	181.29	74.07
Patan 07	160.59	168.72	179.35		40.		60.	40.			100.		236.45	167.6	186.59	615.76	586.59	739.91	344.	314.29	336.21
Patan 08	286.28	221.52	269.77		30.	20.	6.67	20.	40.		16.67		469.31	306.96	402.	1173.29	800.63	1546.15	379.2	370.08	367.5
Patan 09	115.47	87.1	79.25					33.33					204.42	204.3	137.99	331.49	263.44	269.7	116.67	40.82	162.79
Patan 10	49.15	65.18	92.86										55.56	71.43	142.47	243.59	169.64	264.58	70.18	105.26	
Patan Municipality	148.27	158.36	140.79	6.06	15.15	12.5	33.33	40.91	15.	25.	40.	40.	204.56	202.61	189.98	552.61	591.06	598.03	285.52	220.13	206.29

पोषण कार्यक्रम

Ward No.	% of children aged 0-11 months newly registered for growth monitoring			8.4 - of children aged 0-23 months registered and visited for growth monitoring who were underweight			Average number of visits among children aged 0-23 months registered for growth monitoring			% of children below 6 months exclusively breastfed among registered for growth monitoring			% of children aged 6-59 months who received vitamin A supplementation in last six months			Number of SAM cases (6-59 months) admitted at outpatient therapeutic centers (OTC)			8.15 -of SAM cases (6-59 months) recovered			% of children aged 6-23 months who received 3 cycle (180 Sachets) Baal Vita (MNP) in last 18 months			Number of students in grade 1-12 who received anthelmintic			% of adolescent girls aged 10-19 years who received IFA supplement for 26 weeks	
	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2080/81	2081/82
Patan 01	129.41	78.38	78.25	2.38	1.58	2.95	21.97	22.27	23.21	95.45	110.34	84.31	147.37	104.69	102.61	1.			100.			90.79	53.21	57.74	2102.	1863.	1634.		90.18
Patan 02	93.62	66.	46.38	2.43	.14	.34	22.96	23.3	22.88	70.45	90.91	95.	94.1	92.04	87.83							8.45	24.32	12.66	1612.	996.	992.	70.45	
Patan 03	110.87	70.83	68.86			2.71	14.33	20.42	17.21	52.94	58.82	44.83	104.63	109.79	105.59							7.35	15.49	4.9	1806.	911.	1662.	312.	113.35
Patan 04	110.94	67.14	94.74	.52	.64	1.36	14.54	18.35	20.84	57.75	100.	66.67	106.64	100.17	114.75	8.			100.	100.				5.67	1716.	1584.	756.	60.7	57.08
Patan 05	85.11	65.12	89.5	.15			19.33	21.55	20.91	57.5	96.43	57.14	80.9	92.37	97.86							9.38	12.25	985.	891.	854.	79.52	74.8	
Patan 06	97.3	85.85	85.62	1.24	1.94	4.06	13.16	11.95	15.93	59.26	81.32	74.12	101.11	102.27	110.33	2.	3.	4.	100.	100.	100.	.6	21.02	19.13	1363.	2964.	2694.	176.92	107.85
Patan 07	82.93	67.57	114.84	.52	.14		10.93	18.4	22.74	88.24	88.	86.84	83.24	92.5	99.37							8.2	61.82	49.86	994.	803.	693.	85.43	79.55
Patan 08	101.82	104.55	83.41	2.65	2.3	2.23	16.7	21.94	22.76	87.5	71.01	100.	154.2	90.81	113.66			2.		100.	100.	6.02	16.49	59.84	1009.	1034.	1035.	38.61	46.84
Patan 09	108.33	66.67	82.63	1.77	1.9	3.54	20.68	21.25	22.91	71.79	110.71	89.66	116.87	111.82	115.64							14.55	64.52	72.88	1789.	1620.	1574.	113.43	150.32
Patan 10	80.85	73.47	69.58	.24	.28	.98	15.51	21.	20.09	94.74	77.78	63.33	93.84	96.23	101.73								1.43		720.	1264.	583.	88.36	
Patan Municipality	100.37	76.75	81.49	1.38	1.11	2.1	16.53	18.91	20.72	71.66	87.31	76.19	108.52	99.46	105.99	11.	3.	6.	100.	100.	100.	12.13	25.17	28.64	14096.	13930.	12477.	102.43	75.34

पाटन नगरपालिका अन्तरगतका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा प्रसुती भएको विवरण २०८१।०८२

क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	वडा नं.	दरबन्दी विवरण	हाल कार्यरत अ.न.मी. संख्या			प्रसुति भएका संख्या			दक्ष प्रसुतीकर्मी तालिम लिएका	कैफियत
				स्थायी	करार सेवा	जम्मा	दक्ष प्रसुती कर्मी बाट	अन्य स्वास्थ्य कर्मी बाट	जम्मा		
१	सकार स्वास्थ्य चौकी	१	स्वीकृत स्थायी दरबन्दी	१	१	२	०	१२	१२	०	
२	सिलंगा स्वास्थ्य चौकी	२	स्वीकृत स्थायी दरबन्दी	१	०	१	७	१	८	१	
३	गुजर स्वास्थ्य चौकी	३	स्वीकृत स्थायी दरबन्दी	०	१	१	८	०	८	१	
४	भूमेश्वर स्वास्थ्य चौकी	४	स्वीकृत स्थायी दरबन्दी	१	०	१	२७	२	२९	१	
५	बसन्तपुर स्वास्थ्य चौकी	५	स्वीकृत स्थायी दरबन्दी	१	०	१	७	२	९	०	
६	प्राथमिक स्वा.के.पाटन	६	स्वीकृत स्थायी दरबन्दी	४	२	६	४३	१८	६१	४	
७	कैलपाल स्वास्थ्य चौकी	७	स्वीकृत स्थायी दरबन्दी	१	०	१	०	१८	१८	०	
८	सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	८	स्वीकृत स्थायी दरबन्दी	२	१	३	४७	०	४७	३	
९	आधारभूत स्वा.से.के.टकरे	९	करार	०	२	२	५	०	५	१	
१०	सिद्धपुर स्वास्थ्य चौकी	१०	स्वीकृत स्थायी दरबन्दी	२	०	२	१४	४	१८	१	
११	नगर स्वास्थ्य केन्द्र बयलचौरा	१	करार दरबन्दी	०	१	१	०	८	८	१	
१२	नगर स्वास्थ्य केन्द्र हुंगोली	२	करार दरबन्दी	०	१	१	०	०	०	०	
१३	नगर स्वास्थ्य केन्द्र गुरुडा	३	करार दरबन्दी	०	१	१	१	०	१	१	
१४	नगर स्वास्थ्य केन्द्र ओदाली	५	करार दरबन्दी	०	१	१	१	०	१	१	
१५	नगर स्वास्थ्य केन्द्र उपल्लाबाटुल	७	करार दरबन्दी	०	१	१	०	५	५	०	
१६	प्रसुती केन्द्र सकार	१	करार दरबन्दी	०	१	१	१३	०	१३	०	
१७	प्रसुती केन्द्र पदमपुर	१	करार दरबन्दी	०	१	१	८	०	८	०	
१८	प्रसुती केन्द्र चिल्लेपानी	४	करार दरबन्दी	०	१	१	०	३	३	०	
१९	प्रसुती केन्द्र कुडी ढकाली	४	करार दरबन्दी	०	१	१	०	४	४	०	
२०	प्रसुती केन्द्र देवल	५	करार दरबन्दी	०	१	१	०	२	२	०	
२१	प्रसुती केन्द्र ज्याफू	८	करार दरबन्दी	०	१	१	०	२	२	०	
		जम्मा		१३	१८	३१	१८१	८१	२६२	१५	

मातृ तथा नव शिशु कार्यक्रम

Ward No.	% of pregnant women who had at least one ANC checkup			Percentage of women who had first ANC checkup as per protocol			Percentage of pregnant women who had four ANC checkups as per protocol (4th, 6th, 8th and 9th month)			Percentage of pregnant women who had at least eight ANC visits as per protocol			% of institutional deliveries			% of deliveries below 20 years of age among total institutional deliveries			% of births attended by a skilled birth attendant (SBA trained ANMs)			% of newborns with low birth weight (<2.5KG)			% of women who had four postnatal check-ups as per protocol		
	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82
Patan 01	166.67	68.42	75.55	98.	61.84	71.21	132.	63.16	71.02	116.67	51.32	52.89	116.	59.21	61.95	5.26	4.44	14.63	68.75	40.79	33.24	8.77	8.33	2.43	93.75	72.37	99.73
Patan 02	77.27	61.54	63.46	85.35	46.15	54.55	80.47	57.69	38.53	40.91	36.54	29.46	72.85	19.23	18.13	25.	10.	12.5	18.18	15.38	15.87	16.67	4.93	24.93	13.64	48.08	59.91
Patan 03	90.7	57.14	71.23	66.67	18.37	33.33	72.73	48.98	30.87	44.19	26.53	2.37	30.3	34.69	21.37			11.11	39.53	34.69	21.37	5.88		11.08	39.53	8.16	58.17
Patan 04	106.45	59.72	81.74	79.07	50.	62.3	55.81	48.61	65.39	30.65	33.33	50.68	39.53	40.28	58.86	17.31	10.34	11.11	54.84	27.78	44.14	5.88		16.62	69.35	50.	7.12
Patan 05	78.72	84.09	81.83	82.52	65.91	74.36	78.64	65.91	66.48	27.66	54.55	40.91	81.55	43.18	30.69	8.33			2.13	9.09	20.46		5.45	8.31	59.57	56.82	60.23
Patan 06	108.74	96.3	96.76	65.91	81.48	85.15	59.09	65.74	66.16	18.45	47.22	56.28	27.27	50.93	60.23	10.71	5.45	8.2	58.25	31.48	42.46	7.14	10.	1.69	30.1	58.33	47.6
Patan 07	86.84	86.84	93.68	65.79	68.42	84.85	60.53	52.63	78.57	36.84	36.84	45.33	65.79	44.74	69.51	4.		4.35	34.21	21.05		12.	5.88		63.16	60.53	72.53
Patan 08	138.	89.71	105.17	87.1	77.94	83.64	96.77	89.71	87.03	20.	57.35	59.84	83.87	91.18	88.85		11.29	18.37	114.	85.29	85.22	17.54	10.71	2.08	124.	110.29	73.57
Patan 09	100.	65.12	83.11	154.17	39.53	58.33	127.08	27.91	55.4	27.27	9.3	16.62	118.75	23.26	13.85		20.	20.	30.3	20.93	13.85	20.			51.52	39.53	68.
Patan 10	86.36	52.94	58.93	65.96	37.25	36.36	38.3	37.25	38.53	18.18	33.33	38.53	51.06	47.06	40.8		4.17	5.56	70.45	29.41	31.73				52.27	47.06	51.14
Patan Municipality	105.66	74.04	82.88	77.27	57.9	66.99	65.91	58.07	61.44	36.13	40.6	42.88	77.27	47.92	50.15	7.24	6.6	11.07	51.56	33.94	34.84	8.63	4.17	5.02	57.81	57.74	40.8

परिवार योजना सेवा

Ward No.	% of modern contraceptives new acceptors among WRA			% of postpartum mothers using a modern contraceptive method			% of modern short-acting contraceptives new acceptors among WRA (pills, injectables)			Contraceptive prevalence rate (unadjusted) among women of reproductive age (WRA)			Condom Distributions - Pieces Qty		
	2079/80	2081/81	2081/82	2079/80	2081/81	2081/82	2079/80	2081/81	2081/82	2079/80	2081/81	2081/82	2079/80	2081/81	2081/82
Patan 01	34	31	26				22	23	16	56	46	50	8940	8500	8300
Patan 02	18	19	17			13	8	8	8	29	29	30	5970	6790	5600
Patan 03	20	16	14				7	7	7	25	18	11	9120	7171	5023
Patan 04	24	27	29		128	28	16	14	13	30	31	35	8110	12200	13700
Patan 05	26	24	21			1133	18	14	13	23	23	24	7904	7770	6130
Patan 06	78	52	75			13	19	19	41	168	117	150	97307	53490	54390
Patan 07	18	20	15	46	12		12	10	6	16	16	12	4160	3570	3181
Patan 08	29	32	29				16	17	13	28	31	39	6000	6300	5725
Patan 09	22	18	25				5	5	6	11	10	12	10000	8800	11200
Patan 10	14	13	12	22	38	45	10	9	10	21	19	18	2850	2450	1400
Patan Municipality	34	29	32	5	17	61	14	14	17	56	44	52	160361	117041	114649

महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका तथा गाउघर क्लिनिक कार्यक्रम

Ward No.	% of Mother groups meeting held			% of pregnant women visited by FCHVs			% of planned primary healthcare outreach clinics conducted			% of women who received ANC checkup at PHC outreach clinic			Average number of clients served per PHC outreach clinic			% of women who received a contraceptive injectable at PHC outreach clinic		
	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82
Patan 01	100	100	100	674	338	318	100	100	100				18	18	15	5		
Patan 02	100	100	100	373	257	218	100	100	100	33	47	45	17	13	11	23	20	11
Patan 03	97	91	112	364	290	326	100	100	100			3	10	8	7	14	2	
Patan 04	98	100	100	459	271	362	100	100	100	20	34	18	24	29	25	21	28	37
Patan 05	60	81	99	288	333	343	100	100	100				32	44	30	21	23	7
Patan 06	98	100	100	359	375	356	100	100	100				22	20	21	17	13	12
Patan 07	72	92	84	300	393	305	100	100	100				17	11	10			
Patan 08	106	113	100	383	315	293	100	100	100	3	2	3	19	16	16	16	22	13
Patan 09	100	100	100	393	312	356	100	100	100				25	27	25	22	45	45
Patan 10	99	94	99	367	285	265	100	100	100	38	61	54	24	24	22	30	45	48
Patan Municipality	94	97	100	397	320	319	100	100	100	10	17	14	20	20	17	18	21	19

क्षय रोग कार्यक्रम

Ward No.	Case notification rate (all forms of TB cases)			Slide Positivity Rate of TB			% of child cases			Total number of new TB cases			smear microscopy positivity rate			Treatment Success Rate			of female among notified cases			Total notified TB cases		
	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82	2079/80	2080/81	2081/82
Patan 01	261	169	114	1						2	3	4	1			89	86	100	14	50		7	4	6
Patan 02	120		124							3		3				100	100		67		33	3	3	
Patan 03			163									4				50					25		4	
Patan 04	59		62							2		1				100	100		100		50	2	2	
Patan 05	120	125	42				33	33		2	3	1				100	67	100	67	67		3	1	3
Patan 06	68	71	108	2	1	1			17	3	4	6	2	1	1	100	100	100	25	75	50	4	6	4
Patan 07	186	49	149							4	1	1				100	75	100	25	100		4	3	1
Patan 08	136	69	105							3	2	3				50	100	200	25	50	67	4	3	2
Patan 09		50	50								1	1						100		100			1	1
Patan 10	81		41				50			2		1				100	100				100	2	1	
Patan Municipality	101	58	97	1	1	1	7	6	4	21	14	25	1	1	1	88	90	106	34	65	32	29	28	17

सूचक	०७९/८०	०८०/८१	०८१/८२
नसर्ने रोग सम्बन्धी सेवा			
Number of New Hypertension cases	167	249	275
Number of New Diabetes Mellitus cases	49	97	53
Number of Cancer cases	0	0	0
Number of Total COPD cases	281	430	261
Number of RTA cases	26	29	35
प्रजनन रूग्णता सेवा			
Total number of women received PAC services	1	1	1
Number of women screened for cervical cancer	287	190	249
Number of women screened for breast cancer	0	91	77
Number of women screened for pelvic organ prolapse	78	120	126
Number of women screened for obstetric fistula	0	0	0
Percentage of women managed with ring pessary (only for POP)	52	58	60
Total Number of Maternal Death	0	0	0

अनुसूची १३ छोटकरी रूप

AIDS	Acquired immuno-deficiency syndrome
ABER	Annual Blood Examination Rate
ANC	Antenatal care
ANM	Auxiliary Nurse Midwife
ARI	Acute Respiratory infection
ART	Anti-Retroviral Therapy
BCG	Bacillus Calmette-Guerin
CBIMCI	Community-based Integrated Management of Neonatal and Childhood Illness
CPR	Contraceptive Prevalence Rate
CYP	Couple Years of protection
DHIS2	District Health Information Software2
HO	Health Office
EPI	Expanded Program on Immunization
FCHV	Female Community Health Volunteer
FP	Family Planning
FY	Fiscal Year
HIV	Human immune-deficiency virus
HF	Health Facility
HMIS	Health Management Information system
HP	Health Post
HW	Health Worker
IUCD	Intra-uterine Contraceptive Device
JE	Japanese Encephalitis
MWRA	Married Women of Reproductive age
NGO	Non-Governmental organization
NIP	National Immunization Program
OPD	Out-Patient Department
OPV	Oral Polio Virus
ORC	Outreach Clinic
ORS	Oral Rehydration Solution,
PNC	Postnatal Care
PSBI	Possible Severe Bacterial Infection
RTA	Road Traffic Accident
SLTHP	Second Long Term Health Plan
STD	Sexually Transmitted Disease
STI	sexually Transmitted Infection
SBA	Skilled Birth Attendant
VPD	Vaccine Preventable Diseases
VSC	Voluntary Surgical Contraception
WHO	World Health Organization

अनुसूची १४ फोटो ग्यालरी

डेंगु रोग रोकथाम अभियान

नसर्ने रोग रोकथामको लागि जाच तथा परामर्श सेवा

आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र टकरे पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा २०८२

घरमै गई सुत्केरी जाच

सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा कार्यक्रम २०८२

पाटन नगरपालिकाका कर्मचारीहरु

वार्षिक समीक्षा कार्यक्रम २०८१/०८२

प्रयोगशाला उपकरण हस्तान्तरण कार्यक्रम

विभेदपूर्ण लिंग छनौट अन्त्यका लागि ग वडा स्तरीय सरोकारवाला संग अन्तर क्रिया कार्यक्रम पाटन-८

विभेदपूर्ण लिंग छनौट अन्त्यका लागि ग वडा स्तरीय सरोकारवाला संग अन्तर क्रिया कार्यक्रम पाटन -४

बृहत विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर २०८० माघ २४ (स्थान- कृष्ण मा.बि. पाटन -६ बैतडी)

बृहत विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर २०८० माघ २४ (स्थान- कृष्ण मा.बि. पाटन -६ बैतडी)

विभेदपूर्ण लिंग छनौट अन्त्यका लागि वडा स्तरीय सरोकारवालाहरु संग अन्तरक्रिया कार्यक्रम पाटन-१

मुद्रण: आर.पि.मोडर्न अफसेट प्रेस, धनगढी रोड अत्तरिया फोन:०९१-५५०१३८, ईमेल:rppressattariya@gmail.com